

J. J.
D E

SIGILLO

CONFESSIONIS,

Von

Beheimhaltung

der

Ehren-Beichte,

Sive

Ob, und wie weit aus der Beichte
zu schwätzen,

Tractatus Juridicus & Moralis cum gemino
Indice, Autorum uno, altero rerum & verborum

Studio

ADRIANI BEIERI, D.

& Cur. Provinc. Sax. Adv. Ord.

LIPSIÆ ET FRANCOFURTI
M DCC XXIV.

J. B. J.

STIGLITZ

CONFESSIONS

THE

Secret History

OF

THE GREAT

AND

THEIR

IN

THE

INDEX

AND

ADRIAN BEIERL D.

& Co. Proprietors, New York

M DCC XLV

J. J.

D E

SIGILLO CONFESSIO- NIS.

PROOEMIUM.

Iurisprudentiam divinarum non minus quam humanarum rerum notitiam, in iisque justi atque iniusti scientiam esse, vel ex præsenti patescit themate; quod sua quidem natura ad sacram pertinet; cathedram sed quum & ipsum suis limitibus circumscribi & sic juribus subesse ceperit, sensim quoque scholas Juris occupavit, eorumque operas & ingenia exercuit, prout passim in monumentis suis consignarunt & ad nos transmiserunt. Postquam igitur occasione textualium juris canonici collegiorum & ego in hanc materiam incidi, nec minus super uno alterove casu huc recidente consultus, pro uberiori informatione capienda ad tradita Doctorum recurrere debui,

A

debui, neque plene neque methodice, neque apodictice proposita animadvertens, apud animum constitui meum, materiam hanc ex professo tractare, suisq; præceptis sic includere, ut vera sententia cognita, non solum de delictis & excessibus circa eam contingentibus sanum iudicium ferri, sed & liciti actus ab illicitis secerni queant. Sicuti enim in universum legis virtutes sunt quatuor: Præcipere, Prohibere, Permittere, Punire; ita & hoc nostro casu præceptum est Silentium, prohibita propalatio; nihilominus dantur casus excepti seu permiffi, dummodo secernamus a vetitis. Qui tractatus est prolixissimus, continens & regulæ ampliationes & limitationes; seu quid pro Reis & contra eos, quove fructu, adferri soleat: sunt enim frigida quædam effugia, minime ferenda, quare nec poenæ procul ab iis distant. Quandoquidem vero non licitum saltem existit Loqui, sed tacere perniciosum foret, casibus quibusdam; igitur duas in universum constituemus classes, unam de sanctissima sigilli inviolabilitate, alteram de impunita ejus perruptione. Deus cœpta secundet, Lectoris benevolentia adspiret!

SECTIO PRIOR.
DE
SANCTISSIMA CONFES-
SIONIS INVIOLABILITATE.
CAP. I.
De Sigillo & Confessione.

S U M M A R I A.

<i>Sigillum, signum. n. 1.</i>	<i>cepta. n. 12.</i>
<i>Diversa sunt statua. Brust-
Stücken, Brust-Bil-
der. n. 2.</i>	<i>Reticentia virtus Confessoris
propria. n. 13.</i>
<i>An Instrumenti, an Argenti
appellatione continean-
tur. n. 3.</i>	<i>Confessio juris Divini, an Ec-
clesiastici. n. 14.</i>
<i>Colophon, Feyerabend. n. 4.</i>	<i>Quis & qua etate ad confes-
sionem edendam tenetur.
n. 15.</i>
<i>Conclusio signum completio-
nis; clausa occulta. n. 5.</i>	<i>Domicilium Ecclesiasticum,
n. 16.</i>
<i>Obsignatio Sacelli Belis; fo-
vea leonum; Sepulchri Sal-
vatoris. n. 6.</i>	<i>Confessor, Confessus. n. 17.</i>
<i>Virgo, Penus signata. n. 7.</i>	<i>Laico an confitendum. n. 18.</i>
<i>Sigillum nota silentii. n. 8.</i>	<i>De Interprete. n. 19.</i>
<i>Os, lingua sigillata. n. 9.</i>	<i>Res Confessionis. n. 20.</i>
<i>Sigillum confessionis. n. 10.</i>	<i>Confessio & remedium & a-
ctus est. n. 21.</i>
<i>Confessio publica, privata,
n. 11.</i>	<i>An & Sacramentum. n. 22.</i>
<i>In nostris quoque Ecclesiis re-</i>	<i>Partes & structura confessio-
nis, in nostris Ecclesiis. n. 23.</i>
	<i>Apud Pontificios. n. 24.</i>

§. 1.

Sigillum dicitur tanquam parvum signum. Erant autem signa statuarum & imagines cujusdam Dei, Imperatoris, & alterius cujusdam hominis bene meriti. Seja testamento ita cavit: si mihi per conditionem humanam contigerit, ipsa faciam; sin autem, ab hæredibus meis fieri volo jubeoque signum Dei ex libris centum in illa
 5 sacra æde, & in Patria statui, subscriptione nominis mei. *l. 32. §. f. ff. de aur. §. arg. leg. & Ulpianus lib. 9. ad edict. statuas, inquit, in Civitate positas, civium non esse. l. 41. ff. d. A. R. D. add. Tit. C. de stat. §. imag. tit. C. de his, qui ad stat. confug. l. 41. pr. ff. de usufr.*

§. 2. Quanquam sunt, qui statuas a signis adhuc distare putant, eo quod illæ sint, quæ intra humani habitus staturam fiant; hæc esse cubitales & parvas statuas, quæ cubiti altitudinem non excedant: sigilla igitur erant statuarum palmares aut iis etiam minores: vel a capite ad pectus aliquem referentes, unde Germanis *Brust. Stücken*, distincta ab illis, quæ Magnates in signum gratiæ donant torquibus appensas, ad pectus affigendas, *Brust. Bilder*.
 5 Vel integram staturam, non in *Lebensgröße*, sed in forma minuta repræsentantia.

§. 3. Papinianus quoque *lib. 7. respons. ait.* sigilla & statuarum adfixæ, instrumento domus non continentur. *l. 12. §. 23. ff. de instr. legat.* Sed nec candelabra nec lucernæ argenteæ vel sigilla
 10 quæ in domo reposita sunt, vel imagines argenteæ, argenti appellatione continebuntur. *l. 19. §. 8. ff. de aur. §. arg. leg.* Sed nec poni solum, verum & affigi, inferi, imminitti, tanquam emblemata & ornatus rerum aliarum solebant. Paulus *l. 2. ad Vitellium inquit:* Pediculis argenteis adjuncta sigilla ænea argento facto cedunt. *l. 32. pr. d. t. & Ulpianus in l. 13. §. 7. ff. de Usufr.* si ædium, inquit, usufr. legatus sit, sigilla immittere poterit ad domus ornamentum, & in *l. 41. §. 13. ff. de leg. 1.* negat Ictus, sigilla parietibus adæquata legari posse, quia extra parietes esse non videntur, sed ipsis
 20 ita sunt adfixæ, ut ea adæquentur.

§. 4. Erunt igitur signa operis absoluti ultimæque manus impositæ; sicuti bibliopegæ ligaturis librorum, sutores calceorum

rum soleis, & crustarii parieti satis nunc vestito lineas aliquot, per
jocum ferias den Jeyerabend dictas, pectine inducunt, tanquam
ocioso isto negotio claudere & quodammodo ornare laborem ve-
lint: plane uti architecti verticem seu colophonem ædificiis im-
ponunt, ac scriniarii non tam adjuvandis quam tegendis & ornan-
dis juncturis subsudes & emblemata, varias figuras repræsentantia
immittunt vel affingunt, quæ nec ipsa prius quam opere omnino
perfecto, postquam omnia satis quadrant, nec dissolutione aut
correctione ulteriori indigent, adjiciunt, nec multiplici imposi-
tione, detractatione atque restitutione corrumpantur.

§. 5. Unde sigilla indicium operis tum perfecti tum etiam
clausi existunt; Nam res dum absolvuntur, clauduntur, ut nihil
ulterius se insinuare possit, hinc & pacta contractibus jam perfectis
adjecta non recipiuntur in consortium partium, ut una operari &
actionem producere valeant. Ut adeo Sigillare sive sigillum impo-
nere sit idem atque claudere. *Varro*: Contra lex minus impia
est, ne filii Parentibus luce sigillent oculos. Clausa quæ sunt, non
quemvis admittunt: ergo quæ tuta quæve custodita volumus,
claudimus.

§. 6. Varia autem tum solebant tum dicebantur olim si-
gnari. Ex voluntate Sacerdotum Belis Babylonici Persarum Rex
Cyrus Belis obsignabat sacellum, ut ab ingressu eorum qui cibos
idolo adpositos forsan ablaturi erant, esset securum: uti legere est
in *Fragm. Danielis de Belo. vers. 10. in fine vers. 13. & 16.* & Dari-
us Rex introitum ad foveam leonum, cui Daniel injectus erat, suo
& Satraparum sigillo communiebat, ne quid fieret contra Danie-
lem. *Dan. 6, 17.* Sacerdotes quoque Judæorum cum Pharisæis
custodes a Pilato accepisse non habebant satis, nisi & lapidem se-
pulchralem Salvatoris obsignarent, metuentes, ne discipuli ejus
cadaver auferant, & a mortuis resurrexisse populo persuadeant.
Matth 27, 66.

§. 7. Sic signata Virgo dicitur a viro integra, juxta *Teren-
tium*, h. e. clausæ adhuc & custoditæ virginitatis. Olim diligen-
tes Patres fam. penum quoque signabant, ne quid negligentia aut
furto periret, testante *Martiali*: Nunc signat meus annulus lage-
nam: & *Horatio l. 2. Ep. 2.*

*Comis in uxorem posset qui ignoscere servis,
Et signo laeso non insanire lagena.*

30 Conf. Salmuth. in *Guid. Pancirol. deperd. tit. 58 pag. 314. fin. §*
pag. seq.

§. 8. Quem ita signo adspenso a rei introitu arcemus &
excludimus, eum non oportet non ignorare quæ intus asservantur,
consequenter & a contrectatione & production in publicum ab-
stinere; Unde sigillum denotat res silentii sibiario involvendas,
5 propterea quod plerumque apponitur, ut in occulto aliquid fiet,
v. g. testamentis, quin & vulgaribus amicorum epistolis. Atque
ideo Harpocratis sigillum in annulis gestari ait Plinius, ut de agen-
dis rebus silentium indicaret. v. Salmuth. in *Pancirol. nov. repert.*
tit. 10. p. m. 217.

10 §. 9. Quod si autem vel maxime ad alicujus negotii no-
titiam quis admittendus foret, ubi tamen silentio opus, linguam si-
gillo claudere jubetur, juxta illud:

*Arcanis dictis linguam observare memento,
Dictorum majus depositum est, opibus.*

15 Et Lucanus :

Arcanum ut celet claudenda est lingua sigillo.

Sed & Hephæstionem, Consiliarium suum Alexander M. sigillo
ori admoto silentii voluit admonere.

§. 10. Ut sane haut inepte veteres inter sigilli hierogly-
20 phica retulerint Fidem & Silentium, ex quibus scaturiginem suam
duxit typus castitatis, fidei conjugalis, concordie fœderis mutui :
Abiitque in justam & solennem phrasin Sigillum silentii. Et cum
taciturnitas propria sit virtus Confessoris, SIGILLUM CON-
FESSIONIS dici cepit illa Sacerdotum de his, quæ in cathedra
25 confessionalis audiverunt, Reticentia. conf. Baco Verulam. *serm.*
fidel. 6. p. m. 26.

§. 11. Est nimirum institutum oppido antiquum, quod
prolixè deducit Cardinalis Cæsar Baronius, *annal. eccl. ad ann.*
Christi LVI. an. 15. ad 40. ut ad corporis & sanguinis Dominici
30 participationem ante non admittamur, quam edita coram proprio
Sacerdote peccatorum confessione, impetrataque speciali absolu-
tione,

tione. Confessio ista alia publica & solennis est, peccatorum extantium & manifestorum, ut idem Baronius *d. l. n. 18.* tradit, ab antiquissimis temporibus usitata, qua de impræsentiarum peccatorum ageretur, postquam frustra sigillo muniremus, quod jam in omnium notitiam diffluit: alia secreta seu privata, quæ in Ecclesia quidem, sed non in facie Ecclesiæ fit de peccatis occultis, in aurem sacerdotis, non ad finem aliquem, qui ad res civiles tendit, sed ad conscientiam sublevandam.

§. 12. Hæc in nostris quoque Ecclesiis sub certo temperamento admissa, ut patet ex Potentissimi pariter ac Pientissimi quondam Sax. Electoris Augusti Provisione generali *de anno 1580. art. 7.* Von der Christlichen Beicht und privat Absolution, in fin. pr. ibi: Daß niemand zum Hochwürdigem Sacrament des Leibs und Bluts des Herrn Christi zugelassen werde, er habe denn zuvor sich bey seinem ordentlichen Pastoren angezeigt und die privat Absolution gesucht. h. e. Neminem ad communionem Corporis ac Sanguinis Domini nostri Jesu Christi in Sacramento Altaris admissum iri, quin nomen prius apud Parochum ediderit suum, absolutionemque privatam ab eo prævia confessione impetraverit.

§. 13. Cum igitur mysteria non nisi silentibus debeantur, certe in specie Sacerdotis Confessoris propria virtus erit Taciturnitas. Atque profecto vir taciturnus multas audit confessiones, inquit Fr. Baco Verulamius *serm. fidel. 6. p. m. 26.* Quis enim garulo & loquaci pectus suum recludat? Quod si quis famam habeat viri taciturni, facile aliorum animos reserabit; sicut aer clausus apertum fugit, ita certe homines taciturni ad multarum rerum notitiam perveniunt, dum homines non tam impertire quam exonerare animum suum cupiunt.

§. 14. Exinde totam fere confessionis ut dicitur auricularis naturam, requisita & adparatum colligere licet. Causa efficiens ex mente Pontificiorum est ejus Divinum, imo Salvator ipse; qui eam *Matth. VI, 19. XII, 18. Job. XX, 23.* instituerit: Equidem per bonam consequentiam, qui vult consequens, peccatorum remissionem;

missionem; antecedens quoque volet, eorundem agnitionem, hujusque agnitionis, contritionis, pœnitentiæ & desideratæ absolutionis signum aliquod externum, nempe professionem; sed ita
 10 materia & forma, res ipsa & rei modus videntur confundi. Posterius hæc Ecclesia pro meliori ordine, decore & auctoritate rei concilianda superaddidit. Putamus igitur ad Ecclesiam, & qui rerum
 15 negotiorum sacrorum arbitrium habet, hoc pertinere; in Ecclesia Romana quidem ad Pontificem, in nostris autem Ecclesiis, propter potestatem ejus suspensam, ad Principem cujusque territorii, cujus ipsius vigore jura Episcopalia ipsi simul competunt, uti proficitur Serenissimus Dux Ernestus *Ordinat. Provinc. part. 1. cap. 2. in fin. p. 18.* suoque exemplo id ipsum probat Elector Sax. dicto
 20 loco de confessione disponendi licentiam sibi sumens. Utrum confessio sit de jure Naturali? vid. Thom. *p. 3. qu. 6. art. 1.*

§. 15. Subjectum seu personæ in confessionis negotio sunt
 (1) is, qui confessionem edit, suntque illi, qui ad corporis ad sanguinis Domini participationem cupiunt admitti: Licet autem
 25 præceptum divinum adsit: Edite, bibite omnes, ac propterea neminem excludamus; conf. Thom. Aquin. *addit. ad p. 3. Q. VI. art. 3. junct. art. 6.* quoniam tamen peccatorum agnitio, & status peccaminosi professio, prærequiritur, quæ usum intellectus
 30 præsupponit, ad adultiores restringendum; *v. c. 81. sub initium de Pœnit. dist. 1.* & dum ætas non est definita, pubertatis initium moribus, non adeo improbandis receptum, forsan ut exemplo Salvatoris duodecennalis pueri puellæque nostrates ad sacra mysteria deducantur. Utrum quis possit per alium: vel per scripturam confiteri? *id. ib. qu. 9. art. 3. conf. n. 19. h. additionator Thomæ p. 3. qu. 8. a. 1.*

§. 16. (2) Is, cui fit confessio; Estque (1) Deus ipse: ac deinde Sacerdos. *c. 61. & 90. de Pœnit. dist. 1.* quem vel sua cujusvis elegerit fiducia, vel necessitas legis Ecclesiasticæ præscribit, Parochialis videlicet. Sortimur nimirum & in Ecclesiasticis domicilium, & in usurpatione Sacramentorum certis personis devincti
 10 sumus *c. 12. de Paroch. Dn. Struv. IX. 39.* Sed de quæstione, Utrum sit necessarium quod aliquis confiteatur proprio Sacerdoti? vid. Thom. *in addit. p. 3. qu. 8. art. 4. & 5.* §. 17.

§. 17. Vocantur hi Confessores active, eo sensu & dicendi modo, quo apud Romanos Juratores, Censores; videlicet, qui eum quem censebant, jure jurando adigebant; juratus contra, qui juraverat, dicebatur; hinc per translationem Juratores dicti velut arbitri & Censores fabulæ. Plaut. *in proleg. Panul. & in Trinum.* Inde Confessor Beichtvater, Confessus Beichtfind: quanquam vox Confessor neutraliter & ipsum confitentem denotare possit, dum, sicut alia nomina in *or.* significat actum seu certum agentis statum, ut in *Clem. Exivi de V. S.* ibi: quam descripsit ille Confessor Christi eximius Sanctus Franciscus; attamen in hoc sensu semel innotuit, & apud Canonistas frequenter reperitur; a nobis ergo in eadem usurpatione synonymum est Confessarius, quemadmodum dicitur Depositarius, Commodatarius, qui res recipit, & Cessionarius, qui nomen redimit.

§. 18. Sed utrum Laico confessio fieri, & impetrata ab ipso absolutio efficax esse possit? non immerito dubites, quoniam sacramenta administrare, res ordinis est, qualia quæ sunt, non nisi a consecratis expediri possunt, adeo ut Princeps, Episcopi personam quantumcunque in Iudicialibus repræsentans, non solum ad hæc sit inidoneus, verum Uria Rex Judææ tale quid arrogans sibi, lepra correptus, regno quoque suo inhabilis factus legatur. *2. Chron. XXVI. 16.* Verum & huic tempore necessitatis audire confessionem permittitur. *c. 88. de Pœnit. dist. 1.* ibi: Tanta itaque vis Confessionis est, ut si deest Sacerdos, confiteatur proximo. conf. dicenda *infr. cap. III. n. 35.* & interea additiones ad Thom. *p. 3. qv. 8. art. 2. & 3.*

§. 19. Ecquid vero Confessor per Interpretem confessionem audire, & absolutionem impertire poterit? Dubitandum non videtur: postquam constat, non Mercatores solum sed & Milites quandoque in provincia versari, ubi e Laicis quidem & sui ordinis hominibus reperiunt linguæ suæ gnaros, Sacerdotes autem non nisi vernaculæ peritos; fide tamen adeo esse imbecilles, ut nisi signum illud externum, manus videlicet impositionem & remissionis peccatorum nuncupativam annunciationem experiantur, qui elcere minime possint: qua igitur Sacerdos sine prævia confessione, etiam per alium facta, id facere nolit, quid superest, nisi ut Interprete utantur?

§. 20. Objectum sigilli, seu res confessionis, sunt peccata, & (1) quidem propria, eaque vera seu quæ reapse & in se peccata sunt. Hinc Qu. Utrum homo debeat conteri de peccato alieno (Thom. *in addit. p. 3. qu. 2. a. 5.* Item: Utrum in confessione de aliis quoque negociis, v. g. contractibus agendum? *vid. inf. Sect. 2. cap. 4. n. 51. & 55.* (2) præterita seu jam perpetrata; neque vero solum quæ unico ejusdem generis actu constant seu homogenea sunt; sed & ejusdem totius partes integrantes, ejusdem qualitatis distincti gradus, qui & ipsi in se perfecta delicta sunt. Sic qui manum levavit alapam alteri daturus, neque dedit tamen, injuriam in hoc gradu non implevit, ipsa tamen manus levatio proprium delictum est, *l. 15. §. 1. ff. de Injur.* quod quia perfecte perpetratum suam pœnam in utroque foro meretur, *arg. §. 1. J. Vi bon. rapt.* cujus pœnæ metus pœnitentiam operatur. Quod si quis delicta futura seu adhuc patranda, quæ adhuc meditatur, nec desistere cogitat, confiteatur, quia impœnitens est, nihil proficit, quia hoc objectum est confessionis inadæquatum.

§. 21. Confessio dupliciter potest intelligi, (1) totaliter seu formaliter, & prout versatur circa delicta commissa, tanquam objectum facultatis moralis absolutivæ; & tunc nihil aliud esse videtur, quam Beneficium quoddam seu salutare remedium, his quos peccasse pœnitet, ab ipso quidem Deo implicite, & pro gratiosa peccatorum dimissione impetranda propositum; ab Ecclesia autem explicite, & pro consequenda ad usum sacrae Cœnæ admissione ordinatum. Vel (2) materialiter & quatenus est hujus remedium executio seu terminus, & illius facultatis effectus; potestque describi Actus, quo reatum ex delicto contractum animadvertens, apud personam idoneam delictum & obligationem ad pœnam agnoscit, de propria satisfactione desperans, ad meritum Salvatoris confugit, sibi adplicat, sauciæ conscientiae solatium & absolutionem quærit, animam salvifica Cœna refici petit, novamque obedientiam pollicetur.

§. 22. Est igitur Confessio ex genere eorum, quæ sunt ad aliud: Sed neque nudus ritus aut ceremonia, in cultu divino usitata, quæ expediri quidem possit, sed & tuto omitti, prout contemptores

tores existimant : neque tamen ipsummet Novi Testamenti Sacramentum, prout Pontificii censent, ob id, quod & externo elemento seu re visibili, manuum scilicet impositione ; & invisibili re interna, promissione atque collatione gratiæ, remissione peccatorum constet. Nam, licet poenitentia, qua generales promissiones singulis adplicantur, adsit mandatum & promissio, deficit tamen elementum externum, signum & ritus divinitus institutus ; & si recte percipio, ne promissiones quidem elemento manuum impositioni, sed fidei adplicantur, conf. addit. ad Thom. p. 3. qu. 8. 10 a. 2. circa fin.

§. 23. Ordinatio & structura externa pro lubitu ejus, cujus ea de re dispositio est, variat, sic tamen, ut ad Ecclesiæ ædificationem vergat : Potissimum tamen in sequentibus consistit, ut (1) 15 certi dies solemnitati huic sint deputati, nempe profesti, seu vigiliæ Sabbatorum & festorum, quibus sacra Cœna dispensari solet ; pro numerositate tamen Ecclesiæ multiplicari & reduci in pauciores possunt vices : quemadmodum in hac nostra Civitate ob crescentem Communicantium, ut vocant, numerum, ante aliquot 20 annos, præter consuetum tempus, dies quoque Mercurii singulorum septimanarum dictus ac receptus fuit. (2) quoties quisque in anno accedere debeat, devotioni & conscientia relictum, sic tamen, ne ob raritatem accessus incurrat suspensionem contemptus. Ord. provinc. ERNESTI Duc. Sax. p. 1. c. 1. t. 5. §. weil auch, pag. 9. (3) Locus regulariter publicus & quidem in ipsa est Ecclesia : quem tamen senium aut morbus impedit, ad se in domum privatam accersere Sacerdotem, ab eoque absolutionem & S. Cœnæ communicationem petere neque vetatur neque petita negantur : 30 quanquam Reformatis id piaculum esse soleat : quemadmodum & (4) auricularis, quam dicunt, confessio, qua videl. solus cum solo Confessor cum Confesso colloquium instituit, & per singula Confitentium individua id repetit, apud eosdem inusitata est ; id quod etiam Augustanæ Confessioni addictos, & in specie Lutheranos vocatos, in Belgio fœderato observare animadverti, quando ibi fui ; sive, ne scandalum præbeant secus sentientibus Calvinianis, 5 sive quod multitudo Confitentium & paucitas Confessorum id non admittat :

admittat: Nemini tamen individualis ad sacerdotem accessus & solatium speciale denegatur. Alicubi (5) pridie, alicubi triduo quam ad Confessorem, edendæ confessionis ergo accedant, Sacerdoti probandos se exhibere oportet, müssen Freytags zuvor in die Probier-Stunde kommen, ubi in profectus fidei Christianæ inquiritur, atque sic præcavetur, ne promiscue se immisceant, articulorum fidei, & hujus præcipui mysterii ignari, dict. Ord. provinc. Ducis ERNESTI *part. 1. cap. 1. tit. 5. §. weil auch vers. und sollen alle.* Qua occasione (6) qualitas personarum, ad notitiam

10 Sacerdotis pervenit, utrum habiles vel ob enormia peccata, pravitatem usurariam, inimicitias irreconciliabiles inhabiles existant, & sic a limine hujus cathedræ repelluntur, werden vom Beichtstuhl gewiesen. Quidam (7) qui admittuntur, publice deprecari compelluntur, müssen Kirchen-Busse thun, qua ratione inter censuras Ecclesiasticas Confessio referri potest. Denique (8) quacunque ratione admissi, certa formula, vel generali præscripta sibi, vel pro captu & statu suo, proprio Marte concepta mentem suam Sacerdoti explicant, ad specialem tamen peccatorum enumerationem, non nisi propria conscientia impelluntur; congrua respon-

20 sione & solatium Sacerdos & absolutionem impertit, idque manu dextra capiti confitentis imposita significat & confirmat. De honorario, seu munusculo Beichtpfennig, quod neque pars est hujus actus, neque ubique usitatum, in præsens studio nihil dicturi sumus: quemadmodum nec ignoratam nobis signationem Cru-

25 cis hoc loco tangere animus est.

§. 24. Sed hæc in nostris Ecclesiis. Apud Pontificios sequenti ratione proceditur: Præmisso exacto conscientiae examine, ac in memoriam revocatis singulis perpetratis ab ultima confessione peccatis, secundum suas species; corde poenitente ac contrito

30 accedit in Ecclesiam, & ad pedes Patris spiritualis, qui confessiones audit, genua flectit poenitens, crucisque signo se muniens, recitat hæc verba: *Confiteor Deo, Beatae Mariae semper Virgini, Beato Michaeli Archangelo, Beato Johanni Baptista, Sanctis Apostolis Petro & Paulo, omnibus sanctis, & tibi Pater, quia peccavi nimis,*

nimis, cogitatione, verbo & opere, mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa; ideo precor Beatam Mariam semper virginem, Beatum Michaellem Archangelum, Beatum Johannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum & Paulum, omnes sanctos, & te, Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum. Alii vero qui frequentius, & 5
 ferme quotidie confitentur, ut plerumque sacerdotes, qui quotidie celebrant, brevius se expediunt, & præmissis hic tantum verbis (*confiteor Deo & tibi*) incipiunt fideliter enarrare omnia, & singula peccata, quæ priori Absolutioni subiecta non fuere, quotquot in memoria tenent. Quod si ejus conscientia ei nova non submi- 10
 nistrat peccata, repetit unum vel alterum præcedentis confessionis, quod sub renovato dolore materiam facit novæ confessionis. In hac peccatorum narratione non satis est genus proferre peccati, v. g. quod peccatum commiserit impudicitiae, sed requiritur ulterius, ut descendat ad speciem talis generis, nempe adulterii, vel 15
 deflorationis, vel raptus, vel incestus, vel sodomiae, vel brutalitatis, vel mollitiei, vel sacrilegii, seu cum moniali &c. quod si poenitens nesciat explicare, Confessionem audiens petit quousque singulas peccatorum species, & circumstantias speciem variantes no-
 verit: hoc facto subdit poenitens, *de his, & aliis quæ in memoriam* 20
non occurrunt, vel intelligere non valeo, maxime doleo, ac propono bene cum Deo in posterum illa cavere. De quibus, ut illi poenitentiam (opus aliquod pium orationis, jejunii, vel Eleemosinae, & hujusmodi) in satisfactionem injungat petit, atque absolutionem a Patre spirituali; qui ei imposita aliqua poenitentiae actione im- 25
 plenda, sive oratione, ut supra &c. salutaria ei monita atque consilia communicat, & absolvit eundem, elevata ad caput poenitentis manu, hac forma: *Si teneris aliquo vinculo excommunicationis, suspensionis vel interdicti, in quantum possum te absolvere, absolvo te & restituo Sacramentis Ecclesiae, communitati fidelium, in* 30
nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen. Item eadem auctoritate ego absolvo te ab omnibus peccatis tuis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen. Vade in pace, & noli amplius peccare. & in ipsa trium SS. Trinitatis Personarum expressione crucis signum format supra ipsum poenitentem, 35

qui tunc surgens, Patri Spirituali reverentia exhibita abit. Solent
 & hæc verba absolutioni adungere: *Sanguis Domini nostri*
JESU CHRISTI & merita Beatæ Virginis, & omnium
Sanctorum, quicquid boni feceris & mali sustinueris sint tibi in
augmentum gratiæ & præmium vitæ æternæ, in nomine Patris
& Filii & Spiritus Sancti, Amen. Apud Thomam addit. part. 3.
 qu. 9. art. 4. requisita Confessionis de quibus conf. infra sect. 2.
 cap. 4. n. sequentibus versiculis includuntur:

10 *Sit simplex, humilis Confessio, pura, fidelis,*
atque frequens, nuda, discreta, libens, verecunda,
integra, secreta, lachrimabilis, accelerata,
fortis, & accusans, & sit parere parata.

CAP. II.

Quo sanctitas sigilli rationibus & Auctoritatibus adstruitur.

SUMMARIUM.

<i>Preparatio & thema. n. 1.</i>	<i>Pœniteatium Sacramen-</i>
<i>Obligatio subditorum ad de-</i>	<i>tum. n. 10.</i>
<i>ferendum delicta. n. 2.</i>	<i>Sacramenta num secreto te-</i>
<i>Certi Coricæi, delatores. n. 3.</i>	<i>nenda. n. 11.</i>
<i>Mala ex occultatione. n. 4.</i>	<i>Pœnitentia quid distet a re-</i>
<i>Privilegiatum Clericorum</i>	<i>liquis? n. 12.</i>
<i>forum. n. 5.</i>	<i>Naturæ rerum, propriæ pro-</i>
<i>Delicta clandestina minus</i>	<i>fessione, conformiter agen-</i>
<i>scandalosa. n. 6.</i>	<i>dum. n. 13.</i>
<i>Silentium gratuitum minus</i>	<i>Pacta servanda. n. 14.</i>
<i>malum. n. 7.</i>	<i>Relativa & Correspectiva se</i>
<i>Præceptum indefinitum ad</i>	<i>mutuo ponunt. n. 15.</i>
<i>Sacerdotes non extenden-</i>	<i>Introducenda in favorem, in</i>
<i>dum. n. 8.</i>	<i>odium haud detorquenda.</i>
<i>Non detulisse quando nocet.</i>	<i>n. 16.</i>
<i>n. 9.</i>	<i>Vestigia terrent. n. 17. & 21.</i>
	<i>Incon-</i>

Inconsiderati Confessores.

n. 18.

Judicia divina non antever-
tenda. n. 19. § 24.

Omnia ad Ecclesie adifica-
tionem. n. 20.

Loquacitas Confessoris ab-
sterret, silentium allicit
confitentes. n. 21. seq.

A negotiis sacris fallacia ex-
sulent. n. 23.

Taceat Confessor, quem De-

us occultum patitur. n. 24.

Ignis occultus, penetrantius
urit. n. 25.

Vis magna Confessionis. n. 26.

Consensus Ecclesie Pontifi-
cia. n. 27.

Et Evangelica. n. 28.

Correptio fraterna. n. 29.

Judicium Lutheri. n. 30.

Halitus Bernbardi foetidus. 10
n. 31.

Theologi Giesenses. n. ult.

§. I.

POST præmissam aliqualem de natura Sigilli Confessionis doctri- 15
nam generalem, propius ad rem accessuri, ut ordo servetur,
sequentibus discursum hunc includemus articulis, ut tradita primo
Regula seu præcepto tacendi, eaque per rationes & auctoritates fir-
mata, extensiones atque ampliationes subjiciamus, tum ob quas
declarationes eandem limitare quærant, videamus, quam denique 20
pœnam transgressores mereantur, inquiramus; insertis passim ex
historia exemplis rem uberius declarantibus. Faxit Divinum Nu-
men, ut in re ista hac ardua viam veritatis inveniamus, ejusque San-
ctissimum Nomen laboribus hisce nostris glorificetur. Thema esto:
Confessorem, quicquid pro exoneranda consci- 25
entia ipsi conceditur, secretum ad tumultum us-
que servare decet. Ut vero de veritate assertionis seu the-
leos nostræ constet, consolidabimus eam rationibus atque legum
auctoritate, tum etiam cordatorum hominum consensu.

§. 2. Ante tamen quam id agamus, dubia, quæ instar sen- 30
tis atque spinæ cursum in hac via remorari possent, removebi-
mus Nimirum (1) subditorum quivis vigore homagii Magi-
stratui præstiti tenetur ad manifestandum, quod contra Rempubl.
agi

agi cognoverit: Jam vero non solum majestatis, sed & reliqua crimina contra salutem ac beatitudinem Civitatis tendunt, ac quietem & securitatem turbant: ergo nullum eorum occultare citra perjurii crimen poterunt: Illi præprimis, apud quos securius deponuntur: Cæteri apud Magistratum excusatiores erunt, ad quos notitia pervenit nulla. Dum in vulgus scitur, ad tacendum nullo præcepto constringi, adeoque tanquam liberius elocuturos fugiunt, cavent, prætereunt.

§. 3. Dum etiam (2) Reip. interest, crimina non manere impunita, intererit quoque nulla relinqui occulta; neque enim, ubi de corpore delicti nondum constat, de pœna imponenda certum quid definiri potest, qui vult consequens, vult & antecedens: Eum in finem in Rebuspubl. bene constitutis certi delatores haberi solent, Reges Persici emittebant Corycæos, quos Regis aures & oculos appellabant. vid. Christ. Matth. *de IV. Monarch.* p. 131. quin & seipsum deferens sine præmio haud dimittitur, certe impunitatem aliquam sentit. Huc etiam processus inquisitorius pertinet.

§. 4. (3) Denique ex occultatione simultaneum incurrere videmur reatum, dum complacuisse credimur; id quod proverbio Germani innuere voluerunt *der Hähler ist so gut als der Stehler*, h. e. Fures eorumque receptatores & occultatores pari delicto implicantur: nam hinc ad continuandum delictum secura hac latitatione invitantur; Isthinc læsus proximus, unde sibi hoc malum venerit, ignarus, ab ulteriori invasione cavere sibi non discit. Ut bonum videatur antiquorum Ægyptiorum institutum, quo prædam omnem ad Sacerdotes, cum enumeratione circumstantiarum, cui, ex quo loco, quando, quo artificio abstulerint, deferre cogeantur fures, ibique accepto præmio relinquere, ut si quis repetitum res suas veniret, redemptionis pretium simul loco minervalis solveret, acceptæ informationis, qua via rebus suis exciderit, quave posthac sibi cavere possit. conf. Diodor. Sicul. l. 1. p. 2.

§. 5. Verum enim vero confundi sic videntur diversæ personæ, earumque functiones & obligationes diversæ. Ut enim
gene-

generaliter respondeamus, loquuntur objectiones de officio civi-
um reliquorum; noster autem discursus de Confessoribus in spe-
cie: ut taceamus, apud Pontificios Magistratui Politico Clericos
hant subesse, neque ullo adstringi homagio: inter Protestantes,
licet Principibus propter Episcopalem potestatem Sacerdotes sub-
esse omnino teneantur, neutiquam tamen fora confunduntur, nec
quæ conscientis salvandis inventa sunt, ad tribunalia secularia tra-
huntur.

§. 6. In specie vero quod ad primum spectat dubium, non
omnia delicta directo ad everfionem Reip. tendunt, quorsum ta-
men homagium respicere videtur: Præprimis vero talia, de qui-
bus nobis sermo: quæ videl. dudum perpetrata usque huc manse-
runt occulta, & solum levandæ conscientiæ causa in pelagus hoc
ejiciuntur: Tantum abest, ut ullo modo Reip. tenus hac scanda-
losa aut nociva fuerint, atque ita ex eventu patet, non fuisse mali
exempli.

§. 7. Neque vero tot delatores, quot cives habere satagit
Princeps. In ipsa Rep. Romana, tacere ubi servus fugitivus lati-
tabat, tunc demum crimini erat, si accepta pecunia, tanquam per-
niciosæ reticentiæ præmio cessasset; unde conficitur: Gratis, id
sine vitio fuisse. *v. l. 15. ff. de Præscr. verb.* Quod si ponas, in ali-
qua Republ. vices ad reliquorum etiam criminum notitiam Magi-
stratui communicandam speciatim adstringi, ad Sacerdotes tamen,
de quibus sermo est, id non pertinebit, atque ut *infra* suo dicetur
loco, inter Ampliat. *c. III. n. 8. seqq. n. 16. in f.* Magistratus suæ
jurisdictionis terminos excederet, si usque eo Statutum extenderet.

§. 8. Ad alteram object. Reip. non recte inferri a necessi-
tate puniendi delicta manifesta; quod officium Judicis est; ad ne-
cessitatem revelandi delicta occulta subditis injungendam, nedum
Sacerdotibus. Esto enim, datam Magistratui a principe potesta-
tem criminum puniendi, concedenda igitur omnia sine quibus ad e-
am pervenire non potest, & inter ea notitiam criminum; alia tamen
via supererit, quam ut arcana confessionalia perscrutetur: Laborat
argumentum vitio illationis a genere ad speciem affirmativæ, h. in.

Puniturum oportet crimina ante scire, E. præcise ex Confessionario. Nam nec quilibet amicus finem, de delicto pro sublevanda conscientia sibi clam credito datam fallere potest.

§. 9. (3) Denique non promiscue infamat Reticentia seu omissa denunciatio; sed, si vel ex officio ad eam tenearis. Verum, tunc amicum, ne quod ignorari malit, concredat tibi, ad revelandum obligato, præmonere debuisses. Vel alio modo comessando forsan, de delicto participaveris: id quod de Sacerdote ne somniamus quidem. Nihil igitur restat aliud, quam ut assertionem nostram a dubiis liberatam, suis nunc rationibus stabilitum eamus.

§. 10. Tendunt autem illæ tum eo, ne sponte sua, dolose aut culpose propalet, tum ne invitus cogatur, quod posterius tamen nos inter ampliaciones posaturi sumus. *vid. interim n. 15. m. b.* Prius quod attinet, sunt nobis cum Pontificiis rationes aliquæ communes, aliquæ vero illis peculiares, palmaria nimirum eorum ratio est, quod Pœnitentia sit Sacramentum, & quidem a Christo institutum, id quod facili, ut putant, negotio ex *Matth. XV l. 19. XIX. 18. Job. XX. 23.* demonstrant vide tamen infra *sect. 2. cap 4. n.* Qua igitur lege Christus instituerit pœnitentiæ Sacramentum, mortalesque ad secretam sacerdoti edendam confessionem obligaverit, eadem simul sacerdoti reciprocam injunxerit fidem & taciturnitatem eorum, quæ non alia quam hac rescivit via; cum citra hoc si esset, prius nemo facturus sit. *v. n. 15. b.*

§. 11. Ubi hoc quidem concedimus, ministerium clavium ad ligandum & solvendum a Christo esse institutum, quæ solutio utique agnitionem & confessionem peccatorum præsupponit, qua in re Sacerdotes caute oportet procedere, ne quod in salutarem introductum est finem, favorem sc. pœnitentium, redundet in illorum prodicionem & detrimentum, eaque propter silentio fludere debent; Falsa tamen allegatur causa, pœnitentiam Sacramentum esse; Falsa inde construitur sequela, Sacramenta Sigillo silentii includenda; & versa vice; Aliquid ea propter tacendum esse, quia sit Sacramentum. Nam quantum ad prius, licet pœnitentiæ, qua generales promissiones singulis applicantur, adsit mandatum & pro-

& promissio, deficit tamen elementum externum, signum & ritus divinitus institutus, ut *supra c. l. n. 22.* dictum. Quantum vero ad posterius, in nullo cæterorum tanto opus est, quanto in hoc, silentio. Baptismus & publice celebratur, & ut ita fiat, propter certitudinem, opus est; Ordinis atque Matrimonii Sacramenta, (loquimur stylo Pontificio) non in angulo fiunt, & ita de reliquis. Quinimo in universum de operibus divinis regulam tradit Angelus *Tob. XII. 7.* Sacramentum Regis abscondere bonum est, opera autem Dei revelare & confiteri, honorificum est. Jam vero, si hujus Sacramenti natura in eo foret peculiaris, Sicuti reliquas Sacramentorum non præterierunt differentias, v. g. quod alia necessaria sint vel minus; reiterabilia vel secus; ita nec istam, quod alia secreto teneri, alia publice fieri ac propalari debeant, præterituri fuissent, aut facere debuissent Dd.

§. 12. Enim vero dixerim, Sacramentum hoc in quantum est Sacramentum, nihil in se secreti habere, neque enim in loco privato, sed publico, ipso sc. templo, ut reliqua, peragitur, nec efferre prohibitum est Sacerdoti, qui ipsi confessus sit, seu quis eo Sacramento apud se usus sit, *vid. sect. 1. c. ult. n. 5.* Hoc solo excepto, Ne peccata concredita sibi renunciaret: quod dum ad alios non pertinet, scire, quænam cujusvis sint conscientiarum angustiarum, non magis efferre decet, atque quæ in aliorum Sacramentorum celebratione circiter occurrerant, v. g. quid hic vel ille Ordinandus in examine ad hanc vel illam Quæst. responderit. Ut adeo parum distet, aut peculiare præ reliquis nostrum hoc hætenus habeat.

§. 13. Ad alias igitur transeundum erit rationes, quarum Ludov. Molina *Tract. 4. de J. & J. disp. 5. n. 9.* (1) desumit ab ipsius rei natura; Quando videl. delictum in se est occultum, quod eo casu ne privatus quidem alius, cui commissum est secretum, id manifestare possit? Quasi dicat, unamquamque rem tractandam esse eo modo, quem natura illius desiderat, ne violentiam naturæ videamur inferre; atque adeo quæ sub forma secreti nobis communicantur, publica facere non debemus, quia tunc secreti naturam amitterent. Latet igitur aliud argumentum in eo, quod lon-

ge minus deceat publicare secreta eum, qui tale profitetur vitæ genus ut taceat; dum nec alios decet hoc facere, quos nulla professio isthac obligat: tanquam nihil agendum, quod pugnet cum propria professione.

§. 14. (2) Aliam depromit rationem a pacto tacite interveniente: quoniam id, quod in confessione Sacerdotali apud Confessorem deponitur, ea lege tacitoque pacto ad minimum contingit a pœnitente, ut Sacerdos id solum, quod sui est officii, agat, h. e. soletur, medeatur, erigat; non autem secularem Jurisdictionem admisceat; Neque enim ut judex audit, aut tanquam testis *n. 23.* imo nec ut amicus, aut ut homo, sed ut Deus ipse, sub qua fiducia acceditur ad ipsum, facile alioquin deserendum. Sicut autem standum est pactis, rem quamlibet familiarem, etiam minimam concernentibus: ita longe fortius ligabit hoc, cui maximi momenti res superstruuntur, a quibus temporalis & æterna dependet salus.

§. 15. Tertiam (3) sumit rationem a consequenti: Quia enim lege Christus instituit pœnitentiæ Sacramentum (ita enim Molina ore Pontificio loquitur) mortalesque ad secretam Sacerdoti edendam confessionem obligavit, eadem simul Sacerdoti recipiam injunxit fidem & taciturnitatem eorum, quæ non alia quam hac rescivit via; cum citra hoc posterius si esset, prius nemo facturus foret; ut *ante dictum n. 10.* Quod argumentum inniti videtur naturæ relatorum & respectivorum. Illorum quidem, dum relata se mutuo ponunt & tollunt, adeoque qui vult unum eorum, animosam & securam confessionem; velle debeat & alterum, tenacissimam acceptorum asservationem. Horum vero, ut quæ non absolute, sed sub qualitate tacendorum sunt commissa; cæteris igitur respectibus omnibus supine debeant ignorari.

§. 16. (4) Quartum fundamentum sumit a causa finali. Cum enim ejusmodi Reticentiæ impositio in bonum sit Sacramenti (sit venia verbo) pœnitentiæ, contraria Manifestatio eorum, quæ ibi deteguntur, in detrimentum cessura erat. Quæ ratio tum spontaneam refellit prodicionem, tum coactionem a Magistratu Confessoribus

feffloribus impositam, nullitatis arguit, ut *inferius inter amplia-
tiones cap. 3. n. 16. seqq.* patebit: atque hoc vult quod alias di-
citur: quæ in alicujus favorem introducta sunt, in ejus odium haut
detorqueri debent; utique autem hoc fieret, si sub specie levami-
nis conscientiae Sacerdos eliceret, mox Magistratui vindici defer-
ret: coram Sacerdote multos agnoscimus errores, quos nec saga-
cissimus perspiceret Magistratus. *conf. n. 23. h. & c. 3. n. 21. &
60.* nec judicare de iis valeret, juxta illud: De occultis non judi-
cat Ecclesia: abuti autem posset Sacerdotibus, Delatorem loco
adhibendo, atque mulctarum retia nimis laxè expandendo.

§. 17. (5) A malo eveniente, seu absurdo consequente,
si contrarium servaretur. Quia homines a tam salutari remedio,
in solatium animæ lauciae instituto, absterrentur, si sciant, secreto
servatum non iri, quæ confessi fuerint, forsan & exempla essent
obvia tristioris eventus; juxta illud vulpinum: Vestigia terrent!
Quia etiam loquacitate sua Confessores multa incommoda inno-
centibus attrahere, multa commoda egentibus subducere possent,
soleantque; uti utrumque historia notabili adducta docet Nobilis-
simus ille Noricorum Patricius Harsdörfferus *in theatromajori ge-
storum memorabilium. Cent. 1. cap. 69. sub rubr. die unbedacht-
samen Beichtväter. pag. 249, ubi §. 6. seq.* prioris exemplum sub
fictis nominibus Germanico recenset stylo, quæ nos in Latinum
versa sic brevissimis exprimimus:

§. 18. Quod videl. prælaudatus Autor Ambiano transiens,
litem ibi pendere cognoverit super donatione propter nuptias,
quam putativo filio ac partui supposititio dederat, sed falsitate
per Sacerdotem, cui obstetrix moribunda confessa fuerat, detecta,
repetitum ibat Nobilis quispiam multorum feudorum Regi, ni
maseulo potiatur hærede, aperiendorum possessor, Ruani Nor-
mandorum degens, qui ea propter uxori & obstetrici lætum nati filii
oli nunciam largo compensaturum evangelio pollicendo, sexui
sequiori se decipiendi ansum suppeditaverat; nunc autem filio mo-
litoris relinquere indecens & indignum putabat. Exemplum po-
sterioris, non inconsideratæ Loquacitatis, sed perniciosi Silentii
est,

est, quod *a* §. 9. *ad fin. ibid.* recenset, de conjugum Hispanico-
rum pari nobilissimo, ac præprimis uxore fidei servantissima,
quam, cum temerator quispiam violare aut in se derivare aliter
non posset, Assassinis conductis maritum tollendum curavit, ac
viduam in matrimonium petiit; quæ facinus olfaciens renuit.
Quare amore in vindictam mutato, Assassinator per unum ex As-
sasinis proditus, citatus, ac contumax in bannum declaratus, cau-
sam in viduam tanquam instigatricem coniecit, quæ Judici ex eo
suspecta, quod necem mariti non vindicasset, ad gladium damna-
ta; per Confessorem innocentiae gnarum salvari potuisset, nisi su-
perstitione vinculi deterritus fuisset. Sed mihi videtur, eo illæso
illum isti succurrere potuisse.

§. 19 Accedit (6) quod Sacerdos ea, quæ creduntur ipsi,
non ut homo, sed ut ipse Deus, qui id hætenus in secreto tolera-
re potuit, sciat, prout eleganter Eugenius Paga in *c. 2. inf. x. de*
Off. Jud. ord. rescribit, nec divina prævertere debeat judicia,
quippe Deus sua tempora observat. Quemadmodum autem æ-
gerrime laturus erat auceps, si præcipitanter contrahas retia, lon-
ge aliud quam tu penetrare poteris, intendens; Ita Deus certa fata-
lia peccatoribus ad resipiscendum indulget, laneisque utitur pedi-
bus, nec patitur, ut ipsius consilia antevertamus, wil keinen Vor-
oder Eingriff in seine Gerichte leiden, secreto siquidem confiteri,
idem æstimatur, ac Deo tantum manifestare, nec homo creditur,
qui vicem Dei gerit. Nam, ut ait Chrysostomus in *verba Jesaie*,
hom. 5. Sacerdoti thronus in cælis collocatus est, des Pfarrers
Beichtstuhl stehet im Himmel, isthinc igitur egressus, omnia
tanquam sub rosa dicta, ibidem relinquat. Vid. Baron. *d. l. n. 33.*

§. 20. Alias rationes e Nostratibus congescit Theologus
ille Rostochiensis Nominatissimus, Paulus Tarnovius in suo de
SS. Ministerio tractatu, *l. 2. cap. 21. n. 13. p. m. 853.* quarum ta-
men illam, ex *Ezech. III. 17. seqq. Rom. XIV. 4. Ebr. XIII. 17.* de-
sumtam, de non compellendis Confessoribus invitis, alio, & qui-
dem ad *cap. 3. de Ampliat n. 6.* rejicimus. Ita autem porro
argumentatur: (7) Minister verbi omnia tenetur ad ædificationem
Eccle-

Ecclesiæ facere, 1 Cor. XIV, 26. Revelatio autem concreditorum in confessione sacra, non vergit ad ædificationem Ecclesiæ; five spectes confitentem, qui ex confessione sua consolationem quærens, in anxietatem & infamiam deturbatur; five reliquos, qui ejusdem periculo perterriti, aut nunquam aut ægerrime, aut tandem non ingenue confitebuntur: quod alias libenter & candide fecerint, si perpetuo involutum iri silentio sperarent. E. Minister revelationem concreditorum in confessione facere non tenetur.

§. 21. Argumentum hoc a causa finali confessionis auricularis introductæ desumptum videtur, atque in formam redactum ita se habebit: Quicquid non vergit ad ædificationem Ecclesiæ, sed potius desolationem: Quicquid anxiosa solamine conscientiæ, per sanctam confessionem quærendo, absterret, istud omni evitandum est studio. Atqui Revelatio confessionis tam Ecclesiæ structuram ruinis exponit, quam contritas conscientias a salutari arcet remedio. E. Majoris consequentiam nemo pius in dubium vocabit. Minorem probamus tum quoad ipsum confitentem, de quo n. 23. b. tum quoad alios, qui hujus exemplo terrentur; quia tot membra Ecclesiæ, tanquam sacri ædificii tigna subtrahuntur, quot vel metu pœnæ, vel ex pudore a confessione terrentur; perpetuis enim morsibus conscientiæ expositi manebunt, metuedumve, ne tandem ad desperationem deturbentur; quam in rem congrue consulit M. Joach. Pollio im Theologischen Fragbuch Cent. 2. Qu. 10. begeb sich aber, inquit, daß einer in der Beicht Sünde und Laster beichtete, so will dem Kirchen-Diener in alle Wege gebühren, daß er dieselbe verschweig und nicht melde, rationem addit, denn wer wolte sonst beichten, oder seiner Sünd und Laster Raths begehren in Ansechtungen und sonst, wenn jene solten durch die Beichtväter an Tag bracht werden? und das ist auch St. Augustini und der Päbstlichen decret Meinung, und muß ein Kirchen-Diener oder Pastor hiemit Gedult tragen. h. e. sicubi contingat, pœnitentem inter confitendum crimina quoque profiteri, Ministro Ecclesiæ omni incumbit modo

modo, ut ea reticeat nec manifestet: Ecquis enim alioquin confessor, aut delictorum suorum ergo consilium petiturus erat adversus tentationes atque dubitationes, sicubi animadvertet, ceteros a Confessoribus esse proditos. Eaque Divi quoque Augustini & decretorum papalium est sententia, in qua Diaconus vel Pastor patienter acquiescere tenetur.

§. 23. Quod ad ipsum confitentem attinet, sane is non accedit ad Sacerdotem, ut criminis testem *n. 14. m. b.* Sed tanquam amicum, a quo solamen expectat, nec ergo fallendus; non debent inde injuriæ nasci, unde jus sperabatur: quæ in favorem alicujus sunt introducta, non debent in ejus odium retorqueri; imo ut jam *n. 16. m. b.* dictum, in foro poli & coram Deo, complurium peccatorum reos nos constituimus, quorum, intuitu hominum & in foro soli innocenter esse possumus. Cujus rei exemplum nobis David, ille vir secundum cor Dei esse potest, coram quo se humiliare miserumque peccatorem profiteri, nihilo tamen minus de innocentia sua & inimicorum malitia conqueri solet. *Psal. VII. 9. Ps. XII. 25. & sim.*

§. 24. Quod si E. Deo placuerit connivere, deprecantibus poenam remittere, ut Ninivitis, quid est quare Jonas indignari velit? *conf. n. ult. b.* Sin malit idem delicta in hoc etiam mundo condigna affici poena, sane pro immensa sapientia sua mille alios revelandi novit modos, juxta illud: *Es ist nichts so klein gesponnen, es kommt endlich an die Sonne*, ut perversa hac Confessoris opera minime indigeat: Neque enim facienda sunt mala, ut eveniant bona. Veritas verbi divini non indiget, ut mendaciis adstruatur. *Sir. XXXIV. 8.* At vero, pro ineffabili & inexhausta misericordia non vult ille mortem peccatoris, sed ut magis convertatur & vivat. *Ezech. XII. 23. XXXIII. 11.* Cur ergo consolationem denegemus aut occultationem invidemus his, quibus ipse Deus pepercit? Quin & si jam confesis & a Judice condemnatis absolutionem & solamen impertimus, cur non & his, qui sub occulto adhuc foveat pectore? si condonavimus, quare non & taceamus, quod Deus tolerat occultum? quia compertum est,

est, ignem suppressum penetrantius urfisse : Testis iterum est regius Psalter, *Ode sua 31. v. 3.* ita canens : Quoniam tacui, inveteraverunt ossa mea, dum clamarem tota die. Efficias E. ut confiteantur magis quam taceant.

§. 25. Recentius adhuc ac memoria dignum in hanc rem exemplum reperies apud Strigeniz. *de Conscient. conc. 21.* & alios, de præcipuo quodam viro, qui Rostochii decumbens, per stimulos conscientiae nimium agebatur corde, ob peccatum non incognitum quidem, cuius ipse tamen reus videri minime volebat. Curaverat is Concionatorem, M. Andream Martini pro solatio fruendo accersi, neque tamen eo poterat deduci, ut palam & ipse confiteretur, quod cæteroquin notorium erat, ad quod declinandum Pastorem rogabat, ut ex Psalmis Davidicis, libello insinul porrecto, quidpiam prælegatur sibi. Accidit autem, ut pollice illa ipsa Davidis *Psalm. 31. 3.* juxta exemplar latinum *alias Psalm. 32.* verba premeret; hinc Pastor admiratione plenus, divinum quid æstimans, accipere librum aut legere renuit, sed pollicem ægroti detinens, verba ut ægrotus ipse legat, quæ prælegi vellet, institit, pergendo: Neque fortuna nec casu, sed fato & singulari dispositione divina contigisse, ut ægrotus ipsi suggerat, quid Sacerdos ipsi dicendum habeat, hanc sane causam esse ossium inveterascentium, inde illos conscientiae angores! Agat igitur, atque citra moram, quod reticere hæcenus studuerit, ingenue candideque profiteatur, & Deum elementem experturus sit. juxta *Ezech. XXXIII. 11.* Postquam hæc & plura alia, præprimis vero istud *Joh. epist. 1. c. I.* adduxisset, ille lacrumans prorumpit ægrotus, inquiens: Atque utique sentio gravatam supra me manum Domini, & vires exinde deficientes, quod coram hominibus purgatum me malle. Ecce confiteor, aut despero! Neque vero pati solum possum, sed & propter Deum precor, ut & tu & cæteri Concionatores de suo quisque suggestu auditorio nunciet, quod tibi peccata mea sum confessus, cum idem egisse & Davidem atque Paulum videam,

§. 26. Quibus dictis perrexit: Euge quanto nunc melius mihi est atque antea! Gratias sunt Deo pro statu præsentis. Ac

paucis diebus lapsis reffectus sacro cibo placide obdormivit. *conf. infra. sect. 2. c. 3. n. 20.* Plures adferri rationes possent, si non res ipsa apud omnes esset in confesso, sic ut actum ageremus, dum reliqua, alio pertinentia, huc quoque cumularemus. Vid. inter ea Vincent. Caroc. *tr. de Revel. Conf. quest. 1. n. 17. seqq.* cum quo autore etiam *ex qu. 11. inf.* concludimus: Magna igitur & potens est vis sanctissimæ confessionis.

§. 27. Postulat ordo, ut ostendamus, Ecquid publica etiam autoritate hoc probatum, receptumque sit. Laudamus autem (1) Gregorium Pontificem, *can. 2. de Pœnitent. dist. 6.* ita disponentem: Sacerdos ante omnia caveat, ne de his, qui ei confitentur peccata, alicui recitet. In eamque sententiam (2) Catechismus Romanus *part. 2. cap. 5. quest. 10.* studio Andreae Fabricii, Leodii in sectiones & quæstiones distinctus, loquitur. (3) Innocentius III. Papa in Concilio Lateranensi generali *can. 21.* studiose injungit Sacerdotibus, ut caveant, ne ullo modo prodant peccatores *c. 12. x. de Pœnit. & remiss. Conlentit.* (4) Eugenius Pontifex *in c. 2. de Off. Jud. ord.* ubi reum, quem novit, nominare vetat. Et (5) Honorius III. Papa Sacerdotes etiam adversus coactionem ad manifestandum præmunit *in c. 13. x. de Excess. Prælat.* id quod tamen non tam hujus quam alius est loci, ut *prox. seq. c. 3. n. 13.* videbimus.

§. 28. Quantum ad nostras Ecclesias attinet, quamvis non ob easdem per omnia rationes, ut *sup. n. 10. hoc cap.* monitum, idem tamen receptum, atque a prælaudato Saxone Electore *in articulis generalibus, dict. rubr. 7. §. ult.* germanice ita dispositum: Nachdem manchemahl grosse Beschwerissen erfolgt, wenn entweder die Kirchen = Diener oder die verhörte Personen aus der Beicht geschwaigt, soll ihnen allen auferlegt, besonders aber den Kirchen = Dienern eingebunden werden, was ihnen für Gewissens = Handel in der Beicht vertrauet, niemand, wer der auch sey, bey Vermeidung ernstlicher Straffe, zu offenbahren, sondern, wie sich gebühret, verschwiegen zu halten, darnach

darnach sich ein jeder wisse zu richten. Latino sermone id circiter voluerit: Posteaquam sæpius insegura haud vulgaria gravamina, ex eo, quod sive Ecclesiæ Minister, sive personæ examinatae acta sacræ confessionis effutiverint; injungendum omnibus, sed Ministris Ecclesiæ studiose inculcandum, ne quicquam eorum, quæ pro exoneranda conscientia ipsis concredita fuerint, cuiquam, quisquis ille fuerit, si severiorem evitare maluerint poenam, revelent, sed prout decet, reticeant.

§. 29. In hanc rem aptissime faciunt verba Augustini, *sermon 16. de verbis Domini Matth. XLIX. 15.* si peccaverit in te frater tuus, corripe illum inter te & ipsum solum, Quare? quia peccavit in te. Quid est, in te peccavit? tu scis, quia peccavit. Secretum quære, cum corrigis, quod in te peccavit. Nam si solus nosti, quia peccavit in te & eum vis coram omnibus arguere, non es corrector, sed proditor. & seqq. vid. *can. 19. caus. 2. q. 1.*

§. 30. B. Lutherus aliquando consultus fertur: Ecquid Pastori ea, quæ per sanctam confessionem innotuerunt ipsi, ejusque cordi ut Christo ipsi commissa sunt, manifestare liceat? atque respondisse: Nequaquam! prout pluribus recensentur verba ejus ex colloquiis mentalibus ab Aurifabro, quanquam ingratis ipsius Lutheri editis, a M. Caspare Titio *in loc. Theol. histor, loc. 21. rubr. 2. n. 5.* & M. Conrad. Porta *in Pastoralis, cap. 14. qu. 9. § 10. fol. 267.* nec non M. Joach. Pollio *in consil. theolog. cent. 2. qu. 9.* In libro Ecclesiastico D. Philippi Hahnens, *fol. 425.*

§. 31. Iterum introducitur Lutherus, oppido necessarium esse, inquiens, ut conscientias secundum christianam tractemus prudentiam, ac præpriis casus atque negotia occulta & scandalosa secreto habeantur, personæque ad veram contritionem & pœnitentiam deducantur. Quapropter & Sacerdos, quod per modum Confessionis Ecclesiasticæ quis ei crediderit, secum emori faciat, ad imitationem D. Bernhardi, qui foetorem halitus sui exprobranti sibi, reposuit: Nec mirum esse, postquam tot arcana in pectore suo computruerint, referente D. Sacco, *part. ult. conc. funebr. fol. 9.* Idem Demostheni ab aliis tributum, ab aliis Euripidi, vid. Erasim. *lib. 8. apoph.*

§. 32. Et Facultas Theologica Giesensis d. 6. April. 1620. respondit : Certum esse, quod, quæcunque salutem hominum æternam concernentia in Cathedra Pœnitentiali, divino nomine, secundum verbum Dei per Sacerdotem tractentur, neutiquam ad Magistratum Politicum, sed ad tribunal divinum, aut certe ad Consistorium sacrum pertineant, & quæ ibidem ut Minister Dei, nomine divino peragit, quamdiu Deus ipse tacere, nec magistratui Politico aliis modis mediisque manifestare vult, tacenda habent. Add. Dn. Nicolai in *Process. Friderici. part. 1. cap. 17. n. 21.* ibique alleg. & *b. n. c. 2. n. 24.* Tantum etiam de Consensu cordatorum ac prudentum.

CAP. III.

Quo viginti Exceptionum resolutione omnis effugiendi via præcluditur, & regula ampliative confirmatur.

SUMMARI A.

<i>Appetitus libertatis & impunitatis. n. 1.</i>	<i>Procurator arcana Principalis non impertit aliis. n. 7.</i>
<i>Effugia undecunque conquistata. n. 2.</i>	<i>Sacerdos de parricidio sibi credito judicialiter non deponit. n. 8.</i>
<i>Sacerdos an de confessione testari possit? n. 3.</i>	<i>Regimina, Politicum & Ecclesiasticum, non confundenda n. 9.</i>
<i>Confessio, depositum; & cur instituta. n. 4.</i>	<i>Absolutio Ecclesiastica num præjudicet Magistratui Politico. n. 10.</i>
<i>Sigillo sanctitas nititur jure divino, naturali, canonico; civili. n. 5.</i>	<i>Verum Sacerdotis offic. n. 11.</i>
<i>Minister soli domino reddit rationem. n. 6.</i>	<i>Rerum</i>

- Rerum quisque suarum sat-
agat. n. 12.*
- Judex an testimonium Sa-
cerdoti injungere possit.
n. 14.*
- A depositione Confessio exci-
pitur. n. 15.*
- Jussus Superioris num excu-
set a pœna. n. 16.*
- Magistratus prodicionem in-
jungens, irreligiosus. n. 17.*
- Causa aliunde quam ex sigil-
lo rupto certus esse debet,
n. 18.*
- A confessione exulabunt e-
missarii. n. 19.*
- Bona intentio num proficiat
judici. n. 20. seq.*
- Futura peccata præcavenda.
n. 21.*
- Legibus prohibita sunt im-
possibilia. n. 22.*
- Interrogatus a tyranno so-
phistice respondebit. n. 23.*
- An Princeps secularis in Cle-
ricos habeat imperium.
n. 24.*
- Potentium Rogare est Impe-
rare. n. 25.*
- Auctoritas Papæ apud suos
magna. n. 26.*
- Votum obedientiæ. n. 27.*
- Lutheranis an Papa. n. 28.*
- Jussus & licentia cui compe-
tant. n. 29.*
- Papa sigillo minor. n. 30.*
- Generi per speciem deroga-
tur. n. 31.*
- Metus excommunicationis
an proficit? n. 32.*
- Quod alios prohibes, ne fe-
ceris ipse. n. 33.*
- Ad idem sigillum obligatur,
qui a Sacerdote habet.
n. 34.*
- Laicus confessor esse potest.
n. 35.*
- An idem sigillum tenetur.
n. 36.*
- Natura negotii non pendet a
subjecto. n. 37.*
- Interpres adhibitus sigillo fit
obnoxius. n. 38.*
- Utrum alii præter Sacerdo-
tes habeant sigillum. n. 39.*
- Falsus confessor pro vero te-
netur. n. 40.*
- Impostorum jure civ. coerci-
tio. n. 41.*
- Complices an salvo sigillo
possint prodi. n. 42.*

*Res confessionis, non sunt
materia familiaris dis-
cursus. n. 43.*

*Narrata propinquis patent
cognitioni Judicis n. 44.*

*A cognatis & famulatio ca-
vendum. n. 45.*

*Confessorem cavillari & do-
lo agere baud decet. n. 46.*

Sanicatum vitare potest. n. 47.

*An Confessio Sacerdotis, sit
proditio confessi. n. 48.*

*Sacerdos in absolvendo cau-
tus & providus est. n. 49.*

*Confessio mutila tacenda.
n. 50.*

*Confessio integra seu perfe-
cta, quæ. n. 51.*

*Protestatio facta contraria
non relevat. n. 52.*

*Proditio nuncupativa & scri-
pta prohibita. n. 53.*

*Etiã post mortem confessi
tacendum. n. 54.*

*Ne exigua quidem prodenda.
n. 55.*

*Etiã graviora delicta ta-
cenda. n. 56.*

*Nec boni consequendi, nec
mali evitandi causa pro-
dendum. n. 57.*

*Confessoris testimonium nil
probat. n. 58.*

*Ad delationem ejus damnato
injuria facta. n. 59.*

*Utriusque fori differentia.
n. 60.*

*Ipsomet confessum præ re-
liquis reticentia decet. n.
61.*

§. I.

DUO sunt, quæ naturaliter averſamur: (1) Ad certum quid conſtringi; tanquam paſſionem animi & ſpeciem ſervitutis lapiat. (2) ob exceſſum coerceri: quod paſſionem corporis im- portet: ideoque oppoſita eorum, Libertatem atque Impunitatem magno appetimus opere; in eumque finem tum Legum obſervan- tiam a priori avertere, tum exceſſus variis exceptionibus colorare, folia ficulnea prætere, impunitatemque a poſteriori obtinere ſatagimus. Hoc, dum in præſenti quoque argumento poſſet uſu- venire videbimus, quæ ſint Dubia, Exceptiones, Inſtantiæ &c. quomodo occurrendum ſit hiſ, præprimis Confessoribus, qui vel a priori

a priori legem ejusque vinculum; vel a posteriori pœnam declinare, variaque effugia quærere voluerint.

§. 2. Sicuti autem evenit, ut qui non libenter solvit, undecunque exceptiones corradat; ita & rimosi Confessores varia norunt subterfugia, quibus delictum suum student palliare, ex diversis deprompta fundamentis, v. g. caula efficiente, Subjecto, Modo, Adjunctis, Objecto, Intentione, Eventu, & similibus. Frequentissimum vero, & quod speciem atque pondus habere videtur, est, dum allegatur; Non sponte ac proprio motu, sed ad aliorum instantiam, ac præprimis Jussu Superioris; Non mala intentione, sed testimonii dicendi, veritatis patefaciendæ, justitiæ promovendæ gratia factum esse. Unde oritur

QUÆSTIO I.

§. 3. Ecquid Sacerdos in testem, vel ab ipso Confesso, vel ejus adversario laudari: Isque testimonium dicere compelli possit? Ob auch ein Pfarrer Zeugniß geben möge von dem, daß Er in der Beichte gehöret? Prout statum controversiæ format M. Avianus *prax. eccl. part. 1. pag. 39.* apud Dedekenn. *vol. 1. loc. de Minister. Eccles. n. 13. fol. 928.* Utrum, qui a confessionibus est, auctoritate Magistratus Politici ad revelandum secreta confessionis auricularis cogi possit, aliis sc. documentis deficientibus? Ad quam cum D. Schiltero *ibid.* negative recte respondetur:

§. 4. Propterea, quod (1) ea, quæ Confessionario clam in aurem insusurrantur, sunt instar depositi maximi pretii, non tam homini quam ipsi Deo concredita. (2) quia confessio non est instituta propter inquisitionem arcanorum judicalem, aut ad carnificinam conscientiæ, sed ad disciplinam Ecclesiasticam rndium, ad absolutionem salutarem mœstorum. Hæc sententia probatur auctoritate juris (α) DIVINI, quia confessio fit Deo, non hominibus, vel juxta Pontificios, quia confessio est jure divino introducta, uti desuper *ad Job. XX. 23. ibi:* quorum remiseritis &c, provocat Vinc. Caroc, *qu. 42. n. 2. E.* & ejus sigillum; quod est occultatio

§. 5. Item (pergitur ibidem, sed omissis quibusdam ab amane, qui eum assequi non potuit, sed lacunam reliquit) scit Deus peccatum interius, sic debet Sacerdos interius, & magis ad confessionem homines attrahentur. Præterea Os, quod mentitur, occidit animam *c. nec artificiofo. 13. XXII. qu. 2. (β) NATURALIS*: quia fama proximi, divulgatione confessionis lecretæ, nequaquam lædenda; perinde ut nostram famam salvam esse cupimus *arg. Luc. VI, 31. vid. infr. n. 32. in f. (γ) CANONICI. C. Sacerdos ante omnia. 2. de Pœnit. dist. 6. c. omnis utriusque 12. de Pœn. § Rem. (δ) Prohibetur Revelatio jure CIVILI*: quia tenetur actione injuriarum & ad interesse *l. 1. §. 38. ff. depos. l. 1. pr. vers. quodenim tam durum. C. quand. § quibus quart. pars lib. X.*

§. 6. Plures rationes invenimus apud alios. Supra laudatus Tarnovius *Tr. de SS. Minister. L. 2. c. 22. n. 13.* conatur id evincere ex *Ezech. III. 17. sqq. Rom. XIV. 4. Ebr. XIII. 17.* quod minister verbi soli Domino suo teneatur actorum in suo ministerio reddere rationem *vid. sup. cap. 2. n. 20.* Jam vero, Confessionarius in illa parte sui muneris, sicut & in reliquis, agit quæ sunt sui ministerii. E. soli Domino tenetur rationem reddere, & proinde nihil ulli hominum revelare. Quæ ratio tamen paulo remotius videtur inferre, nec propria esse sigillo confessionis: quia, de gestis suis respondere, eorumque rationem reddere, est actus Procuratoris, soli committenti debitus; quod equidem concedo: sed ubi Sacerdos de secretis revelandis sollicitatur, neutiquam actuum suorum justificatio urgetur; istud enim esset, si Magistratus Politicus eum de absolutione impertita & concessa increparet, & sic delicti jam commissi certus esset, id quod nostro casu haud accidisse supponimus; sed Judex solam communicationem facti adhuc dubii efflagitat.

§. 7. Sensus E. argumenti forsan ille est: Quod Procuratorem non deceat, de negociis sui Principalis secretis alii, ad quem ea non attinent, referre; neque Extraneum illum, negotii ad se non spectantis notitiam, ab iplo Procuratore expetere, & sic
ad

ad actum officio & fidei suæ contrarium sollicitare. Jam vero Sacerdos ad consolandas & salvandas conscientias faucias, & sic ad forum interius est constitutus, adeoque expeditiones eo pertinentes aliis revelare, neque volens permittitur, neque invitatus jure compellitur. Id quod optime animadvertit B. Lutherus, ad quem passim provocant; Is enim inter *sermones*, quos dicunt *mensales*, interrogatus:

§. 8. Utrum Sacerdos, cui mulier infanticidium confessa, teneatur re comperta & ad Judicem delata testimonium perhibere: Wenn ein Beichtvater ein Weib absolviret, die ihr Kind hätte ermürdet, und solches würde durch andere Leute offenbar, ob auch ein Pfarrer, wenn Er darum gefragt würde, bey dem Richter müsse Zeugniß geben? fol. 339. respondit: Denn man muß Kirchen- und Weltlich Regiment unterscheiden, sintemahl sie mir nicht gebeichtet hat, sondern dem Herrn Christo, und weil es Christus heimlich hält, soll ichs auch heimlich halten, und stracks sagen, ich habe nichts gehöret, hat Christus was gehört, so sage Ers. Et post pauca: Ist sie absolvirt, da weiß ich D. Martinus nichts um, sondern Christus weiß es, mit welchem sie geredt hat denn, ich höre nicht Beichte, absolvire auch nicht, sondern Christus, & seqq. h. e.

§. 9. Regimen Ecclesiasticum cum Politico non est confundendum: neque enim mihi, sed Christo est confessa: quamdiu ergo ille occultum esse patitur, oportebit & me tectere, ac citra ambages negare, quicquam ex ea audivisse: Si quidpiam Christus audiverit, revelaverit ipse! Absolutam eam esse me latet; Christus cum quo locuta, novit. Neque enim ego, sed Christus confessionem audit & absolvit. Et ne quis putet, Lutherum ejusmodi personam absolute innocentem habere, plenius ibidem se declarat, hæc ad forum exterius pertinere: quantum autem ad Ecclesiasticam censuram, officium suum se sibi reservasse; dum pergit: Ich wolte aber dieweil heimlich zu ihr sagen: Du Hur, hüte dich, thue es nicht mehr.

§. 10. Wenn sie aber sagte, sie wäre von uns absolviert, und wolte sich also damit schützen und erretten, weil sie Christus hätte loß gelassen, darum könnte der weltlich Richter über sie nicht mehr richten und urtheilen, und ich würde darinnen *citiret*, gefodert und gefragt, so wolte ichs aber verneinen, denn ich bin nicht der Mann, der da soll für dem Gericht in Welthandel reden, sondern nur alleine was die Gewissen anlanget, die soll ich schrecken mit Gottes Zorn wieder die Sünde durchs Gesetz. Aber die ihre Sünde bekennen, soll ich wieder aufrichten durch die Predigt des Evangelii h. e.

§. 11. Ego vero interea eidem dixerim: Scortum! cave tibi, neque in eundem lapidem denuo impinge. Quod si coram Judice ad absolutionem nostram provocet, allegando: Nullum jus seculari Judici competere in eam, quam Christus ipse dimiserit; Egoque desuper citatus interrogatus, iterum negavero. Neque enim ad me pertinet, coram judicio in causis secularibus adesse & deponere, sed tantum conscientias lege atque ira divina contra peccata terrere; contritas vero & pœnitentes gratiosa Evangelii doctrina reficere. Et porro pergit: Sie sollen uns nicht an ihre Gerichtsstuben und Hader, Märckte ziehen. Darum haben wir bisher über dem Kirchenrecht und Gerechtigkeit gehalten, und noch immerdar, und wollen dem Weltl. Gericht nichts mehr lassen gut seyn, in Sachen so die Lehr und das Gewissen belangen, noch ihnen etwas darinnen einräumen, auch im aller geringsten nicht.

§. 12. Sie warten ihres Befehls, da haben sie gnug mit zu thun, und lassen uns unser Amt führen, wie Christus befohlen hat. Das, und kein anders. h. e. Ad forum litigiosum & tribunalia trahendi non sumus. Eapropter jura & privilegia Ecclesiastica usque huc tuiti, posthac quoque propugnaturi sumus: nec impune per nos ferent, falcem judiciariam in messem doctrinæ verbi, & conscientiarum immisisse. Suarum rerum satagant, satis

fatis in iis occupati ; Patianturque nos juxta institutum divinum officio nostro praesse.

§. 13. Quibus, dum simul innuit, æque indecens Magistratui fore, talia Sacerdotibus præcipere ; atque futurum erat his obtemperasse ; Concludimus nos, atque *regulam* de inviolabilitate sigilli confessionis *ampliamus* (1) ut non liceat Sacerdoti, confessa sibi revelare, ETIAM UT TESTI PRODUCTO. Hinc, quando de homicidio in tumultu commisso rumor emanabat, Sacerdoti per confessionem id innotuisse, in eumque finem Magistratus loci juxta testes alios Sacerdotem quoque examinare intendebat, supremum Electoris Saxon. Consistorium d. 7. Sept. 1613 consulenti sic respondit : Wenn nun gleich sein Bekänntniß und Beichte darauff gangen : Diemeil aber keinem Priester zustehet, dasjenige, so ihm gebeichtet, jemand, wer er auch sey, zu offenbahren, sondern dasselbe vielmehr verboten :

§. 14. Die Obrigkeit auch den Beichtvätern dergleichen anzumuthen nicht befugt, so werdet ihr mit solchem Gezeugniß billich verschonet B. R. W. h. e. licet vel maxime confessio ipsius in id concepta fuerit ; quoniam tamen haud decet Sacerdotem, ulli, quicunque etiam sit, revelare ea, quæ sub sigillo confessionis acceperunt ; quia id vetitum insuper est, Magistratus etiam nullo jure tale quid a Sacerdote requirit ; Non immerito a testimonio ferendo immunis remanes.

§. 15. Quod si ex certis causis permittat Consistorium, etiam Pastores ut testes examinari, verbis tamen exsertis scientiam confessionariam excipit : ut in quodam responso Superintendenti Dresdensi d. 8. Jul. 1618. dat. verbis. Ihr wollet gedachten Pfarrer förderlichst vor euch in die Superintendenten bescheiden, und mit Zuziehung des Amts alhier, auf vorgehenden gewöhnlichen Zeugen Eyd, ob er dessen von den Partheyen nicht erlassen werden will, ihn, was ihm (außerhalb dessen, was in und bey der Beicht vorgelauffen) von denen auff seine Person gerichteten articul, & seqq. sicut prolixius videre est in Jprud. Consist. Car-

lib. 3. def. 25. per tot. In quam sententiam respondere quoque solent Electorales Scabini Lipsi. ut in causa M. Joh. Whidners, Pastoris in Wirschen Mens. Jun. 1634. fecisse, testis est idem Dn. Carpz, *ad part. 1. Constit. El. XVI. def. 20*

DISPUTATIO. II.

§. 16. De Imperio Superioris: dum pœnam rimolorum aliqui hoc effugio declinare satagunt: Jussos se esse a Magistratu. Posset nimirum evenire, ut vel revera jussit Magistratus hæc arcana aperire; vel inde saltem prætextus quærat, & falso imperium allegetur. Hinc emergit (1) quæstio generalis: Utrum hoc ab obligatione & pœna quæquam liberet? Si enim delicta ex voluntate & affectu æstimantur, velle autem non videtur, qui obsequitur imperio domini. *l. 4. ff. de R. J. l. 4. m. C. ad L. Jul. de adult.* posset primo intuitu cuidam videri, Regulam nostram hoc casu officium perdere, iisque parcendum esse. Contrarium tamen ex jam dictis constat: quia fines territorii sui supergredienti impune non paretur, *vid sup. cap. II. n. 7.*

§. 17. Et Leges hunc Magistratum in conflictu adversus contumaces dum deserunt, quid aliud, quam impietatis eum arguunt? Debebat E. ipsemet abstinere a petitis! quoniam impetratio est impossibilis. Hujus generis Magistratum IRRELIGIOSUM, & a fide Christiana putat alienum, supra citatus M. Avianus *prax. Eccles. fol. II. ap. Dedekenn. fol. 927. num. 49.* inquit: Denn was dem Pfarrherrn im Beichtstuhl vertrauet wird, muß er für iederman, auch für seiner Obrigkeit, wenn sie Unchristlich were, und wolte es von ihm wissen, bis an den Tod verschwiegen halten. Vincentius Carocius *Quæst. XI. n. 4.* pro corollario ponit, quod fortiori vinculo tenetur Sacerdos ad celandam confessionem, quam penitus ad confitendum. Concludimus itaque, atque regulam de inviolabilitate sigilli confessionis *supra cap. II. n. 1.* positam ampliamus (2) ut neque Magistratus contrarium injungeret, neque Sacerdos impio adeo imperio obtemperare, atque vel a priori Legationem ad audiendam & referendam;

ferendam; seu, animo referendi audiendam confessionem suscipere: vel a posteriori, confessionem olim secreto & animo sincero exceptam prodere & manifestare debeat.

§. 18. Iudex enim secularis de his, quæ ex Reorum confessione judiciali, vel testium depositione, aut instrumentorum productione didicit, jus dicet: At, si aliter de facto non constet, quam si & Sacerdotes in jus vocandi & de sacra confessione sint interrogandi, latius erit, aut plane quiescere, aut ex consilio Lutheri *supra* allegato, devotis Deum implorare precibus, ut aliter istud innotescere patiatur.

§. 19. Ut adeo, quam male etiam Carolus Hispaniarum Princeps confessus, pejus tamen egerit Sacerdos, an Emissarius, hanc ad Patrem. Regem, lenem suspicacem accepta referendi provinciam suscipiendo: prout est apud Thuanum *lib. XLIII. hist. ad A. C. 1568. fol. mibi 370. 2. f. ibi.* remque protinus ad Patrem, uti JUSSUS erat, detulit. Alio stratagemate ante aliquot annos provinciolæ cuidam Præfectus hoc egerat, ut quam de crimine quodam suspectam habebat, neque convincere poterat, ex sacra confessione arguere posset mulierem. Nam cum decumbens villica Sacerdotem pro ultimo animæ viatico accipiendo accerferet, alter ille personas judicio addictas ex ore ejus confessionem suis quoque auribus excepturas, una ablegaverat. Cujus rei novitate & indignitate moti ægrota & cognati, de perverso processu apud Superiorem conquesti, rescriptum liberatorium impetrarunt. Pientissimus sane Saxonum Elector Augustus, loco *supra* citat. causas conscientie proprias Sacerdotum esse voluit, inquiens: Was ihnen für Gewissens-Händel in der Beicht vertrauet etc.

Q U A E S T I O, III.

§. 20. Sed quid si Magistratus non fecerit hoc ex irreligiositate aut intempestiva curiositate & polipragmosine, sed pro necessaria sui informatione, ad iniquam sententiam præcavendam, salvandamque adeo conscientiam suam? Selneccerus *part. 4. exam. pag. 191.* Casum hunc rarum esse, tamen accide-

re ait, atque primo intuitu affirmare videtur: Licere Sacerdoti, vel ultro facinorosum deferre, ne ei suam mancipet conscientiam. Verum penitus inspicienti patefcet, locutum eum de facinoroso extra torturam negante, sed in tortura confitente, idque idem Sacerdoti in confessione sacra revelante: quo casu non proditur arcanum quidpiam, quod Deus non revelat, sed quod Deus jam revelavit, & Reus Judici manifestavit.

§. 21. Sane, si suum Judex interroget Confessionarium, qui idem & Rei Confessor existeret, quia conscientiae Judicis moderatur, videtur Nihil eorum celare debere, per quod futurum permittatur peccatum, quo vel damnatur innocens, vel absolvi- tur nocens, quorum utrumque est abominatio coram Deo *Prov. XVII. 15.* Sed enim, Fistula dulce canit volucrum dum decipit au- cept! potest sub illa herba venenosus anguis latere, cavebit sibi Sacerdos a pelle vulpina. Nam quia certum est, Nullum Magi- stratum sub alio praetextu interrogaturum, & vero tam interroga- tio, quam responsio indefinite prohibita, exaudienda utique pro- hibitio revelationis de eo modo, qui ab interrogante praetenditur; Alterum enim, malae sc. intentionis, de se praedicari nolunt Judi- ces. Confer idem argumentandi genus apud Dn. Struv. *Ex. XLIX. tb. 72. med.* Atque idem quoque Lutherum de tali casu con- sultum respondisse, Dedekennus *dict. tract. n. 51. pag. 927.* refert ex Mathesio *Conc. 12. de Luthero.*

§. 22. Ampliamus ergo regulam nostram (3) ut nec Ju- dici BONA INTENTIONE jubenti obtemperare Sacerdos debe- at: cum adversus jura istud fiet, adeoque Judex imponere id non possit. *arg. pr. I. de Off. Jud. & quae legibus adversantur, ea ne quidem posse nos facere credendum est.* Neque obstat, Non ab exitu, sed intentione sumendum de actione quadam judicium, quae h. l. bona sit. Nam saepe etiam quae in se bona sunt, propter vicinitatem cum malo, ad quod facilis est transitus, prohibenda sunt, quia dato digito, palma sumitur, & semper a minimis ad maxima per soritem politicum proceditur, & prorsum ad oc- casiones captandas.

C A S U S IV.

§. 23. Sed an iussus Imperatoris, Regis, aut alius Principis aliquid hoc passu efficient? Quæstio de potestate & dignitate Imperatoris mota quidem, & in Catalogum posita per Vincent. Caroc. *Tract. de revel. confess. Qu. II.* Sed tamen haud extare, qui edidit, fatetur. Sicuti plures quoque ibid. observaveris lacunas, omissarum non vocularum modo, sed phrasium & periodorum. Negativa nihilominus responsio colligi potest ex *Qu. XXXVI.* ubi interrogatus a Tyranno, vel sophistice respondere docetur ac permittitur.

§. 24. Adversus hætenus disputata regeri posset, 'ea vel (1) omnino frustranea, nec casum dabilem esse, quo Princeps ullus secularis in religiosos aut sumat, aut per Pontificem Romanum impune permittatur sumere imperium: atque adeo præjudiciali opus fore quæstione: Utrum Imperator jubere possit: Utrum iussum ejusmodi recepturus sit unquam Clericorum minimus? Vel (2) certe particularia, ad solam Ecclesiam non Pontificiam pertinentia, ubi demum Clerici subsint imperio Principum Laicorum. Sed prius istud evertitur exemplo Sacerdotis illius emissarii, Philippo Hispaniarum Regi, ad filium Carolum ire jubenti obtemperantis, de quo paulo ante dictum:

§. 25. Neque verò iussum hic imperiosum seu dominicum intelligimus, adversus invitos quoque validum, sed familiarem, quo Principum Rogare est imperare; talem omnino audiunt Clerici, si præprimis accedant munera, aut spes alia certa. *Posterius* quod attinet, verum est, apud Nostrates etiam Clericos subesse Principibus secularibus, in quantum jura Episcopalia vigore territorii exercent, atque huc omnino quadrare posse quæstionem: Sed non ad solos, verum & ad Pontificios: quia enim quæstio in genere de Superiori quovis est concepta: Et vero Pontifex Romanus ex asseclarum suorum unani consensu supremus habetur, movebimus

D U B I T A T I O N E M V.

§. 26. Ecquid iussu summi Pontificis teneatur Sacerdos
arcana

arcana confessionis revelare : An ruptura sigilli confessionis hac exceptione sufficienter excusetur ? Tantam equidem adultores aliqui ejus faciunt auctoritatem & potestatem, quanta omnia virium humanarum supergreditur prædicamenta, dum illis consideratur ut vicarius non puri hominis. *c. 13. de Translat. Episcop.* sed ipsius Dei. *c. 2. § 4. eod. Clem. 1. de Magistr. Clem. un. de sent. excom.* Sic ut non imponere solum revelationem, & ad eam compellere invitos; verum etiam ab omni reatu & peccato, quod revelando incurri possit, absolvere suos Clericos valeat. *per c. 5. § seq. XXIV. qu. 1.*

§. 27. Annon enim inter reliqua vota obedientiam etiam cœcam, promittere Superiori oportet, quamcunque religionem profitentes ? & sic gradatim inferiores superioribus, omnes autem Papæ : neque enim pallium, & cum eo auctoritatem Archiepiscopalem concedit, nisi ante Sacramento se eidem obstrinxerint. vid. eleganter & prolixè *c. 4. de Elect. junct. c. 3. § 10. de Maj. § ob c. 4. de jurej.* Jam cujus est vincere, ejus erit & solvere : Absolvit utique subditos ab homagio Principis in hæresin prolapsi : exemplum vide apud Thuan. *hist. lib. 46. ad A. C. 1576. de Pio V. Elisabetham proscríbente* : Cur non & Confessorem ejus, qui, graviorum reus criminum, detegi omnino meretur, forsàn quod nec poenitet, nec desistere cogitat. conf. Vinc. Caroc. *qu. 1. n. 12. ad 16. ubi argumento l. 30 ff. Mand. aliquid efficere conatur.*

§. 28. Neque tamen & hunc lapidem moramur : Tum ex Facto quodam Nostratium ; tum ex certa Nostratium nec non & ipsorum Pontificiorum alia Hypothesi. *Facto* quidem : quoniam in nostris Ecclesiis Pontificem hujus generis non agnoscimus. Quanquam enim in certis Ducatibus nomen Generalissimi aliquis arrogaverit sibi ; illud tamen ut invidiosum, dixerim an ambitiosum nimis, ex aula recessit. *Hypothesi* vero ; quia tantum imperandi absolvendique potestatem Pontifici haut confitemur ; & peti putamus id quod est in principio. Quantum vero ad nos attinet, si vel maxime a suis adoratur, suspensam ejus potestatem religiosa pacificatione novimus.

§. 29. Pontificiorum autem hypothesis est, quod confessionis Sigillum juris divini, & Pœnitentia Sacramentum sit, circa quæ Pontificiæ auctoritatis mucro hebescat. Thomas Aquinas *in addit. ad p. 3. Qu. XI. art. 1. in Resp. ad dub. 2.* ad revelationem confessionis quenquam a quoquam cogi aut licentiarî posse totus negat, quia dispensatio non pertingat ad ea quæ sint juris divini. Jussus igitur dicere quod novit, jussum hunc exaudire debeat: Si noverit ut homo. *Et in Resp. ad 3.* Jussus jurare, omnino id salva conscientia præstare possit, quia homo non inducitur in testem, nisi ut homo. Ast vero scit illa ut Deus. Neque sic pugnet contra charitatem, quasi scandalizetur proximus, & maneat delictum impunitum. Quia Charitas non requirit, ut opponatur remedium peccato, quod homo nescit. Idem *in Resp. ad 1. dub.*

§. 30. Quare ampliamus (§) regulam, ut nec jussus Pontificis, nec promissa absolutio sufficiat ad sigillum hoc labefactandum. Nam absolutio est peccati jam commissi, non committendi, minus peccandum erit spe illius impetrandæ. Sacerdos in actu confessionis vices veri Dei gerit, ut est *tx. juncta Gl. in c. dilectus. n. 13. de Excess. Pralat.* & habetur *in c. si Sacerdos 2. de Off. Ord.* & in hoc est major Papa, qui tamen vices puri & veri DEI, haut hominis repræsentat. *c. quanto. 3. de Translat. Episc.*

§. 31. Sacerdos in actu confessionis est specialis Vicarius: summus autem Pontifex est generalis, cui specialis, quantum ad istum actum, prævalet. *c. studuisti. 2. ubi Abbas in 1. notab. de off. leg. c. 14. §. 1. c. 40. de Rescript. c. 13. de Judic. l. 80. de R. J.* Hinc est, quod non potest compelli a Papatanquam inferiore in illo actu, minus a quocunque alio Ordinario: dixit Augustinus Berous, Professor Bononiensis in suis *quest. familiar. qu. 12. n. 2. 3.* laudante eum ut suum Præceptorem & Brabeutam Hieron. Gigante *tr. de crim. las. maj.*

CONTROVER S. VI.

§. 32. Quid si Papa adhibeat arctiores compulsoriales, & sub pœna excommunicationis mandet? Secundum Petrum de Palude *in 4. dist. 21.* sigillum confessionis est de jure divino & de necessitate

cessitate Sacramenti; hinc nec per licentiam Superioris aut præceptum, etiam si Papa id mandaret sub poena excommunicationis, non tenetur, nec potest Sacerdos confessionem revelare add. *Pa-norm. in c. dilectis. 13. n. 2. de Excess. Præl. Felinum in c. intima-vit. 18. n. 6. de Testib.* Adeo, ut vel sophistice respondere, aut imo debeat pati potius aliquod martyrium, quam confessionem revelare: quemadmodum per plures Doctores ampliat. Vinc. Caroc. *Qu. 25.* qui de cætero pro hac sententia confirmanda plura fundamenta suppeditat. *Qu. 1. n. 3. ad n. 11. & n. 17. ad 10.* quorum præcipuum ex illo principio naturæ *Tob. IV. 10. Luc. VI. 31. Matth. VII. 21. Rubr. ff. quod quisque jur. in al.* est desumptum. Addatur Idem *Qu. 42. vid. sup. n. 3. in f. h.*

§. 33. Nec audebit, credo, Pontifex attentare, quod ipse alios prohibet. Ipse enim Clericorum suorum in hac causa suscepit adversus Judices seculares patrocinium, quando Rectores Fraternitatis Urbis, alternative quendam Sacerdotem, aut ad furem prodendum, aut resarciendum damnum damnaverant. Honorius nimirum III. cujus honorificam *supra c. II. n. 27.* fecimus mentionem in tantum eam sententiam declarat nullam, ut citra omne aliud remedium juris jubeat eos a gravamine desistere. *d. c. 13. de Excess. Præl.* Quare non metuendam habet excommunicationem Sacerdos, tum quod de Pontifice hæc non præsumantur; Neque enim injuria inde promanabit, unde jura sperabantur: tum quia Sacerdos non est subjectus Superiori, nisi ut homo. Jam vero scit hæc ut Deus non ut homo, inquit Thom. Aquin. *addit. ad p. 3. Quæst. XI. n. 1. in Resp. ad. dub. 2.*

I N S T A N T I A VII.

§. 34. Sed nova proponitur instantia, unde novus oritur scrupulus, circa subjectum, seu personam Confessoris: si non ipsemet Confessor alicujus existat quispiam, sed ex ore Confessoris habeat, utrum hic tuto manifestet? quod affirmandum dixeris: quia non habet immediate ex ore confessi, nec per modum sigilli, nec obligatione ulla ei obstrictus est: quin desisse arcanum videtur, quod semel rupto sigillo innotuit: Plane,

ut

ut Adulter non dicitur, qui post reliquos ad thorum alienum accedit, sed qui primis ingressus fidem rupit. Verum, licet major sit culpa Confessoris; non tamen per hoc liberior evadit, qui ab eo cognovit: quia pro non ente reputare debebat, quicquid ex sacra cathedra profectum novit; cum nec Sacerdos scire aliquid credatur, quippe Deo dictum. Unde ampliamus (7) neque eum cui Sacerdos prodidit, ulterius manifestare permittendum id, quod scire debebat, nihil esse, & soli Deo cognitum. Vid. Caroc. *dist. tract. Qu. 17.* neque si proditum sit, ullum habere effectum

EXCEPTIO VIII.

§. 35. Quid si non Clericus aut Sacerdos alius, ad audiendum confessiones regulariter constitutus, sed Laicus fuerit? Nam & huic tempore necessitatis confessionem fieri posse, supra *ex c. 36, de consecr. dist. 4. c. 88. in med. de Pœnitent. dist. 1.* probavimus. Thom. Aquin. *addit. ad p. 3. Qu. XI. art. 3. dub. 2.* Et refertur in artic. Schmalkald. *de potestate Episcop. p. m. 353.* ex Augustino, quod aliquando Laicus quendam audiverit confitentem & absolverit. Vid. Geil. *I. O. 102. n. 12.* ibique alleg. Quoniam enim certum haud gerit officium, neque sua est hæc professio, neutiquam adversus eum peccasse videbitur. Si tamen dicendum quod res est, LAICUM, si contingat dicto necessitatis casu confessionem audire, ab hoc vinculo silentii nequaquam putamus absolvendum.

§. 36. Atque hinc regulam nostram (8) cum Carocio *d. tr. Qu. 28.* ad ejus quoque personam extendimus. Quia quod non est ex sua natura, evadit propter susceptam conditionem peregrinam, in qua omnia præstanda recepit, quæ his, qui regulariter ad id constituti sunt, incumbunt. Nam surrogatum sapit naturam ejus, cui surrogatum: qui succedit in locum, succedit in jus; quod videmus in Procuratore, qui tanquam liber homo sibi acquirere poterat, propter susceptum tamen mandatum, suo acquirit principali: ita, ut quod servus ex necessitate sui status facere compellitur, id noster hic spontanea receptione præstare teneatur §. 5. I. *per qu. person. acquir.*

§. 37. Neque immutantur natura actus, per subjectum irregulari-

regulariter ad eum adhibitum. conf. Vinc. Caroc. *Qu. 3. n. 4.* & ex professo *Qu. 20.* ubi tamen declarat, non sufficere, dixisse Laico: Hoc dico tibi in forma confessionis, etiam genibus flexis, & signo crucis fronte signato; nisi fiat in forma Sacramentali. Id quod nos ipsorum religioni relinquimus. Quapropter, etsi in testem adhibeatur, idem sigillum servabit illæsum; neque enim & is novit ut homo, sed ut Deus, perinde ut reliqui Sacerdotes, in quorum vicem pro nunc est assumptus.

O B J E C T I O IX.

§. 38. Quid vero, si Laicus non in Confessorem, sed Interpreterem sit adhibitus, apud Confessorem linguæ confitentis ignarum: poteritne quæ sibi tunc innotuerunt, revelare? videbatur quod sic: quia non est Confessor. Contrarium est verius, ut nec ipse revelare possit; ex Rebuffo *ad c. omnis utriusque in ult. not. notab. in 7. ampli.* Vinc. Caroc. *qu. 31. n. 1.* Diaz de Luoc, *in process. crim. can. cap. 102. in m.* Nam reputatur cum suo principali pro eadem persona, cujus solum portio & instrumentum est, auris videl. quæ confessionem aliter excipit, & Os, quo absolutionem renunciat. Ut adeo (9) ampliemus regulam & ad INTERPRETEM, quem dixerim ego, periculo Sacerdotis, si ipse tali utatur, adhiberi, *arg. §. 6. l. de Curat. §. f. §. de obl. quæ quasi ex del.*

§. 39. Secus atque si ipse Pœnitens talem adferat secum. Sed annon exinde sequitur: Alios quoque præter Sacerdotem habere sigillum confessionis? Respondet Thom. Aquin. *add. ad p. 3. Qu. XI. a. 3. f.* proprie loquendo eos sigillum confessionis ipsum non habere, aliquid tamen de illo participare; dum enim propter necessitatem audiunt confessionem, sicuti aliquid participant de actu clavis; Ita etiam de actu sigilli: atque exinde quoque teneri celare.

CONTROVERSIA X.

§. 40. Sed quid si quis mentiatur se Confessorem? Num fidem expectemus ab eo & silentium, qui mendacio & perfidia ad hoc munus ingreditur, ut conscientiam alicujus exploret per hanc fraudem?

fraudem? Sane si quis, conditionis ejus haut ignarus, secreta sua sua ipsi commiserit, foret quod sibi imputaret. Sed quando ignaris imponit, innocentes sunt, neque falli, sub specie honestæ adeo functionis, quenquam oportet. Unde non solum Carocius *d. q. 102.* idem quod in Interprete, locum quoque habere ait in eo, (10) qui se fingit Confessorem esse: Sed & Thom. Aquin. *in addit. ad p. 3. Q. 1. XI. art. 3. dub. 3.* ait, peccare eum, si confessionem revelet.

§. 41. Quare & civilium legum Latores ejusmodi impostorum, qui quod non sunt, jactant, peculiarem habuere rationem, etiam in civilibus, ut scil. tantundem præstare debeant, quantum tenebatur is, quem mentiuntur, *t. l. ff. quod fals. tut. l. 1. pr. 4. ff. de eo qui pro tut.* quam in criminalibus, ut poena falsi teneantur. vid. Carpz. *pr. Cr. Qu. 93. n. 36.*

A M P L I A T I O XI.

§. 42. Adeo vero verum hoc existimat Vinc. Caroc. *d. tr. qu. 19.* ut (11) ne COMPLICES quidem criminis reveles, etiam post mortem confessi: scil. quia unum sine altero prodere nequeas. Neque est, quod pro illis idem Caroc. *ibid. Qu. 30.* scripsisse videatur, ipsummet confesum teueri ad complices nominandos, nempe si delictum confiteatur, quod locios requirit; ad hoc nimirum, ut Confessor delicti magnitudinem æstimare & condignam injungere satisfactionem valeat. Nam a necessitate nominandi focios, incumbente confesso, ad licentiam & impunitatem prodictionis Confessori procurandam, non valet consequentia; cum in genere ad omnia delicta confitenda soleant confitentes impelli, neque tamen delicta reliqua & confesum ipsum procedere licitum dixeris.

E F F U G I U M XII.

§. 43. Quid si non jactet publice, sed amico dixerit in secreto, SUB ROSA & fide silentii? dixerit aliquis, Revelationem five a Clerico five Laico factam, ideo turpem esse, quod publice in loco judicii, magna cum confessi ignominia, vitæque etiam periculo facta sit: de cætero igitur, pro materia familiaris inter

amicos discursus, notabiles quos observaverit casus enumerare, non adeo foret probrosum. Aut enim coram plane extraneis in terra peregrina id feceris: & quid periculi metuat inde confessus? Aut coram cognatis & amicis ipsius: & illi turpitudinem ejus suam quoque putabunt atque omnino tacebunt. Aut si exprobaturos objicias; animo corrigendi, non injuriandi eos facere respondebitur. Aut denique coram familia propria Sacerdos edisserit; & licet ipsi utique pro ædificatione illorum aliqua adferre exempla: Omnia enim, tanquam sub rosa dicta, inter eos conclusa manebunt.

§. 44. Verum, plausibilia quam vera hæc sunt, nec impediunt, quin regulam nostram (12) ampliemus, ut coram nemine quidquam dicat Confessor, nec propinquo, nec extraneo. Unde Gregorius *c. 2. de Pœnit. dist. 6.* Sacerdos ante omnia caveat, inquit, ne de his, quæ ei confitentur peccata, alicui recitet, non propinquis, non extraneis. Ponas enim, casu primo serius ad notitiam Judicis venturum; quid si vel tandem venerit? Regeris? quid etiam si nunquam veniat? respondeo: calum, non bonitatem esse Confessoris; qui peccavit tamen, licet peccatum illius maneat occultum.

§. 45. An vero credis, inter Cognatos non aliquando discordias, rixas, convitia oriri? Casu igitur secundo aut novit quis, cognatis suis occulta peccata innotuisse, & perpetuum eos metuere, omnia pati, ne offendat, ne ad propalandum irritet, oportebit. Sin ignoret, longe incautior in retia illorum incidet. Casu tertio non putaverim, ab ullo magis quam familia propria & eorum linguis cavendum. Quoties enim dominium mutant, pro benevolentia novi domini captanda, & felici introitu, arcana prioris, quæ oculis auribusque emisfitiis per annos famulitii hauserunt, effutiunt.

DUBIUM. XIII.

§. 46. Quid juris, si non directo manifestavit, ansam autem aliis suppeditavit? Aut factum id est dolo & ex proposito, aut per incuriam. Priori casu non juvabitur hac excusatione, qui v. g. in templo prope locum confessionibus edendis aliquem abscondit, ut vocem confitentis excipiat, atque postea sive in judicio

cio sive in privato referat: quem casum Paulo obscurius habet Carocius *d. tr. qu. 31. in ampli.* Clarius autem Joh, Bernhard-Diaz. de Luco Hispanus, *in prax. crim. can. cap. 112. in med. pag. 85, b. pr.* Longe vero minus cavillari, atque instar illius stellionis, de quo fama an fabula est, Saxi eum & statuis, quæ nulli hominum viventium dicere receperat, magna cum vociferatione, tanquam surdastris dixisse; se gerere Sacerdotem decebit.

§. 47. Posteriores casum contingere putamus, quando intempestive vitat consortium confessi: quo de Barbolo *ad c. 14. de sent. excomm.* scribit: Non temere Sacerdotem debere v. g. Clerici percussorem vitare, de quo ipsi non nisi ex confessione constet: exemplo Christi, qui patitur simul stare malos cum bonis, usque ad diem segregationis. Caroc, *d. tr. q. 34. inf.* Quia fortiori vinculo tenetur Sacerdos ad celandam confessionem, quam ad evitandum excommunicatum. Caroc. *ib. q. 41. § q. 11. n. 5. ubi. n. 1. quærit.*

§. 48. An Presbyter, qui habet aliquod peccatum mortale, quod non potest confiteri, nisi confessionem revelet, possit hoc facere? v. g. si sciat, aliquem esse excommunicatum, aut alium dormivisse cum muliere in Ecclesia. Et respondet: Non licere durante hoc periculo, sed sufficere, de eo confiteri cum proposito confitendi, quando poterit facere sine præjudicio confessionis. Atque hinc teneri excommunicatum evitare, si possit sine proditione, alias non: & debere in genere solum dicere: Ecclesiam esse pollutam, & reconciliatione indigere.

§. 49. Quorsum magis congrue pertinet casus, quo Sacerdos tutorem, in suorum capillorum gratiam, ut servitutem adversus subditos earum illis obtineat, perjurium committentem, idque in extremis confessum, præcipitantia quadam simpliciter abolverat, haud monendo scil. ut pro futura probatione in sublevationem subditorum, coram testibus profiteatur. Novit enim exinde Sacerdos, hodiernum rusticis injuriam fieri, idque delictum contineri, dum onus semel impositum perennat: Cui tamen malo obviam ire potuisset, si cautius in absolvendo processisset: que

quo ipso errore peccavit, sed confiteri non potest, nisi & illud crimen aperiat. Sed enim rem ipsam citra loci, temporis, personarum adjectionem confiteri posse, omnino puto *vid. infr. sect. 2. cap. 2. n.*

I N S T A N T I A. XIV.

§. 50. Ab integritate seu perfectione confessionis desumpta; dum causantur, Actum confessionis nondum absolutum fuisse; qua si ad licentiam promulgandi proficiat, abruptisse. Utrum oporteat confessionem esse integram? addit ad Thom. Aquin. *p. 3. Qu. 9. a. 2.* Pone, quod in actu confessionis Sacerdos nec absolvit nec condemnavit; An hoc casu revelare poterit? videbatur, quod non sit omnino perfecta dicta confessio, nondum etiam stringere possit Sacerdotem ad tacendum; operatio enim nunquam institui potest, ubi rei nondum complementum datum est, *arg. pr. in de empt. vend. in med.*

§. 51. Sed contrarium est verius. Rebuff *ad c. omnis in ult. notab. ampl. 8.* Sane enim, quantum ad secretum peccati, quod Sacerdoti creditum est, perfecta merito dicenda, & jure merito tacenda. Vinc. Caroc. *d. tr. Qu. 32. h. e.* confessio in quantum ex depositione & receptione peccati secreti constat, jam tum perfecta est, ad effectum tacendi; licet Sacerdos absolutione nondum impertita, quacunque etiam de causa abruperit; sigillum non dependet ab absolutione, neque hæc sola, aut demum post illam taceri debet. Consentit nobiscum sæpe laudatus Diaz. de Luco *d. tr. cap. 101. in m.* ubi Florentinum laudat, qui rursus ad Petrum de Palude provocet? Addit. ad Thom. *p. 3. q. 9. a. 2.*

E F F U G I U M XV.

§. 52. PROTESTATIONIS: Si quis sub ea lege, ne ipse laudetur Autor, manifestaverit, neutiquam juvabitur. An illis hæc prudentia & cautio est, quæ unius horulæ spacio arcana quæ norunt, sanctissime centum & amplius hominum fidei & taciturnitati solent committere, sub formula: *Euch wil ichs vertrauet haben, aber ich gestehe euchs nicht, dörfft mirs nicht nachsagen, ich wils nicht geredt haben.* Dum enim ex centenis hilce sin-

guli

guli singulis referunt, ducenti norunt, & sic deinceps accidit, ut negotium altissimo commendantes silentio toti Civitati prodant. Daß es im höchstem Vertrauen niemand als jederman weiß. Ejusmodi protestationes facto contrariæ nihil proficiunt protestanti, nec in jure attenduntur.

AMPLIATIO XVI.

§. 53. Ut nec ore nec manu fiat proditio, neque nuncupatione, neque scriptione; & SCRIPTURA five usitata five MISTICA, neque alio quovis attentent modo, per *c. 12 circa f. de Pœnit. & remiss.* Non incognitæ nimirum sunt notæ literarum furtivæ, per earum transpositionem, per zyphras aliosque characteres hieroglyphicos, mentem suam aliis horum signorum gnaris aperiendi, quod hodie in obsidionibus, & generaliter militantibus usitatum, neque hodiernum tamen inventum est. Cæsarem & Augustum fecisse, Suetonius & Dio referunt. Lacedæmonii genus hoc epistolii *στυτάλλην* appellabant. Vid. Pancirol. *in nov. repert. tit. 14.* ibique doctiss. Salmuth. Nimirum, res ipsa hic est prohibita, ad modum igitur sumus indifferentes. Fac, paucos hæc mysteria percipere; vel unus sat multus erit. Unitas non est numerus, omnium tamen numerorum radix & fundamentum.

EXTENSIO XVII.

§. 54. Ad tempus Mortis. Ad modum liceat nobis referre & Adjunctum temporis: Ut neque ante neque POST MORTEM confitentis, absque mortali sacrilegio, confessio ullius revelari possit: Non obstante, quod tunc extra omne periculum positus videatur confessus. Quasi non & in cadaver aliquid statui possit, prout exempla *cap. seq. V.* docebunt. Quin parcenduna & honori superstitis familiæ, & de mortuis nil nisi bene! vid. August. Barboſa *tr. de off. & potest. Paroch. part. 2. cap. 19. n. 54. p. 332.*

CONTROVERS. XVIII.

§. 55. De quantitate OBJECTI: Ecquid EXIGUITAS peccati manifestati liberet a reatu rupti sigilli? quasi tantillum
G fit

fit quod dixerit, una unius hominis confessio, nec tota; unicum ejus erratum, neque hoc ullius momenti. Nam blateravit tamen! Rupta est integritas sigilli: qui rimula unum emanavit, plura exire possunt, ruptis semel repagulis, & assumpta promulgandi consuetudine. Ac potest vel unica confessione tantum audivisse, quantum si prodatur, ipsa vita confessi expiandum foret. Denique etiam evanescit fides hominis, Sacerdotis, Confessoris, a quo officium suum requirebat silentium. Qui semel est malus, semper præsumitur talis. Vid. Barbosa *d. l.*

§. 56. Invertamus negotium atque ponamus, MAXIMI MOMENTI negotium esse, & peccatum, quod sciri ad salutem plurium interfit, qui vel ejusdem autores aut correi sunt habiti, aut quibus damnum exinde imminet. Pone Simoniam esse, aut læsæ majestatis crimen, quod vel scivisse nocet, nisi detexerit, ut suo docet exemplo Thuanus: gravissimum hoc est, & ex simplici confessione, citra ulteriorem convincendi apparatus punitur *l. 5. C. ad L. Jul. Maj.* Quid de Principis intoxicatione, Patriæ proditione, Templorum & Civitatis incendio, Magistratus invasione dixeris, aut de hæresi? Nil equidem ego referre puto. Ad Confessorem non spectat, secularibus immiscere se negotiis, quorum Judex haut est: Ipsius est, increpare impœnitentes, solari dolentes, sed clam, inter se & ipsum solum qui confitetur; Cætera committat judicio divino! quæ semel facta sunt, ipse infecta efficere non potest, maxime illicito adeo remedio. Vid. Vinc. Caroc. *d. tr. qu. 24.* Qui ipse *alibi* putat, exaudiendum hoc maxime, si Sacerdos id aliter probare non possit. *qu. 7. n. 2.* quod nescio utrum procedat: est enim petitio principii, & perverse quæritur, an probare confidat prodenda, quæ tanto conatu hæcenus prodenda non esse asseruimus. Melius substituerem ego: Si præterita jam sint delicta. Forsan enim de futuris ipsi sermo est: Sed de his *vid. sect. 2. cap. 4. n. 28.*

AMPLIATIO XIX.

§. 57. Ratione causæ finalis ampliatur regula (1) ut nullo unquam casu, ullius boni consequendi, aut mali evitandi causa revelari

revelari possit, quicquid in negotio confessionis actum fuit. August. Barbosa *d. n. 54.* nimirum neque præmiis inescari neque tormentis terreri se patiatur. (2) ut ne quidem, quod absit, pro scandalo faciendo manifestetur. *c. 1. de Pœnit. dist. 6.* quod posterius vel sic accipio: Ne, recitando alicui peccata, deteriorem reddere, ejusque animum ad similia patranda inflammare studeat. Sicut de Sacerdote, qui foeminam sibi confitentem cognoverat, legimus in *c. 10. XXX. qu. 1.* vel, quod delictum hactenus occultum omnibus detexerit, ac confitentem publico scandalo exposuerit; Nam & qui vera crimina defert, calumniatur, si non veritatis & justitiæ amore, sed injuriandi pruritu id fecerit. Quantum vero ad prius, Existimamus, haud leviter peccare Sacerdotem, lucri consequendi causa confessiones manifestantem. Utrum tamen ad malum imminens declinandum, & sic ex ratione oppositorum, ad bonum salutis procurandum ei, cui confessus machinatur malum, præmonere minimum liceat? Videbimus *sect. 2. cap. 2. n. 38. seqq.* ubi pariter tractabitur: Num quid confessio possit revelari, si resultet utilitas alterius cujusdam quam Sacerdotis? quo de vid. interea negantem Carocium *d. tr. qu. 26. de utilitate ipsius confitentis. vid. sect. 2. c. 2. n. 35. n. 8.*

C A S U S X X & U L T,

§. 58. Denique ratione effectus, in tantum nullius efficaciam hoc attestatum Sacerdotis, super actis in confessione Judici datum esse dicimus, ut neque oblatum admittatur, neque præstito eo confessus puniri queat. Quod probamus, quia eo casu Sacerdos veritatem facti nusquam aliunde quam ab ipso confitente habet, sicque cum eo pro eadem persona reputandus: nec veritatem inferre, ac testimonium ferre, aut testium numerum adimplere valet, qui non in latitudine juxta cum ipso reo aliunde novit, sed in longitudine eidem subordinatur, & in scientia demum ab ipso dependet, pro nullo E. æstimandus. *conf. cap. 4. infra n. 1.*

§. 59. Illustramus autem sequenti casu: Anno 1544. Wittebergæ D. Philippus pridie Idus Maji ad Magistratum quendam inter alia scripsit: Pastor quidam confitentem adulterium ad

Magistratum detulit. Rothenfis Senatus, non habita ratione circumstantiarum, apud Scabinos Lipsienses quærit quid juris? Lipsienses casu nude intellecto ferunt sententiam capitis, eam exsequuntur Rothenfes, decollantes miserum. Brevi post ubi patefactum est, decollatum proditum a Pastore, Judices Lipsienses palinodiam canunt, decollatoque factam injuriam affirmant. Non enim judicio criminis reum agere aliquem posse Sacerdotem ex confessione, ubi solum peccati remissio impertitur, non igitur ministerium esse gladii. M. Joach. Pollio *d. tr. qu. 10 inf.* procul dubio ex Joh. Manlii *collectaneis*, qui *pag. 96. seq.* prolixius epistolam Philippi recenset.

§. 60. Nimirum, in foro conscientie nostri actus ad ideam Legislatoris in Decalogo expressam examinantur, longe accuratius & exactius quam legibus civilibus, *conf. c. II. n. 16. & 23.* adeo ut pro adulterio reputetur, vel adspexisse quandam ejus potiundæ ergo; propter perfectionem videl. Evangelicam. Sed tamen & facilior in gratiam pœnitenti reditus, nec rigide exiguntur pœnæ temporales. Contra legibus civilibus delicto perfecto & pœna præsto est, quæ pœnitentia haud declinatur. Quod si igitur sensu hoc evangelico adulterium confitearis, injustus foret Judex, pœnam civilem infligendo, utut haud injustus sit Judex ille scrutator cordium, etiam cogitationes malas æterna damnans morte, nisi respicias.

§. 61. Prius tamen quam hinc abeamus, ipsos quoque CONFITENTES tacita, atque fidem, quam a Confessore postulant, sibimet ipsis præstare jubemus: autoritate Augustissimi Saxonie Electoris Augusti, in *sup. laud. General. art. 7. verb.* entweder die Kirchendiener oder die verhörte Person aus der Beichte geschwaht 2c. quo pertinet consilium M. Aviani *prax. eccl. fol. 11.* cujus verba ex Dedekenni *Consil. vol. 1. tit. de Minist eccl. n. 49. pag. 927.* pace Lectoris adscribam: Es soll auch ein Beicht-Kind verschwiegen seyn, und nicht nachlassen, was man mit ihm in der Beicht redet. Denn es ist Schande, daß man ein solch Gedreisch aus der Beicht machet, und was
 ver

der Pfarrer von wegen seines tragenden Amts aus Gottes Befehl in der Beichte geredet, das wird ihm zum übelsten gedeutet, und wird zehnmahl so viel drüber gelogen. Diß ist Schande, und gebühret der weltlichen Obrigkeit zu straffen. Denn gleich wie ein Pfarrer verschwiegen Mund halten muß, also gebühret diese Tugend auch dem BeichtKinde. Was wüßten doch die Leute, was dein Pfarrer mit dir geredet, wenn du es nicht selbst nachwüschest? h. e. Ipsos quoque confitentes oportet eorum, quæ in confessione fuerunt acta, reticentes esse; turpe etenim est, tantas de confessione ciere turbas: quicquid officii ratione divinaque auctoritate tecum locutus fuerit Pastor, in pessimam rapitur partem, & mendaciis assutis decuplo majus redditur. Probrosus utique est, atque Magistratus politici meretur poenam. Qua enim ratione Confessorem oportet os sigillo claudere, eadem & confessus studendum habet eidem virtuti. Quid quæso horum nosset passim, nisi ipsemet in vulgus sparsisses ante.

CAP. IV.

Effectus rupti sigilli, & poena.

SUMMARI A

<i>Testimonium Confessoris numquid operetur. n. 1.</i>	<i>Pœna ex delicto; & hoc ex opposita virtute aestimatur. n. 6.</i>
<i>Quid si circumstantiis adjuvetur. n. 2.</i>	<i>Obligationis ad tacendum, diversi gradus. n. 7.</i>
<i>Num Judex id tuto sequatur. n. 3.</i>	<i>Silentium hoc ad virtutem Relegionis pertinet. n. 8.</i>
<i>Actus Confessoris peccaminosus & punibilis. n. 4.</i>	<i>Degradatio quid. Ejus requisita & usus. n. 9.</i>
<i>Presumptionibus etiam argui permittitur. n. 5.</i>	<i>Revelatio confessionis grande</i>

<i>de delictum, gravem meretur pœnam. n. 10.</i>	<i>Pœna extraordinaria quibus casibus obtinet. n. 17.</i>
<i>Exempla depositorum. n. 11.</i>	<i>Revelare confessionem, & Revelare peccata confitentis, differunt. n. 18.</i>
<i>Perpetua peregrinatio. n. 12.</i>	<i>Traditio Clericorum Magistratui Politico, quando contingit. n. 19.</i>
<i>Detrusio in monasterium. n. 13.</i>	<i>Corporalis pœna, & in specie Patibuli. n. 20.</i>
<i>Monachi Clericis inferiores. n. 14.</i>	<i>Ignis. n. 21.</i>
<i>Brieffe in einander Kloster kriegen. n. 15.</i>	<i>Evitatio Pœna. n. 22.</i>
<i>Juris Civ. & Canonici diversitas puniendi. n. 16.</i>	

§. I.

ET hi circiter erunt termini, quos intra Sacerdotes & Confessores se tenebunt; quos si quoque servaverint, & res & ipsi bene se habebunt: Sin temere effutiant, quæritur quis eventus vel effectus inlequatur? Ac dist. inter Confessorem & Confessum. Adversus confessos utrum revelatio ac testimonium Confessoris ullum effectum habere possit, vel ea propter dubitare licet, quoniam (1) Sacerdos nusquam aliunde quam ex ore confessi habet, a quo in scientia sua dependet, nec distinctam ab ipso personam constituit. (2) quia Sacerdos unica persona est, nec fidem plenam facere potest. (3) quia hoc ipsum, quod deponit, non scit ut homo, sed ut Deus; & ne actum agamus, repetantur huc dicta *cap. 3. 58.*

§. 2. Ut tamen negotium in ordinem cogamus, distinguimus ulterius effectum qui sit a priori, ab eo qui sit a posteriori: Ita ut illo casu Revelationem dicamus nec usum nec effectum habere, Et quidem non solum nullum judiciale, ut aut probationem inducat, aut indicium faciat contra Reum, Vinc. Caroc. *tr. de revel. confess. Qu. 18.* ubi ampliat (1) etiam in crimine atroci, quod tamen puniri interest, & probationes quaslibet admittit. (2) etiam si talis revelatio testibus esset adjuta idem deponentibus.

Id

Id. ib. Qu. 6. n. 2. Sed ne quidem extrajudicialem inducat probationem. *Frid. Prukm v. 2. Conf. 16. n. 78.* ac Sacerdoti revelanti Sacramentalem confessionem nullo modo credatur: sive quod sit illicitum testimonium, contra leges sacrosque canones datum; atque ideo & secretum dicitur *arg. l. 1. §. 38. ff. depos.* sive quod non sit credendus scire tanquam homo, quæ illi tanquam speciali Christi Opt. Max. Vicario explicata sunt. Ita Senatus Pedemontanus in causa Johannis Marcinet XV Kal. April. 1594. ap. Ant. Fab. *Cod. Sabaud. lib. IV. Tit. 15. lib. 38.* decrevit.

§. 3. Quod si vero de effectu a posteriori sermo sit, quando videlicet res non amplius est integra, & in foro interiori quæritur de Justitia poenæ, de conscientia Judicis, Quam bene punitus sit, qui plene non fuit convictus, Sacerdoti tamen confessus? Tunc responderi potest, distinguendo utrum ante an post sententiam confessus: seu, utrum damnatus quia confessus, an confessus quia damnatus: Prior casus estis ipse quem habuimus, improbandus, per dicta: Sin damnatum citra convictionem se animadvertens morte vicinus Sacerdoti veritatem confiteatur, noxium se esse: subdistinguiamus inter id, quod est secundum se, & quod est secundum nos. Hoc posteriori casu rigorem juris secuti, injustum dicemus Judicem, qui contra acta & probata, seu potius nondum probata judicavit, cui satius fuisset nocentem non aliter convictum absolvere, quam addita Confessoris depositione seu mage prodicione convincere & damnare. In se autem rem, uti est, considerantes, respondemus, adfirmando; cum præsumatur vera confessum, nec salutis æternæ immemorem fuisse Reum. *Caroc, qu. 23. Tib. Decian. tr crim l. 2. c. 15. n. 13. tom. 5.* sive, quod adeo injurius non fuerit adversus seipsum futurus, ut sponte perire, & sic in extremis peccare maluerit: quod si ergo Sacerdos eum fontem fuisse novit, Judicem quidem de delicto a priori non debet informare, & regimina utriusque fori confundere; Pœnitentem tamen in foro conscientiae absolvere potest a crimine injustæ sententiæ, licet adversus leges processus in eo peccaverit, quod plene haut convictum damnaverit.

§. 4. Quantum autem ad Confessorem secreta manifestantem attinet, actus iste oppido peccaminosus existit, quanto major scilicet est Virtus, secreta hujus generis tacere, quantoque arctiori vinculo ad hoc tenetur, ut adeo effectus omnino aliquis inde resultet, videlicet punitorius. Prius tamen quam ad rem ipsam adgredimur, deque genere pœnæ loquimur, opus erit, ut de corpore delicti constet nobis, ac convincendus est Sacerdos proditionis: Hinc Qu. unde probetur Confessor revelasse? Sane solennis probatio in hoc negotio, per se occulto, adeo rigide haut exigenda, sed præsumptiones quoque admittendæ.

§. 5. Quare si (1) quod dictum in confessione, adpareat communicatum aliis, & confessus asserat, Sacerdotem confessionem revelasse, Sacerdos probare debet, ab aliis fuisse propalatum, & non per confessionem; sicut colligi potest ex dicendis *sect. 2. cap. 2. n. 11. seq.* ubi de indulgentia confessori per peccatorem data erit disputandum. Sic (2) præsumptio est contra Sacerdotem, quando revelasse confitetur, sed in confessione habuisse negat; quia creditur nusquam aliunde habere, nisi probet. Vinc. Caroc. *Qu. 15.* Sed utrum Confessor dicatur revelator confessionis, si dicat: Aliquem sibi confessum peccata sua? & Resp. si ita in genere loquatur, nihil aliud innuit, quam statum & mutuam inter se & peccatorem relationem, germ. sey sein Beicht-Kind, vel ipsum factum, Er habe bey ihm gebeichtet. Quod si dicat: Esse confessum de multis & magnis criminibus, utique revelator est, quia certum insuper objectum ponit. Caroc. *qu. 13.*

§. 6. Quibus præmissis, ac supposita certitudine proditionis, de genere pœnæ videndum. Ad hoc vero ut sciatur quæ pœna infligenda, vitii quantitas mensuranda, quæ ex opposita virtute cognoscitur. Et quidem Reticentia in se virtus est; Sed Ludovicus Molina *de J. & J. tr. 4. disp. 5. num. 6.* eam ad virtutem Religionis refert, atque ad sacram facit virtutem. Nimirum obligationis qua ad silentium tenemur, quinque constituit gra-

gradus; quatuor, ut ita loquar, prædicamentales, postremum vero transcendentalem, quod Sacerdos in confessione auriculari commissæ sibi, tacere tantopere obligetur, ut nullus confingi eventus debeat, quo fas unquam evadat manifestare, quæ divino adeo instituto jussi sumus homini credere in salutem animarum nostrarum, idem citra hoc nunquam facturi.

§. 7. Gradus hic reliquos in se complectitur, tantoque fortius stringit: non solum enim (1) ex ipsa rei natura est, quando delictum alias in se adhuc est occultum, istud silere; sed & (2) magnus sacri hujus auctus foret abusus si ad secreta expiscanda, postea eliminanda adhiberetur, in quem finem pessimo utique more & exemplo Sacerdos sacram usurparet confessionem. Accedit (3) pactum, ad minimum tacitum, quo alia non revelatur ipsi intentione, quam ut tegat & nesciat, tanquam Deo, non sibi dictum; Quin & (4) professio, seu ratio Sacerdotalis officii, quod in consilio & solatio consistit, aliud haut admittit, nec debemus illa abuti aut in alium finem adhibere, ne actus agentium operentur ultra vel contra eorum intentionem; & quod in alicujus favorem est introductum, non debet in ejus odium retorqueri. Sicuti E. qui adversus reliquos gradus peccat, eorumque repagula per-rumpit, tum contra justitiam peccat, tum contra fidem politicam, ita & Sacerdos.

§. 8. Sed præter hæc omnia divinum institutum, quod reliquos gradus antecellit omnes, longe arctius stringit, ita ut juxta alios ad virtutem Religionis non immerito referat Molina: quo sensu Irreligiosus, h. e., religionis Christianæ contemtor & irrisor dicendus; sicut Ismael religionis Abrahami irrisor vocatur, Gen. XXI. 9. ubi ludendi vox habetur: atque adeo non sacræ modo censuræ obnoxius, verum & mundanis seu corporalibus poenis dignus æstimabitur; ad quas, cum ob statum ejus deveniri non possit, quia Clerici ut tales Jurisdictioni seculari per Pontificem (quo jure, viderint ipsi) subtracti, præparatoria quædam reli-quas antecedit.

§. 9. (1) Depositio, cujus duæ species, **DEGRADATIO**, quasi a gradibus vel ordinibus Ecclesiasticis solennis exclusio & remotio; ad imitationem exauctorationis militum secularium, inter Clericos recepta, ut, quemadmodum his militaria detrahuntur insignia, & sic a militia remoti castris ejiciuntur, omni consortio & privilegio militari privati: Ita & illis habitus & ornamenta clericalia, tanquam militiæ Ecclesiasticæ insignia, exuuntur, sacris ordinibus spoliantur, exemptionibus ac privilegiis indigni judicantur, ac seculari Magistratui redduntur, ut pluribus videre est, in *c. 12. de Pæn. in VI. c. Episcopus. 65. XI. q. 3.* Hæc juxta Lucam de Penna in *l. 1. C. de Priv. Scholar. lib. 12.* tribus tantum casibus obtinet, (1) in hæretico. (2) literarum summi Pontificis fallatore. (3) eo, qui suo Episcopo insidiatus vel eum calumniatus est.

§. 10. Alia simplex & solum verbalis dicta, item absolute **DEPOSITIO**, quæ fit per sententiam a solo Episcopo, causa in jure expressa. *c. 1. dist. 35.* aut delicto graviore. *c. Tue. 6. de Pæn.* hoc suadente. Quia igitur exomologesi sibi commissam revelare, h. e. sigillum confessionis referare, grande delictum est, ideo Gregorius in *c. 1. de Pæn. dist. 6.* & Innocentius in *c. 12. x. de Pæn. 5 rem.* depositionem exsertis injungunt verbis; quibus adde *gl. in c. delictus, verb. revelare x. de Excess. Prælat.* Felinus in *c. testimonium. n. 35. x. de Testib. Bl. in l. Archigereutes. 5. C. de Episc. aud. Petr. Pek. lib. 1. de Test. conjug. c. 9. n. 5. vers.* quia quæ sub sigillo conscientie. Bertazol. *l. 2. cons. 452. num. 8.* Menoch. *A. J. Q. cent. 5. cas. 414. n. 3.* Delrio *l. 6. disquis. mag. cap. 1. sect. 2. tom. 3. fol. 910. seqq.* verb. *Beicht.* Mascard. *de Probat. concl. 377. n. 2.* Farinac. *pr. cr. lib. 1. tit. 5. qu. 51. num. 95. seq.* Card. Tusch. *præct. concl. tom. 2. concl. 686. per tot. lit. C.*

§. 11. Ita ante complures annos Serenissimus Saxonie Dux Joh. Casimirus Superintendentein Römhildensem M. C. C. loco & officio movit, eo, quod secreta sacre confessionis propalaverat. *G. Mund. v. 1. Cons. XIV. n. 108.* & Harsdorferus theatri gesto-

gestorum memorabilium *punct. 3. hist. 69. §. 8. fol. 249. sub. rubr.*
 Die unbedachtsame Beichtvater, cujus *sup. c. 2. n. 18.* meminimus Sacerdotem dignitate & beneficio suo exuturum fuisse scribit.

§. 12. Accedit (2) perpetua peregrinatio, eine ewige Wallfahrt, stylo Pontificio dixerit *d. c. 2.* quæ non est nuda, ad tempus facta suspensio, solum ab exercitio officii & perceptione proventuum, constituto (forſan ex licentia Superioris, vel ipſo jure permittente) Vicario; ſed perpetuum & ignominioſum exilium, citra ſpem ad functionem Eccleſiaſticam ullam revertendi. Petr. Greg. Tholoſ. *part. 3. ſyntagm. jur. univ. lib. 31. cap. 6. n. 5. p. m. 287.*

§. 13. (3) Detruſio in monaſterium pro agenda perpetuum pœnitentia, *d. c. 12.* vid. Jacob. de Graſſ. *in aur. dec. p. 1. l. 1. c. 23. ad fin. n. 45.* Menoch. *A. J. Q. caſ. 474. n. 9.* & quos plures allegat Auguſt. Barboſa *de Off. & pot. Paroch part. 2. cap. 19. n. 55.* & ſi timetur de fuga, poſſet detrudi in ſtrictum carcerem, ut notat ib. Abb. *in 2. coll. 7. notab. allegando tx. in c. 35. de ſent. excom.* Diaz. *de Luc. proceſſ. erim. can. cap. 102.* Quæ duæ pœnæ quidem ſimul ſtare haut videntur, quum Monaſterio concluſus peregrinari nequiverit.

§. 14. Verum enim vero, in monaſterio viventes, uti precibus vocare, ſuique curam agere poſſunt, functionibus tamen Eccleſiaſticis admotus aut fixam ſedem habere minime dixeris, cum ſtatus monaſticus ſit abſolutus, vel maxime reliquorum ſeminarium, unde ad officia curata deſumi ſolent; haſtenus vero cæteris Clericis ſunt inferiores, in tantum, ut *c. a Subdiacono. 5. diſt. 90.* Abbas, qui toti Monaſterio præeſt, poſt Oſtiarium, atque adeo non ponatur loco, ſcil. quia omnes Monachi, qui non ſunt Clerici, ſunt inferiores Clericis. *c. alia cauſa 6. XVI. q. 1.* Sed hodie major eſt Abbatum dignitas, *gl. in d. c. 5. verb. Abb. diſt. 93.* nec mirum, quia nemo hodie poteſt Abbas eſſe, quin ſit Presbyter. *c. 1. x. de Æt. & qual.*

§. 15. Satis itaque pœnæ foret, per incluſionem in monaſterium, Monachum excluſum & viam ipſi præcluſam eſſe ad officium Eccleſiaſticum redeundi. Neque vero ſedes adeo fixa

est, Monasterium; cum quotie metuenda sit Migratio necessaria, seu ablegatio ad aliud, daß sie Brieffe kriegen in ein ander Kloster, atque sic perpetuæ sint expositi peregrinationi. Aliud igitur est, uni certo affixum esse clauistro, quod aliquando accidit, sed raro: aliud, Manendum in vita monastica, sed præscindendo a certo loco: quin & confestim officio Ecclesiastico haud defungitur, qui vel maxime ad perpetuos vitæ monasticæ carceres est damnatus.

§. 16. Et hæc pœnæ sunt, seu mage censuræ Ecclesiasticæ, citra jacturam rei familiaris, citra profusionem sanguinis infligi aptæ. Quamvis bene verum sit, quod non omnium prædictorum par sit culpa vel dolus in revelando: quod operabitur, ut in destructione monasterii vel carceris, mitius se habeat Judex cum uno, quam cum alio. Joh. Bernh. Diaz. *d. cap. 102. m.* Jure civili revelans secreta tenetur ad interesse, nec non injuriarum, Vinc. Caroc. *qu. 1. n. 22. per l. 1. §. 38. ff. depos.* quorum prius, utrum ad Sacerdotes Pontificios, ob defectum proprii patrimonii, applicari possit, jam non tango:

§. 17. Illud sane certum est, quod extraordinaria pœna diversis casibus locum habeat, v. g. quando confessus acculat Confessorem de propalatione, isque negat, in confessione audivisse, sed extra: tunc enim Sacerdoti non creditur, & ob id pœna extraordinaria punitur: Caroc. *qu. 16. n. 2.* quia aperte non convincitur de delicto. Diaz. *d. c. 102. circa fin.* Et hanc Carocius dicit communem & receptam sententiam in *c. Omnis n. 163.* Menoch. *A. I. Q. L. 2. cas. 414. num. 8.* item quando calu & forte fortuna audivit & revelavit, arbitraria afficitur pœna. Caroc. *qu. 29.*

§. 18. Credit insuper ordinaria pœna haud afficiendos Diaz. *in Pract. crim. can. cap. 102.* eos, qui dicunt Talem (quem nominant) habere peccata, a quibus absolvere eum nequeant aut nolit, de quibus *sect. 2. c. 1. n. 5.* qui non possunt vere dici, quod revelaverint Peccata confitentis, licet sit verum, revelasse Confessionem. Et Jura in *de Sacerdos* & in *c. omnis.* imponunt pœnam revelanti Peccata, non vero revelanti Confessionem. Et sic ad evitandam pœnam arbitrariam, tenebitur Sacerdos probare, quod aliunde sciverit. Quod videtur procedere in proprio Sacerdote:

Si

Si vero Confessor sit vigore specialis privilegii adsumtus, vel de licentia proprii Sacerdotis, Non esset præsumtio contra eum, si peccatum diceretur commissum eo anno, quo extraneos Sacerdos inculpatus confessionem audivit.

§. 19. Quoniam igitur extraordinariæ pœnæ quandoque pro circumstantiarum diversitate ad mortem extendi possunt, neque enim certa in hoc dari potest doctrina, sed qualitas peccati, Confessoris & pœnitentis auget minuitve præsumtionem. Diaz. *d. c. 2. in f.* hinc aliquando insuper Magistratui Politico ad ultiores pœnas traduntur infligendas: plane uti jure Rom. Præfectus Vigilum *l. 3. §. 1. ff. de off. Præf. vig.* & prætor quandoque ad præfectum Urbi remittebant puniendos, si res suam excederet Jurisdictionem *arg. §. 4. 10. & 11. l. de susp. tut.* quoties scilicet amplius aliquid promeriti sunt, ita ut in corpus eorum sit animadvertendum; quia Clericis sanguinaria judicia haud licet exercere. *c. f. & t. t. x. Ne Cler. sec. reg. immis.* Sic de Johanne Husio Constantiæ, quanquam contra jus fasque, utpote contra datam fidem, rupto salvo conductu, combusto legitur, eum ad Judicem secularem, prævia degradatione fuisse remissum.

§. 20. Corporales reperimus in historiis duorum generum impositas, (de jure propterea nihil certi affirmabimus, quia ut dictum, crimen hoc extraordinarium est) Suspendium videlicet & Vivicremationem. Ruthnerus *in epit. Colloqu. Lutheri* refert, quendam, cum Avunculum internecioni dedisset, id Monacho alicui confessum atque absolutum fuisse. Cessantibus autem ne tum conscientia moribus, alii denuo confessum, rursus absolutionem impetrasse. Cum vero post paucos dies factum istud parricidium innotuisset, atque ad equuleum tractus nihil fateretur, ablegando Judicem ad Confessarios; Prior ille interrogatus omnia patefecit, sed posterior nihil quicquam scire aut manifestare voluit. Quare homicida quidem ad promeritas tractus pœnas, sed proditor Monachus de trabe seu tigno trans plateam de domo ad domum de clo suspensus fuit.

§. 21. Est & alius casus, quo Monachum quendam, qui mulierem crimen adulterii adversus maritum, & homicidii adver-

sus adulterum commissum fassam, dato attestato quidem absolverat, sed pecunia corruptus eandem postea prodiderat, Senatus Venetus ad poenam ignis damnavit, foeminam vero quæ adulterum, ne res per eum patefieret, clam occisum in aquam projecerat, relegatione mulctavit. Quod judicatum cum B. Luthero referebatur, tantum abest, improbasse, ut mage tanquam jure & ratione fundatum commendaret. Joach. Pollio *Consil. theol. qu. 9. pag. 27.* Lutherus in *Colloq. mensal cap. 18. §.* Wie aber wenn ein Beichtvater. allegante Mundio v. 2. c. 14. inf. Qui casus utrum idem cum illo Selnecceri *part. 4. pag. 186.* ubi celebrari ait Senatus Veneti gravitatem, qui, cum Monachus ex confessione hominem sceleratum, adulterum, magum & homicidam, prodidisset, & Senatus Reum istum supplicio affecisset, etiam Monachum proditorem igni tradiderit: Ego quidem hæreo, postquam non de foemina, sed de mare agit, aliasque continet circumstantias.

§. 22. Agendum quoque esset de modis poenam evitandi; sed partim constat de iis ex *sect. poster. per tot.* partim instituti ratio non permittit esse prolixioribus. Hoc unum addidisse sufficiat, quod ad evitacionem poenæ proficiat Sacerdoti, allegasse licentiam a confesso acceptam, cui eam alleganti fides adhibenda, saltem præsumptive ad evitandam poenam. Sicut in Casu quodam notabili respondit Lopus, allegatus Menoch. *VI. 95. n. 12.*

SECTIO POSTERIOR.

DE SIGILLI CONFESSIONIS VIOLABILITATE. Procœmium.

§. I.

AD perfectam de aliqua re doctrinam pertinet non tantum terminos ejus, quantum possibile est, ampliare, verum & coarctare atque restringere,

gere ; Nam omne nimium vertitur in vitium, & quo prolixius aliquid dilatatur, eo debilius fit, viribus dispersis.

§. 2. Nulla regula tam est firma, quin suas patiatur exceptiones, tritum est brocardicum ; Sicut in hac ipsa, quam sub manibus habemus observare licet ; quam, etsi rationibus sat prægnantibus firmaverimus, & a dubiis compluribus liberaverimus, superesse nihilominus comperies, quibus cedendum, eaque propter regula intra suos constringenda cancellos videtur, ob rationes haut minus prægnantes : Tum, ne nostræ nimium tenaces habeamur opinionis ; Tum quia summum jus sæpe summa est injuria ; Tum ne uni, & h. l. confitenti nimium blandiamur, alterum contra, omnem ejus loquelam Peccatum faciendo, nimis obruamus atque gravemus. Medium tenuere beati !

§. 3. Oriuntur autem Exceptiones, sive ut aliquibus vocare lubet, Fallentiæ regulam ex earundem limitationibus, restrictionibus atque declarationibus : has enim, qui ponit, solum quod intra illas est, admittit, quicquid autem ultra est, excludit, ut adeo unum ex altero fluat, unum alterum præsupponat, totidemque contingat esse exceptiones quot limitationes.

§. 4.

§. 4. Quantum ad præsens argumen-
tum attinet, quinque in universum animadverte-
re licuit ejusmodi declarationes, quarum una de-
sumpta est a modo cognoscendi, altera atque item
alia a modo revelandi, quarta ab objecto, postre-
ma denique ab intentione: Ne igitur continua se-
rie, eodemque contextu simul omnia proponen-
do rem & Lectorem confundamus, singula singu-
lis includemus capitibus, atque ita toti tractationi
finem imponemus.

CAP. I.

De Scientia Extranea.

S U M M A R I A.

*Ad beneficium Confessionis Eccle-
siasticæ confugere cogimur ex
nativo statu n. 1.*

Ex lege item Ecclesiastica. n. 2.

*Sigillum confessionis pertinet ad
confessa sub forma confes-
sionis n. 3.*

*Limitata causa limitatum pro-
ducit effectum n. 4.*

*Quem aliter quam ex sacra
confessione convincere non
possis, Ne accuses. n. 5.*

*Confessio super veniens non clau-
dit os aliunde sciens. n. 6. & 16.*

*Liberatio complicitis non tollit
processum contra Reum. n. 7.*

*Peccatur in excessu & defectu.
n. 8.*

*Sacerdos, an jussus possit eloqui?
n. 9. 10.*

Honestius & tutius tacet. n. 11.

*Ob mali vicinitatem & bona pro-
hibentur. n. 12.*

*Etiam quod minorem habet pæ-
nam, delictum est. n. 13.*

*Turpe est Amicum, Turpius
Confessum prodere. n. 14.*

*Quæ tenere nolis, ne accipias. n.
15.*

*Quod promissum est uno res-
pectu, An negari possit alio re-
spectu. n. 16.*

Poten-

Potentius trahit ad se infirmius
n. 17.

*Nimia sigilli extensio parit ab-
usum. n. 19.*

*Responsio non debet excedere
interrogationem n. 18.*

*Nimia privilegii ampliatio ipse
privilegiato pernicio/a. n. 20.*

§. I.

QUOD ad modum cognoscendi attinet, tenendum est dupli-
citer alicujus negotii notitiam ad nos venire; vel simpliciter
& absolute, vel sub certo respectu. Igitur & peccati *vel* nosmet
reos constituimus coram Sacerdote, in quantum sumus Christi-
ani, & tam ex nativo statu nostro obligamur ad hoc, ut in con-
spectu Dei sanctissimi atque iustissimi nos agnoscamus peccatores,
qui non solum mala quæque patramus, sed & boni nihil peragere
possumus, adeoque in solius Salvatoris merita sufficientissima totos
nos resignare compellimur;

§. 2. Quam in vim præcepti Ecclesiastici, sub pœna ex-
clusionis a communione Sacramenti altaris, tenemur ad profi-
tendum hoc coram Sacerdote, sic, ut ipsi peccatum ut tali & offi-
cii sui intuitu, sub forma confessionis Ecclesiasticæ seu Sacramen-
talis, ut cum Pontificiis loquamur, cognitum fiat: *Vel* quavis alia
ratione & per quosvis alios præter nos ad ipsum defertur.

§. 3. Volumus igitur regulam nostram solum ad casum
priorem restrictam, ut procedat si Sacerdoti pro Cathedra sedenti
sub forma & sigillo confessionis detectum fuerit peccatum: de quo
casu Vinc. Caroc. d. tr. qu. 4. n. 1. loquitur, inquiens: Sacerdo-
tem & negare posse, quod sciat, & jurare quod nesciat. Juret enim
ut simplex homo; Sciat vero ut Dei vicarius. Sciat, non tamen
ad revelandum. Quo sensu Salvator *Matth. XXIV. 36. Marc.*
XIII. 32. neget se scire diem judicii; ad revelandum sc.

§. 4. In quam declarationem descendimus occasione c.
2. x. de Off. Jud. ord. ubi Eugenius Papa Sacerdotem, qui ordine
judiciario delinquentem convincere nequit, licet confessus sit, no-
minatim excommunicare vetat: quia nimirum non ut Judex, sed
ut Deus sciat. Ratio diversitatis est in promptu, quia videlicet alia
qualitas alium producit effectum, seu Limitata causa limitatum
producit effectum, Levissima circumstantia variat jus.

§. 5. Et si censuram & officium suum Ecclesiasticum vellet exercere, oporteret, ut Reum aliter quam extrajudiciali illa (qualiter se habet h. l. cathedralis,) confessione sua possit convincere, sicut ex c. 99. & 100. Concilii Africani ostendit Gratianus in c. placuit. 3. VI. qu. 2. cui addi potest c. 27. II. qu. 7. ubi Augustinus homil. de Pœnit. c. 12. allegatur, inquit: Plerumque boni Viri propterea sufferunt aliorum peccata & tacent, quia sæpe deferuntur publicis documentis, quibus ea quæ ipsi sciunt, Judicibus probare non possunt.

§. 6. Prono igitur alveo inde fluit limitatio: Si aliunde quam ex ore confitentis, fama forsan & rumore; aut ab ipso quidem confitente, sed extra cathedram, neque intuitu officii, vel imo in ipsa cathedra, sed finito officio RESCIVIT. Probamus hoc ab absurdo & inconvenienti inde secuturo: Dum Reus olfaciens, Sacerdotem rem aliunde scientem adhibitum iri in testem, mox eidem confiteretur, atque ita os ejus clauderet, a testimonio excluderet, veritatem & Justitiæ administrationem impediret:

§. 7. Plane, uti adultera illa servi conscii seu complicitis manumissione, processum sufflaminare studebat pr. I. de her. Inst. l. 48. §. 2. ff. eod. l. 12. ff. qui & a quib. manum. lib. non fiantu: Habent insuper & Pontificii quod singulariter hic metuant, si aliquis, ut evaderet sententiam excommunicationis quæ in ipsum ferenda erat, propter aliquod peccatum, de quo convictus est; confiteatur ei, qui Sententiam ferre debebat, & sic executionem Justitiæ Ecclesiasticæ impediret.

§. 8. In duas hic inter Dd. abiri solet partes, atque tum in defectu, tum in excessu peccari. Nam aliqui limitationis, nostræ adeo securi, non ibi solum licitam faciunt revelationem, sicut ibi necessitas Sacerdoti atque testimonii dictio injungatur, sed in tantum insuper linguæ laxant frenum, ut si extra hunc calum spon- te id fecerit, impunis existat.

§. 9. Prior illa opinio, frequentiore merita adplausum, inveniri potest apud Baldum, Angelum & alios in l. f. ff. qui satisd. cog. ubi Jason. n. 20. Idem Bl. in l. si ad excludendum 4. in f. C. de rebus cred. Roman singul. 606. cum dicunt: Secretum alteri dam-
nosum

nosum revelari posse. & Marfil. *sing.* 242. Menoch. *Conf.* 107 n. 67. Id quod varie ampliat Vinc. Caroc. *tr. de revel. conf. qu. 3. n. 3.* ubi laudat Felinum tradentem: Teneri Sacerdotem, etiam si juraverit.

§. 10. Et *qu. 21.* Si plures locii juraverunt aliquid tenere secretum; si producantur in testem, vel fiant literæ monitoriales; verius esse, ut cum Innocentio statuat: Teneri eos ad revelandum: & *qu. 24.* existimat: Confessorem qui in continenti, finita confessione, antequam resurgat, interroget confitentem: An debitor sit alicujus? isque respondeat affirmando, libere posse deponere.

§. 11. Mihi vero videtur, tum Honestius fore Sacerdoti, Tacuisse: *arg. l. 1. §. 3. ff. de peric. & comm. rei vend.* ibi: Cum posset effundere, non effundit, laudandus est potius. Tum quoque Tutius: tam ipsi, ad evitandam poenam extraordinariam, de qua ipse ille Carocius *d. tr. qu. 29.* quam confessis: Nam & metuendum, Ne sub tali velamine paulatim adluescat dispalationi, etiam eorum quæ in Cathedra fiunt.

§. 12. Unde cauti Legumlatores sæpe quod bonum, aut sane indifferens est, Prohibent tamen, ob solam vicinitatem mali, ad quod Proclives noverunt cives, dum per soritem politicum semper a minimis ad maxima adscendunt, & accepto digito, cubitum sumunt.

§. 13. Posteriores illam ampliationem, qua extra Cathedram Sacerdoti ut Amico quid creditum, impune revelari credunt, licet sua sponte, non productus in testem, non jussus a Judice, sed vel data opera & malitiose, vel ex incogitantia manifestavit; quod attinet, quantum ad poenam proditæ confessionis ordinariam quidem concesserim, eam tamen quam de cætero amici perfidi merentur, incurrere existimarem.

§. 14. Si enim quemvis amicum fallere ac prodere turpe est, tanto magis erit probrosum Confessori, in quo majorem posuit alter fiduciam, fore; ut tenendorum arcanorum, intuitu officii adsuetus, hoc quoque casu secretior quam vulgus esse solet, extiturus sit. In quam sententiam ferre Mascardus *v. 3. de probat. concl. 1286. in fin.* scribit: Si de delicto factæ citra licentiam pro-

mulgationis saltim præsuntive constet, extraordinem puniendum.

§. 15. Et Carocius ille, tanquam oblitus sui, aut mutata priori sententia, *Qu. 3. n. 5.* negat, Sacerdotem ea, quæ rescivit ut Amicus per modum confidentiæ vel consilii, revelare teneri. Item *Qu. 10. in f.* declarat: Nisi Sacerdos sciverit in sigillo confessionis, extra tamen confessionem: Quia nec hoc casu revelare teneatur: Non ratione Sacramenti, quia non est; sed ratione promissionis. Unde Rebuffus *ad can. Omnis. in ult. notab. ampl. 9.* pro cautela suggerit, ut fugias recipere sub sigillo confessionis: ob scandala quæ evenire possunt. Quod si ergo non tenetur iussus, multo minus permittetur volens.

§. 16. Pars adversa Doctorum & hic meticulosa, ut neque aliunde cognita revelanda putet; si & per confessionem innotuerint: existimando: sigillum frangi, qualitercunque sciat extra sigillum, si modo resciverit etiam per sigillum. Ratio redditur (1) quia semel in confessione & ratione officii Sacerdos confitenti receperit secretum tenere peccatum, a qua obligatione neutiquam liberetur Notitia rei aliunde superveniente.

§. 17. (2) Quia scientia & tacendi obligatio potentior trahat ad se infirmiores; Potentior autem & sanctior sit via confessionis: absorbeat E. & ad se trahat notitiam vulgarem (3) denique, quod scandalum nihilominus secuturum sit, concessa Sacerdotibus licentia revelandi confessionem, dummodo & aliunde sciant: cum & sic abstrahantur poenitentes ab ingenuis confessionibus.

§. 18. Sed enim, non constringendæ sunt absque necessitate conscientiae, & peccata fingenda, ubi non sunt. Aut igitur Sacerdos id ipsum, quod sub forma confessionis accepit, sub hac ipsa forma eloquitur, ob hoc, quod sive ante sive post illam rescivit aliunde: Et omnino ruptor sigilli reputabitur, propter excessum in deponendo commissum: interrogatus quippe de his, quæ ut homo scivit, in iisdem terminis debuisset respondere, sc. de visu vel auditu ab aliis: dum igitur in specie deponit de confessione, quod sic acceperit, pessime utique agit. Atque hoc sensum dum accipiunt Dd. cum iisdem & nos facere profitemur.

§. 19. *Aut* vero deponit de scientia humana ; & nec peccare, neque ita interrogari prohibitum arbitramur: propter inconvenientia superius n. 6. & 7. adducta. Si enim secutus esset peccator, ea quæ semel ad sigillum delata sunt, aperiri non posse, licet aliunde sciantur ; sane in facie & conspectu ipsius Confessoris sui delictum patrare audebit, mox eidem confessurus, & os quasi obstructus : qua ratione via justitiæ simul occluderetur, dum de proprio visu deponere non permetteretur, cui id ipsum per modum confessionis Ecclesiasticæ concreditum esset.

§. 20. Quod igitur ad dubia attinet, ex dictis solutionem capere possunt, & qui plura desiderat, adire potest Thomam *in add. ad p. 3. Qu. XI. a. 5. per tot.* Interim trahimus huc rescriptum divi Trajani ad Catilium Severum *in §. 1. l. de mil. test.* Nimirum privilegiorum extensionem, ipsis privilegiatis nocivam esse.

CAP. II.

De Accepta Licentia.

SUMMARI A.

Autor negotii præstabit ejusdem evictionem. n. 1.

Confessor sine licentia nihil eliminabit. n. 2.

Quantum juris confessis competit in sigillum? n. 3.

Pacta privatorum non derogant juri publico. n. 4.

Rerum suarum quilibet moderator & arbiter n. 5. & 32.

Licentia principalis legitimæ Procuratorem. n. 6.

Laicus nil juris competit in res sacras. n. 7.

Non entis nulla prædicata. n. 8.

An contra Sacerdotem præsumendum. n. 9.

Necessaria præsumuntur observata n. 10.

Cura Magistratus delictorum resciscendorum. n. 11.

Schulzen & Eyd. n. 12.

Abusus circa distribuenda Sacerdotia. n. 13.

Catalogus desiderandorum in Sacerdotibus. n. 14.

Magistratus errare & falli potest. n. 15.

Quare delatoribus utamur n. 16.

Eugner, qui & unde dicti. n. 17.

Pro Sacerdote præsumi n. 18.

Fidei & vita Sacerdotis, in quantum consideranda. n. 19.

Qui tacet, consentire videtur. n. 20.

Expressa contradictio tollit consensum præsumentum. n. 21.

Indicia juramento purgantur. n. 22.

Fides habetur ei, cui nemo contradicit. n. 23.

Purgatio præsupponit accusationem. 24.

Oppositorum eadem doctrina. n. 25.

Præsumptio rejicit onus contrarium probandi in adversarium. n. 26.

Debilis præsumptio facile eliditur. n. 27.

Levitas vitæ imminuit fidem. n. 28.

Natura & divisiones licentiae. n. 29.

Licentia non est nisi expressa. n. 30.

Etiam expressa probantur præsuntive, n. 31.

Libera licentiae Revocatio n. 33.

Notitia propria liberior quam communicata n. 34.

Licentia in proprium commodum n. 35.

Quisque sibi favet. n. 36.

Carocius sibi contrarius n. 37.

Licentia in gratiam tertii, n. 38.

Quid proficiat Sacerdoti. n. 39.

Casus licentiae num dabilis. n. 40.

Exempla licentiae concessæ in proprium præjudicium. n. 41.

In favorem uxoris & liberorum. n. 42.

Sacerdoti licentiam alleganti credendum n. 43.

Licentia habet suum finem. n. 44.

Splendor operum externus n. 45.

Cautela pro Confessore licentiam accipiente. n. 46.

§. I.

NOva regulæ supervenit declaratio a Modo revelandi desumpta; qui duplex esse solet, Dependentiæ & Independentiæ: Nam, aut habemus aliquid in commissione & mandatis, sic ut causam alienam agere videamur; aut nostra sponte & auctoritate propria facimus. Priori casu eum, qui concessit, principalem

palem nostrum agnoscimus, sub ipsius auspiciis & auctoritate agimus quicquid agimus, & dum fines mandati non excefferimus, protectionem, evictionemque adversus alios ab ipso expectamus, tantum abest, ut ab ipso met metuamus. *arg. tit. ff. de Except. rei vend. & trad.*

§. 2. Sed casu posteriori nos nobismet ipsis relictis, sicut ab alio mandatum, permissionem, dependentiam aut protectionem non expectavimus, ita a nemine evictionis præstationem præstolari poterimus; viderimus ergo qua via modove nos expediamus? Facta horum ad Regulam adplicatione, DECLARABITUR ea DE AUTORITATE PROPRIA, si illicentiatus fuerit Sacerdos, (plus semel in jure Canon, dicta vocula invenitur) LIMITABITURQUE ex opposito IN CASU DATÆ Confessori per Pœnitentem loquendi deponendique LICENTIÆ.

§. 3. De qua Licentia quotuor in universum hoc capite dicenda habemus, Justitiam videlicet, Veritatem seu existentiam: Qualitatem ac denique Effectum. Prima esto Quæstio: Ecquid confitentibus competat facultas, licentiam Confessoribus de revelando dandi? & Num Confessor eidem secure inniti & impune revelare possit?

§. 4. Ratio dubitandi pro negativa est, quod (1) nullus Magistratus, quod ne Pontifex quidem ipse potest; quod (2) juris naturalis & divini quin, & (3) Sacramentum est, quod (4) ad favorem totius Ecclesiæ pertinet, scilicet ne aperiatur via fraudibus, & ne homines retrahantur a confessione: Illud cujuslibet hominis privati, maxime vero peccaminosi, dispositioni inepte committitur. Pacta privatorum non possunt derogare juri publico *l. 38. ff. de Pact. Inferior superiori. Clem. Ne Romani in pr. de Elect.*

§. 5. Verum, ex dictis patet, Negotium hoc ad solum confitentem pertinere, ita, ut pro lubitu suo id tractare valeat, & a voluntate ipsius modum accipiat. Si igitur secretum ac soli DEO cognitum esse velit, Nemo publicare valet, soli DEO id reservatur. Sin parum interesse sua putet, aut ad ædificationem
alio-

aliorum vergere manifestatum existimet, potest hoc tam ipse facere, quam alii copiam ejus faciendi concedere.

§. 6. Sicut hoc ponit & admittit Petrus Binsfeld. in *Enchirid. Theol. Pastoral. August. Trevirorum* 605. edit. p. 68. laudatus Tarnovio *d. tr. p. 814.* vid. Archi-Episc. Florent. in 3. part. *sua summa tit. 17. c. 22.* Turrecremat. in *d. c. Sacerdos*, & late post Dd. in *c. Omnis utraque sex. de Pœn. & rem. Vinc. Caroc. d. tr. qu. 43.* Et HUNC UNICUM ESSE CASUM, quo ratio & obligatio Sacramentalis sigilli penitus cesset, multis Autoribus laudatis statui Aug. Barbos. *d. l. n. 56. p. 333.* si videlicet Confessorio licentiam det loquendi de peccatis suis, five coram se ipso, five coram aliis.

§. 7. Non obstat, quod sigillum confessionis ad solos pertineat Sacerdotes, & Confessi tanquam Laici nihil in illud five prohibendo five permittendo potestatis habeant, cum ut necessitas tacendi non proficiscitur a confessis, ita nec licentia manifestandi ab illis pendere debeat. Præprimis si cum Pontificiis confessioni statum affingamus Sacramentalem.

§. 8. Verum stat penes quemcunque, quo velit modo alteri quid concedere: quando E. licentiam dat manifestandi, non tam in ipsum sigillum aut Sacramentum sibi quidquam arrogat, quam tale quid non adfuisse significat. Non Entis nulla prædicata: Plane uti crapula depulsa pœnitens, non tollit injurias, sed animum injuriandi abfuisse innuit. Et in substitutione vulgari non tam in Extraneo hæres datur, quam cum hæredem non existisse significatur. Credimus igitur, Confessis omnino competere facultatem dandi Confessoribus manifestandi licentiam.

§. 9. Secunda quæstio est: Unde permissio ista probetur: Utrum in dubio magis præsumendum contra Sacerdotem, an pro eo contra confitentem? Secundum quosdam enim haut sufficit præsumta, sed requiritur expressa, actu ipso & revera data licentia. vid. Valer. Reginald. in *prax. for. Pœnitent. lib. 3. n. 59.* Ægid. de Coninch, de *Sacram. & Censur. tom. 2. disp. 9. n. 22.*

seqq.

*seqq. & quos plures citat Barbola tr. de Off. & Pot. Pa-
roch. num. 57.*

§. 10. Pro Sacerdote Confessore facere videtur (1) Cau-
tio illa singularis, quæ in functione confessoria committenda ad-
hibetur, ut non nisi viris discretis ac morum gravitate corrulcan-
tibus cura animarum committatur (lane ita fieri decebat; atque
adeo & factum ita esse præsumitur.)

§. 11. (2) Anxium illud & curiosum Magistratus stu-
dium, quod in delictis resciscendis adhibere oportet, dum peculia-
res ad hoc constituere personas necessum habet. *vid. tit. C. de
delator lib. X.* easque juramento in id concepto constringe-
re compellitur. Sic pulteti gagorum verbis conceptis ju-
rant, casus rixarum,urbationum, & sim. citra moram annuncia-
turos. Formula eines Schulzen Eyds hanc clausulam
continet:

§. 12. Alle Mißhandlung, Schlägereyen, Zancfereyen
und Unfug, so sich in der Gemeinde begeben und zugetragen, als
sobald ins Amt berichten, auch da wir sehen, hören oder ersahen
würden & lqq. adeo ne igitur existimares, tam temere ac levi-
ter facturum Sacerdotem, ad quod tanto apparatu rustici sunt in-
ducendi; & homines alii condicto salario conducendi?

§. 13. In contrarium & adversus Sacerdotes Confesso-
res multa adducuntur: ac præprimis abusus & excessus circa di-
spensandum & obtinendum sacrum hoc ministerium, ad quod
non pauci (1) per obliquum admittantur, neutiquam recta in-
gredientes janua, (2) Novitii, digniores ut ipsi ulterius infor-
mentur, quam ut alios doceant; (3) qui affectibus temperare ne-
sciant: (4) Versuti & ad mendacia tum fingenda & coloranda,
tum disseminanda & defendenda audaces: (5) Avari, & donis
acceptis ad prodendum facillime flexiles ac propemodum venales:

§. 14. (6) Gulosi, in tabernis quam Ecclesiis frequentio-
res, inter pocula non disertis; sed garruli & rimarum pleni.
(7) Polipragmones, alterum pedem in Cathedra, alterum

in curia positum habentes, atque hinc ad judicandum, damnam-
dum, regendum, & supplantandum supprimendumque proni ac
valde avidi. (8) Iracundi; vindictæ cupidi ac hujus farinae simi-
les: quorum si vel unus unico laboret vitio, commodissimam ad
hoc ex sacra confessione nactus occasionem, magnas dabit tur-
bas, ubi cujuslibet arcanis elicitis in perpetuo eum timore ac pro-
ditionis metu tenere potest.

§. 15. Ad (1) pro Sacerdotibus allatum respondent: faci-
le, quin & frequenter evenire, ut Magistratus curiositatem eludat
vulpes aliquis, qui curias simulet & bacchanalia vivat, aut qui pro-
bus magis ex defectu occasionis ad peccandum, quam bonitate
naturæ fuerit, mores nunc mutet in deterius. Ad (2) respon-
dent: Committi fallaciam falsæ causæ.

§. 16. Neque enim Magistratus ob ullam hominum taci-
turnitatem aut silendi virtutem delatoribus uti oportere, ut argu-
mentum silentii majoris ad Sacerdotes inde liceat formare, qui
tanto videri debeant virtuosiores: Sed quoniam ad inquirendum
aliquo modo instructus, ad judicandum longe instructior, ad da-
mnandum denique & exsequendum instructissimus & maxime
fundatus esse tenetur Magistratus, neque tamen rumor aut fama
satis matura aut certa ad eum defertur, sed aliquando partium
studio sera, vaga, ambigua, obscura, quapropter oculorum hebe-
tudinem perspicillo juvare satagit, atque quorsum ipsimet venire
non contingit, ibi operam aliorum, tanquam canum odororum
seu sagacium adhibet, per quos indagat & explorat.

§. 17. Hi delatores quondam Germanice *Eugner*
dicti, a verbo *Eugen*, quod est circumspicere, observare, recogno-
sciren, *behorchen*, *zuschauen*, dictum ab his, qui in specula consti-
tuti sunt. Unde imperativus *Eug zu*, significat Inspice, attende,
observa, proba, tenta, experire, fac periculum! Sed quoniam abu-
si officio, falsa pro veris renunciare consueverunt, in peculiare
delicti, mendacii sc. nomen abiit. Juramento igitur confir-
gendi fuerunt, non tam ad dicendum quod mallent tacere, quam
ad

ad vera referenda. Neutiquam igitur inferri ex eo potest ad Sacerdotes, quasi ne juramento quidem ad secreta aperienda se induci passuri sint.

§. 18. Quæstio igitur hæc admodum controversa est, ex ipsius Barbosæ confessione; pro cuius enodatione varios distinguunt casus; Barbosa tres: Mascardus quatuor; Menochius quinque adfert: & quia plenius hic quam cæteri distinguit, ad ejus ideam reliquorum casus disponemus atque exponemus. Habet autem eos *lib. 6. præsum. 95. an. 7. ad fin.* ubi distinguit, utrum Sacerdos sit vitæ fideique probatæ & inculpatae, an vero lubricæ & dubiæ: id quod equidem & reliqui Dd. animadvertunt, in tantum, ut Mascardus, postquam *v. 3. de Probat. concl. 1286.* dixisset: Præsumi pro Sacerdote quamdiu contrarium non probetur, hunc ipsum faciat *casum* peculiarem, eumque *primum*, nempe si Sacerdos sit bonæ famæ & honestæ vitæ, nec solitus quid revelare: ut sc. tunc Licentiam habuisse credatur:

§. 19. Verum, neque Menochius, neque Barbosa illum in dispositione & methodo hac sequuntur. Barbosa quidem implicite posuit dignitatem fidei, non principale requisitum, sed alterius partem constituit, tanquam aliter non inveniat locum; si-ve, quod examen fidei & vitæ Sacerdotis ante non instituatur, quam rebus sic stantibus, ut nihil aliud quam hoc spectandum sit, si cætera omnia quasi conspirent in eum, nihil ipsi adversetur, restetque id solum, ut persona ejus consideretur, si non ibi forsan quid obstet, ut tunc res habeatur confecta; In reliquis vero casibus ne quidem sufficiat, sed adminicula reliqua adesse oporteat.

§. 20. Menochius autem pergit, super addendo dist. utrum de ipso pœnitente, an tertio quodam sermo fiet: Pœnitens etiam aut superstes aut defunctus habeatur, atque ibi aut adquiescat aut contradicat. *Priori casu*, quando Sacerdos vivente ipso confitente eoque sciente & non conquerente detexerit ejus confessionem, asserendo, se id facere ex consensu & Licentia ipsius confitentis, fidem habendam esse Sacerdoti, statuit Menochius *d. l. n. 7.* quem

CASUM ille **PRIMUM** facit, reliqui omiserunt, forte quia per se patet, & uti Menoch, *d. l.* ait, probabilem dubitationem non habet.

§. 21. *Posteriori casu*, quando videl. confitens contradicit, & negat, se licentiam sic revelandi dedisse, tunc fidei Sacerdotis derogatur: Qui **CASUS** & Menochio & Barbosa **SECUNDUS** est, sub hoc tamen discrimine, quod posterior ille hoc casu Sacerdotem ad iuramentum purgatorium admittat, cui etiam stetur; maxime si vir probus sit & bonæ fidei: quæ additio iuramenti apud Mascardum principalem **CASUM TERTIUM** constituit; apud Menochium plane locum non invenit, postquam Sacerdoti omnem fidem adimit, sic, ut nec præsumptionem pro eo stare asserat: quasi quantum fidei ipsius ex statu Clericali & officio accedat, tantum per pœnitentis contradictionem rursus detrahatur.

§. 22. Huic Menochii rigori videtur Barbosa benignitas anteponenda, quoniam contradictio confessi rursus eliditur Confessoris iuramento, adeoque evacuata præsumptione status & officii, per contradictionem Rei, Sacerdoti nihilominus aliquid superest, in quo præponderet, nempe Iuramentum; quod alias Sacerdoti non facile deferendum, sed in præsumptione adquiescendum, adeoque extraordinarium hoc opus ipsum satis a suspitione purgat: sive, si grave contra eum oritur indicium ex contradictione confessi, satis ponderosum quoque eidem opposuit remedium, jurando.

§. 23. Quod si Pœnitens vita functus, & nemo alius ejus nomine Sacerdotem accusat aut eidem obloquitur, res est clara, & a Menochio omissa; sed Barbosa dedit casum primum, quo Sacerdoti fide digno, asserenti mortuum seu morientem dedisse sibi licentiam de revelanda confessione, credendum; secundum Vivian. tom. 1. *consim. opin. lib. 1. Tit. 17. n. 7. vers. sed hoc fallit, p. 204.* Menoch. *A. J. Qu. cas. 414. n. 8.* & de Præsum. *l. 6. c. 9. n. 5.* Mascard. *de Prob. concl. 377. n. 9. & concl. 932. n. 4.*

§. 24. Non obstat, casum hunc dabilem non esse, & quæstionem fore Domitianam, si enim nemo accusat, quomodo de se purgando sollicitus erit? Quia Resp. Judex ex officio volet eundem afficere pœna Confessorum prodentium. Posset nimirum vel Tertio cuidam asserere præjudicium, *usque acquiescere*, ut antea Judici agnoscat inquirendi; Qui CASUS Menochio TERTIUS est, *dict. lib. 6. cap. 95. n. 12.* a Barbosa prætermisus. Mascardus autem juramentum ab eo requirit *de Prob. concl. 1286, n. 4.* quod necessum non esse Menochius arbitratus; scilicet quod nusquam magis quam ab ipso confesso accusatus arguatur, adeoque solo illo calu juramento sit opus, quod nobis videtur.

§. 25. QUARTUS Menochio CASUS est, quando Sacerdos mortuo confitente prodidit atque detexit ejus confessionem, quæ Tertio detrimentum posset asserere, si ei crederetur, propter quod etiam TERTIUS ILLE CONQUERITUR *d. c. 95. num. 13.* & tamen pro Sacerdote præsumatur. Barbolæ tertius est. Mascardus autem simul tractat contradictionem & objectionem tam confitentis quam extranei: tanquam oppositorum eadem sit doctrina, & cognito uno eorum, cognoscatur & alterum: quanquam quid unoquoque specialiter obtineat, distinctim haud tradat.

§. 26. Barbosa hunc tertium suum casum medii juris facit, ut *nec* absolute pro Sacerdote contra adversarium præsumatur, sicut in casu ab ipso primum enumerato, ubi sola spectabatur fides ejus: *nec* tamen adjuris jurandi religionem adigatur, ut casu ejus secundo; sed, dum revelationem inficiari non valens, ad licentiam a pœnitente acceptam provocat, hætenus pro eo sit præsumtio, ut adversarius contrarii probatione oneretur, Licentiam nimirum datam non fuisse.

§. 27. Quanquam hæc pro Sacerdote militans præsumtio non adeo æstimetur fortis, dum adversarius probatione sua tam leviter permittitur defungi, ut satis officio fecisse censeatur, ostenso, quod ille simpliciter & sine mentione acceptæ licentiæ revelaverit; aut pluribus se revelasse dixerit: tanquam non omissurus fuerit,

si habuisset licentiam; aut tanquam pro cautela hoc sit Sacerdotibus, ut non sine præfatione ac protestatione licentiæ acceptæ recitare debeant gesta in illo sacro actu: nec temere tamen aut in plurium præsentia, tanquam & sic excedant modestiam & licentiæ fines.

§. 28. QUINTUS denique Menochii CASUS est, quando Sacerdos, de cujus bonitate vitæ non satis constat, mortuo confitente, non coram Iudice vel serio negotium grave pertractans, sed levitate potius prodidit atque detexit ejus confessionem, Tertius detrimentum afferens sine utilitate, vel saltem modica alterius: Tunc, etiamsi dicat: se ex licentia facere, non est credendum, partim ex rationibus *sup.* allatis, quod magis caute & modeste id facere deberet, partim quia non adest in præsens sufficiens detegendi causa.

§. 29. Sed satis etiam de Quæstione An: seu de entitate & veritate licentiæ, a quo, & quomodo probanda. Sequitur tertia illa: de Qualitate licentiæ: ubi notandum (1) aliam dari in confessione, aliam extra eandem; cujus distinctionis usus in sequentibus patefcet. (2) aliam veram vel tacitam. vel præsumtam: aliam esse expressam vel tacitam. Hanc excludimus, illam solam admittimus. (3) non a priori solum liberam pleneque voluntariam; sed a posteriori quoque mere arbitrariam ac revocabilem esse.

§. 30. Adversus secundum opponi posset: Quomodo conciliari debeat, expressam præcise requiri, postquam *jamsuperius* tanto opere tantaque cura quæsitum fuit, quibus casibus præsumtive Sacerdos licentiam probare possit? Nimirum expressum & præsumtum contradistinguuntur: & quando de ipsa licentiæ acceptæ natura sermo est, eam, ut reliqua Mandata, in expressam & tacitam seu præsumtam dividimus, statuentes: Non hanc sufficere, sed illam requiri. Non ex circumstantiis collegisse Sacerdotem oportet, haut magnopere adversaturum fuisse pœnitentem revelationi; Forfan quod ipse inter confitendum liberius & incautius egerit: sed expressam, actuale ac formalem permissionem, licentiam, jussumque habere opus est, conceptis verbis ad manifestandum directis.

§. 31. Quando autem de hujus ipsius expressæ licentiæ existentia & certitudine disputatur, utrum eam revera acceperit: Tunc utique aliquando in locum probationis, præsumtionibus acquiescere cogimur. Sunt enim diversæ Quæstiones: An aliquid sit? & Quale sit? Qualem acceperit? Expressam requirimus. Utrum acceperit? Præsumtionibus contenti sumus. Atque hinc sæpe laudatus Barbosa, postquam *d. c. 19. n. 57.* expressam & ipse requisiverat, mox *n. 58.* quærit: An & quando Parocho ad licentiam acceptam provocanti credatur? ut veritatem seu entitatem rei, ab ipsius qualitate distinguat

§. 32. Ultima denique Quæstio de Effectu sequitur. Qui alius est a parte concedentis, alius ex parte accipientis. Arcanum est quasi proprietas seu possessio quædam & thesaurus ejus ad quam pertinet, atque hinc ejus quoque dispositioni & arbitrio subest, sic, ut alii eo inconsulto nihil inibi statuere liceat; ipse vero vicarium seu procuratorem assumere, suorumque negotiorum tractandorum licentiam & committere & rursus avocare liberrime possit.

§. 33. Ex parte igitur concedentis erit libera Revocatio: sic, ut ea quæ in confessione data licentia est, semper revocari possit; eo quod notitia illa semper maneat Sacramentalis, ut Pontificii amant loqui: juxta Nostrates, quia Sacerdos in scientia & licentia semper dependet a confitentis voluntate & approbatione; proprii nil habet, novit ut Deus, non ut homo; revelat ut Procurator, non ut principalis: Revocato mandato desinit officium, & quæ ab eo dependent.

§. 34. Ideoque & notitia illa ejus est conditionis, ut Confessori nunquam uti ea liceat, nisi confitens velit. Secus est, si extra confessionem pœnitens licentiam dedit: Tunc enim desinit esse notitia & secretum Sacramentale; tradente Suarez. *tom. 4. de Pœnit. disp. 33. sect. 5. n. 7.* Paul Layman. *Theol. moral. lib. 5. tract. 6. c. 14. n. 16.* Barbosa *d. l. n. 57.* Adde Menoch. *d. l. 6. c. 95. n. 13. vers. Nam cum.*

§. 35. Alius concessæ licentiæ effectus est, quod exinde

de resultare possit aliqua utilitas, partim in Pœnitentem, partim in Extraneum, partim in Confessorem. Primo de casu quæri posset, An licita sit, & ad effectum transire permittatur ejusmodi confessionis, in proprium commodum tendentis, aperiendæ indulgentiæ? Nam sunt, qui aliis casibus valeri dicunt; Limitant autem quando resultaret non parva UTILITAS temporalis vel spiritualis IPSIUS CONFITENTIS. Didac. de Sponsal. par. 2. c. 8. §. 12. sub num. 11. Vinc. Caroc. d. tr. qu. 8.

§. 36. Quod sic intelligo: quia quisque sibi naturaliter favet, & tum comoda appetit, tum incommoda amoliri studet; Verendum, ne quis edat confessionem, in suum favorem & liberationem a debito vel delicto tendentem, eamque studio permittat Sacerdoti revelare; ut tanto magis exinde consequatur quod intendit.

§. 37. Idem ipse tamen Carocius d. tr. qu. ult. in f. sui oblitus contrarium statuit: confitentem posse Confessori dare licentiam revelandi in suum bonum. Nimirum is solet mos esse eorum, qui sine certa methodo scribunt; is eventus promiscuarum quæstionum, quæ ut tumultuarie in chartam sunt projectæ, ita mox in publicum emittuntur, non adhibita ante ultima lima. vid. infr. cap. ult.

§. 38. Sed numquid confessio potest revelari, si resultet UTILITAS ALTERIUS CUJUSDAM? Negat Carocius d. tr. qu. 26. quod aut intelligit: Citra licentiam: & facilis assentior: si confessus det licentiam, ubi nullum sperat lucrum, neque negotium etiam Sacerdotem revelantem concernit, ut suspicio sperati lucelli forsan in illum cadat. Non puto vetitam esse licentiam: ac recitantur a Dd, casus datæ licentiæ, ubi tertii versatum fuit interesse, nec improbatos tamen observo. vid. n. h. Utrum vero & sine licentia præmonere Sacerdos possit eum, cui malum parari a confesso didicit? videbimus cap. seq. 4.

§. 39. Denique si SACERDOS SUI COMMODI gratia revelet, laudare minime possum. De cœtero, sunt hujus nostræ licentiæ effectus & comoda a parte Sacerdotis, ut videlicet

cet tali casu licitum evadat, quod alioquin peccaminosum erat atque in certissimam ei vergebat poenam. Sed de quaestione, hac: Utrum de licentia confitentis possit Sacerdos dicere quæ habet in confessione? vid. Thom. de Aquin. *in addit. ad p. 3. qu. X. art. 4. per tot. pag. 458.*

§. 40. Postremum restat, ut dubio satisfaciamus: Cui ului adeo prolixè de licentia confessa differere non pigeat, cum, inventum iri qui eam daturi sint, vix ac ne vix credatur: si enim perinde tibi esset, taceatur, an sciat, reveletur an ignoretur; quid opus erat accessu ad Sacerdotem, quid secreta confessione, quid sigillo? Non igitur operamperdemus, aut Lectoris gratiam, si exempla quædam recitemus eorum, quæ fecisse quosdam, quod tantopere modo dubium reddebatur, doceant, nec meros hypocentauros & chimeras esse.

§. 41. Primum est illud Rostochiense, de quo jam *sect. i. c. 2. n. 24.* actum fuit. Aliud (2) idque notabile a Dn. Francisco Romano, Prof. Lips. *in Praelect. ad rubr. de For. comp.* refertur, de quodam post mortem e sepulchro extracto, rotæque A. C. 1555. ibidem imposito; propterea quod herum suum interfecerat. Cum enim hoc facinus usque ad mortem ipsius occultum mansisset, ipse tandem in agone constitutus Confessionario suo id revelavit, sub ea tamen conditione, ut nec is intra annum cuiquam rursus manifestaret. Forsitan enim speravit, cadaver suum interea sic iri corruptum, ut nihil in illud posset statui. Effluxo igitur anno Sacerdos factum, productis testibus, aperuit, atque in cadaver dicto modo fuit animadversum: recensente B. Theodorico *in Coll. crim. disp. X. th. 8.*

§. 42. Rursus aliud (3) invenitur apud Menoch. *L. 5. presum. c. 95. n. 5.* quo Nobilis quispiam Patavinus, cum non satis constaret de ejus matrimonio cum quadam scemina, atque de liberorum inde susceptorum nativitate legitima, in testamento suo in scriptis condito Sacerdoti, cui peccata sua confessus fuerat, licentiam dederat, ut si de ipso matrimonio dubitaretur, ipse confessi-

feffionem lacram detegeret, in qua asseruerat, se vere mulierem illam in uxorem duxisse.

§. 43. (4) Exemplum est in eo notabili casu, de quo respondit Lopus, apud eundem Menoch. *dict. c. 95. n. 12.* Mulier in extremis agens confessa est Sacerdoti, se ex adulterio suscepisse filios, quos tanquam ex marito progenitos educaverit, & in filiorum legitimorum numero cum aliis habuerit. Vita functa muliere, Sacerdos revelavit confessionem marito. Episcopus, Iudex ordinarius, ex officio procedebat contra ipsum Sacerdotem, quem ob proditam confessionem, punire volebat, Sacerdos vero dicebat: se confessionem prodidisse licentia & consensu dictæ mulieris defunctæ. Cui & fidem habendam Lopus respondit.

§. 44. Confingi (§) posset exemplum. quo quis hactenus alex & vinolentiæ, levitati jurandi execrandique deditus & assuetus, non poenitens modo de præteritis, sed serio quoque vitam emendare in futurum cupiens, Confessori licentiam concedat in vitam suam requirendi, tam seorsim & remotis arbitris, quam in congressibus publicis de his vitiis differendi, eum intrerogandi dehortandique, ut perpetuo castigatore constituto, naturam vincat, & pravam consuetudinem deponere discat.

§. 45. Qualiter, licet inter Nostrates rarius contingat, inter Pontificios tamen, ubi externo operum splendori magis studetur, talique homini hoc institutum in satisfactionem meritoriam imputatur; Sacerdotes insuper in hoc mustaceo laureolam quærere fatagunt, tantopere in tuenda disciplina Ecclesiastica inter suos profecisse, ut quilibet libere & non reclamantibus illis in eos statuere possint: frequentius forsan accidere potest.

§. 46. Notari (6) meretur exemplum constantissimi Confessoris, qui a decumbente quodam falsi testimonii reo rogatus, ut, quem blasphemix reum deposuerat, se prius mortuo innocentem pronunciaret, Totus restitit: Cum contra debitum officii sui pugnet, sacra confessionis promulgare, eumque sic absolvere: Prudentissime suadens, ut per Notarium publicum in instrumen-

tum

tum redigi hanc innocentiae declarationem curet. Quod ille, spe mortis beatioris tandem instanter iussus peregit : prout apud Nobilissimum Harsdörfferum laudati theatri *part. 5. cas. 103. §. 9. p. 359*, recensentem, prolixius videre potest.

CAP. III.

De Revelatione provida.

S U M M A R I A.

<i>Sigilli dignitas & Revelandi qualitas convenient n. 1.</i>	<i>Per notum legitimis liberis sit injuria. n. 7.</i>
<i>Revelans abstractive loquitur. n. 2.</i>	<i>Ingenua confessio adulterii sine proditione notbi. n. 8.</i>
<i>Revelatio in rem non in personam concipitur. n. 3.</i>	<i>Notus ignotus a fratribus scienter legitimatus. n. 9.</i>
<i>Sigillum suo modo est violabile. n. 4.</i>	<i>In Papatu sua cuivis delicto pœnitentia. n. 10.</i>
<i>Formula a quibus Sacerdos sibi caveat. n. 5.</i>	<i>Expressio certi individui quando necessaria. n. 11.</i>
<i>A quibusdam actibus abstinendum. n. 6.</i>	<i>Licita in genere possunt esse illicita in specie. n. 12.</i>

§. I.

AD modum revelandi pertinet etiam, ut fiat cum decenti præmunitione, protestatione, ac præfatione, unde cognosci possit, serio aliquem, bene præmeditatum de hoc negotio, ac non aliter quam dignitas ejus requirit, sermones cedere solere, nec protinus atque inconsiderate in illud irruere, coram quo vis promiscue de eo loqui, suaque hac levitate aliis periculo ac damno esse
v. cap. preced. n. 27.

§. 2. Non minus DECLARAMUS regulam supra positam, de revelatione IN CONCRETO facta, quando quis delictum sibi apertum recitat cum omnibus circumstantiis personæ, loci, temporis, juxta illum versiculum:

Quis, Quid. Ubi. Quibus auxiliis. Cur. Quomodo. Quando. Perdet igitur illa officium suum, quando quoties occasio datur, etiam licite de confessione loquendi, ABSTRACTIVE ET IN THESI loquitur, atque quantum potest, ab indiciis abstinet unde persona cognosci possit, & in summa cautionem atque providentiam adhibet, quam negotii natura exposcit.

§. 3. Fundatur hæc doctrina in c. 2. de Offic. Jud. ord. ibi: Non debet eum arguere nominatim, sed iudeterminate & postquam quædam interjecta: Sed tamen non nominatim potest eum remove a communione: Item c. 5. de Adult. ibi: Idem Sacerdos, nomen adulteri celans, in præsentia tua dixit: Unde a contrario inferimus: si generaliter atque indefinite loquatur, suumque sermonem cum Prætor Romano in rem magis quam in personam concipiat, eum nec peccare, neque adversum officium suum aut sigilli naturam impingere. Plura vid. infra cap. ult.

§. 4. Non obstat (1) generalitas doctrinæ, qua supra traditum fuit, nec dari nec posse excogitari modum, quo, Revelare confessionem, fieri licitum possit: Exaudiendum enim, si faciat priusquam pœnitens permittebat: si coram alio quam debebat, si faciat modo quo non decebat: potest enim quis re etiam permissa abuti, & bona causa male agendo perdi.

§. 5. Caveat igitur Sacerdos, ne unquam dicat: Istum casum in confessione audiui vel: in illa Ecclesia, in qua audiui confessiones, fiunt multa mala & enormia peccata. Idem est, si dicat: In tali civitate. Nam hoc esset Revelare. Vinc. Caroc. d. tr. qu. 45. Idem si diceret: quod talis habet peccata: (nominando eum:) a quibus ipse non potest eum absolvere, ut notat Florentinus, referendo Petrum de Palude: qui etiam addit, quod idem est, si Sacerdos dicat, Ego audiui talem (nominando etiam eum)

eum) in confessione, & non absolvi illum. Joh. Bernh. Diaz. de
 Lucio *pract. crim. can. cap. 102. pag. 85. b. vid. sup. sect. 1.*
c. 4. n. 16. in f.

§. 6. Caveat item, ne propter enorme peccatum sibi confessum, diminuat familiaritatem solitam cum confitente, vel aliud signum, per quod homines possunt cognoscere illud delictum. Caroc. *qu. 41. inf.* Licitum est Sacerdoti, privatim conservationem criminosi evitare. *c. 14. de Sent. excomm.* causam vero suæ scientiæ reservare: dummodo ne temere id faciat, secundum *superius dict. Sect. 1. c. 3. n. 25.*

§. 7. Notabilis atque elegans in hanc rem narratur casus de adultera, quæ ex mæcho conceperat nothum, eumque pro legitimo Patri & fratribus obtruserat. Cum enim animo angeretur ob commissum adulterium, & quo injuste filii legitimi ea parte hereditatis, quæ notho obventura erat privarentur, quæsitum est: Quo pacto ei consulendum esset: An deberet confiteri marito & filiis peccatum, & petere, ut admitterent nothum ad locietatem bonorum? Nam id suadebant aliqui: Sed, cum non sine periculo fieri videretur, alii aliud consulerunt.

§. 8. Tandem vero Spiritus Sanctus optimum consilium suggessit mulieri. Cum enim decumberet graviter, nec spes vitæ reliqua esset, convocatis ad se septem filiis dixit: Clarissimi filii, quælo ut ignoscatis mihi. Fateor enim, me humana imbecillitate lapsum esse in gravissimum peccatum adulterii, ex quo natus est filius illegitimus, qui est inter Vos; sed quis sit, non dicam. Oro autem, ut eum pro legitimo habere neque excludere ab hereditate velitis.

§. 9. Ibi æquisimis animis assenserunt omnes, & singuli sibi gratulati sunt, quod nominatim non persringeretur nothus; Nemo enim volebat illam maculam ferre: Et postea facile inter fratres convenit. Mater autem consolatione audita de remissione peccatorum, acquievit in agone mortis, & vera fide, & agnitione misericordiæ Dei servata est. Non igitur temere effutienda sunt arcana! Concludit Selnecc. *part. 4. exam. p. 191.*

§. 10. (2) Non refragatur dictis, quod apud Pontificios singulis delictis congrua sit imponenda pœnitentia, cujus mensuram atque modum omnes Confessores, si vel maxime canones pœnitentiales sibi reddiderint familiares, aliosque moralis Theologiæ peritos ad manus habeant, ac tamen tangere vix noverint, ut adeo opus habeant consilium a peritioribus petere; casus insuper plurimos, ac præcipue reservatos ad Superiorem remittere; quod cum effectu minime præstabunt, nisi facti circumstantias recenscant: Jam vero personæ qualitas est circumstantia aggravans & diminuens factum; nec dari posse videtur certum ac reale consilium, nisi data notitia personæ una cum facto & circumstantiis suis.

§. 11. Resp. Expressio certi individui tunc demum necessaria est, ubi aliquid ei adplicandum, quod de cœtero exitum invenire non posset. Sic dicit Imperator §. 26. *in f. I. de Leg.* certo judicio debere quemque suæ posteritati pro tutela cavere. Cui non obstant §. 10 *I. de Excus. tut. §. f. de her. instit.* jam vero certæ personæ inventio, certumque responsum, non tam aliquid est, quod personæ confessi applicandum, quam Confessori consulenti reddendum, qui in se certus est, nec pendet a certificatione personæ confessæ. E. adhuc persona propalanda non est, arg. *c. officii. 9. de Pen. 5. rem.* ubi consulit Pontificem de facto cujusdam mulieris in genere, neminem specialiter nominando. Vinc, Coroc. qu. 33.

§. 12. Multa siquidem licent in genere, quæ illicita sunt, si descendas ad speciem arg. *c. 23. in f. VIII, qu. 1.* nec non ejus, quod Consilium interest, & Mandatum. Idque Carocius *d. 27. qu. 34.* probat exemplo Salvatoris, *Matth. 26. 21 Marc. 14, 18. Luc. 22, 21. Joh. 13. 21.* unus vestrum me traditurus est, quod allegatur in *c. Si. Sacerdos. 2. de Off. Ord. & specialius: Qui intingit mecum manum in catino.* Imo Judæ iuterroganti indefinite respondit: Tu dixisti: Quanquam exemplum ex eo appareat imper-

tinens,

tinens, quia Christus id non habuit ex confessione Judæ, sed prævidit Spiritu Prophetico Job. 13. 21. conf. instr. c. 4. circa f.

CAP. IV. Peccata Futura.

SUMMARIA

<i>Ordinis ratio. n. 1.</i>	<i>Propositum peccandi non obligat</i>
<i>Excipere quosdam delicta atrocissima. n. 2.</i>	<i>ad reticentiam n. 16.</i>
<i>Sic parcendum malis ne noceatur bonis, n. 3.</i>	<i>Confessio præteritorum est. n. 18.</i>
<i>Confundi quantitatem objecti, cum adjuncto temporis n. 4.</i>	<i>Delictis occurrendum. n. 19.</i>
<i>Diversa fora non confundenda. n. 5.</i>	<i>Quid proprie dicatur in penitentia detectum n. 20.</i>
<i>Magni sigilli Custodes. n. 6.</i>	<i>Tertia sententia Concilientium n. 21.</i>
<i>Œcutorum & Theologorum Pontificiorum sententia. n. 7.</i>	<i>Quomodo circa detectionem procedendum n. 22.</i>
<i>Confiteri cum proposito peccandi An casus dabilis. n. 8. & 28</i>	<i>Judicium n. 23.</i>
<i>Pugna quam Decianus sibi cum Gigante fingit. n. 9.</i>	<i>Exemplum Romanorum. n. 24.</i>
<i>Etiam mala voluntas dictum est. n. 10. & 17.</i>	<i>Cautela a Carocio suppeditata. n. 25. & 35.</i>
<i>Clausula wie sichs gebühret. n. 11. & 49.</i>	<i>Carolus Hispaniarum Princeps. n. 26.</i>
<i>Gigas & ipse Œctus in rei veritate cum Deciano sentit. n. 12.</i>	<i>Quomodo Melancholici tractandi n. 27.</i>
<i>Confessor hætenus Papa major. n. 13.</i>	<i>Firmum peccandi propositum confiteri: An sit casus dabilis? n. 28.</i>
<i>Sententia Canonistarum n. 14.</i>	<i>Futurorum an Confessio. n. 29.</i>
<i>Præteritorum inutilis revelatio. n. 15.</i>	<i>Impenitens an consequatur meritum absolutionis. n. 30.</i>
	<i>Das Heilige Nacht - Mahl drauff nehmen. n. 31.</i>
	<i>Num dentur, qui cum proposito peccati confiteantur? questio præ-</i>

- præjudicialis est. n. 32.*
In malo confirmatus peccabit,
Absolutione accepta & nega-
ta n. 33.
Inferre damnum & non avertere,
paria. n. 34.
Cautela pro Confessore. n. 35.
Status controversiæ Deciani.
n. 36.
Beichten unde? n. 37.
Jächtigen, jähnen, gichtiger
Mund. n. 38.
Confessio, sola non absolvitur
ad stipulationem. n. 39.
In hoc foro etiam cogitationum
est reatus. n. 40.
Confessio etiam futurorum. Pæ-
nitentia non nisi præterito-
rum. n. 41.
Aliud est incitari, aliud perpe-
trare. n. 42.
Non de futuris, sed de volunta-
te futurorum delemus. n. 43.
- Fallacia & Malitia Consenti-*
um n. 44.
Verum sigilli objectum, quod?
n. 45.
Varias ob causas ad Sacerdotes
acceditur. n. 46.
Non proditio confessi, sed peri-
clitantis admonitio licita.
n. 47.
Explicatio dicti Matth. 26, 21.
n. 46.
Fons omnis erroris. n. 50.
Pœnitentia quid Pontificiis
n. 51.
Contritio cordis. n. 52.
Confessio oris. 53.
Satisfactio operis n. 54.
De Fide altum silentium. n.
55.
Filii hujus seculi sagaciores
filiis lucis. n. 56.
Malum consilium consultori
pesimum. n. 57.

§. I.

CApite hoc limitatio quarta, ab objecto desumta, tractabitur, & ob materiæ quidem fecunditatem prolixius: quæ propter in universum duas ejus constituemus partes, unam theticam, polemicam alteram: *Priori* enim in opinionum enumeratione acquiescimus: *Posteriori* autem in controversia enodanda occupabimur, quam Decianus cum *JCtis* aliis atque etiam Theologis, potissimum movet Canonistis. **DECLARATUR** nimirum regula ratione objecti, si delicta sint ejusdem conditionis, ut tuto ignorari possint:

§. 2.

§. 2. Atque hinc ab aliquibus EXCIPIUNTUR DELICTA ATROCISSIMA, quæ sciri publice interest, quæ concernunt aliorum salutem, aut, convenientius dixeris, perniciem, eamque vel publicam, totius Civitatis aut Principis; vel privatam unius paucorumve: v. g. hæreticorum conventicula, veneni injectionem, puteorumque infectionem, ignis in domum alicujus immissionem, cum & sic tota Civitas periclitari possit; conspirationem de Civitate hosti tradenda, seditionem, cædium machinationem: quæ, si adhuc in molimine esse deprehendantur, revelanda volunt Magistratui: Prout sentiunt Danæus in *Ifag. part. 4. lib. 4. cap. 62.* Isaac. Calaub. *Exerc. 16. ad Baron. n. 198.*

§. 3. Putantes, quod Minister Domino suo perniciosi adeo silentii rationem reddere minime valeat; si quando est in manu ipsius, plurimorum innocentium calamitatem & damna avertere, charitatis omnibus debitæ minorem, quam unius nocentis rationem haberet: cujus tamen, uti nec consimilium ædificationi, quæ nequaquam consistit in malo tegendo permittendo, silentio suo consulere. Quam sententiam tanquam singularem supra laudatus Tarnovius recte intelligentium judicio submittit.

§. 4. Fallor tamen ego, aut Doctores illi quantitatem & magnitudinem objecti, cum adjuncto temporis nimirum confundunt; dum FUTURA delicta excipere student, graviora immiscent & ATROCIA. De quibus dictum est *sect. 1. c. 3. n. 17.* Magnitudinem delicti, quod scilicet jam tum perpetratum est, ad licentiam propalandi ne quicquam conferre; cum nec is, adversus quem perpetratum est, juvetur, aut ad cavendum sibi præmoneatur; potius adversus alterum irritetur, & ad vindictam sumendum inflammetur.

§. 5. Diversa insuper Fora confunduntur, ac Sacerdos sui officii terminos egreditur; qui ad conscientiam solandam, non ad pœnæ per Magistratum infligendæ promotionem imploratur. Seposita igitur illa circumstantia jam ventilata atque huc non pertinente, inno contrarium involvente, alteram delictorum, in

Commissa & COMMITTENDA seu ADHUC PENDENTIA
perlustrabimus distinctionem.

§. 6. Ubi porro occurrunt ex Doctoribus aliqui, merito Magni Sigilli custodes dicendi, silentium confessionale adeo late extendentes, ut si delictum atrocissimum, adhuc instans, quod committendum quis firmiter proposuit sibi ejusque adversus omnes Confessoris sinceras dissuasiones, serias dehortationes & consilia salutaria, exsequendi pertinacissimum retinet propositum, quod non unius alteriusve privati, sed Principis totiusve universitatis nefandum concernit interitum, & Sacerdos cauta præmonitione impedire possit, nequaquam tamen facere id debeat: Ne sacrum hoc silentium violet.

§. 7. Quæ sententia Theologorum apud Pontificios communis est, a quibus nec Jcti recedunt. Hos inter laudare possumus (1) Tiberium Decianum: quando in suo *tr. crim. l. 7. c. 34. n. 19.* disputandum sibi sumit tum contra Angelum, tum contra Gigantem: opere, ut ex nominibus adversariorum adparet, audaci, modo non infelici omine! Prior eorum in *Tr. de Malef.* distinguere dicitur: An delictum adhuc committendum, & poeniteat delinquentem; ut tunc non sit revelandus: Si non poeniteat, sed dissuasionem Sacerdotis post habita in proposito perseveret, dicatque se velle exsequi: tunc non male faciat revelando.

§. 8. Decianus contra: quia talis casus raro contingat quousquis cum tanto proposito, aliquid tamen Sacerdoti confiteatur; cum certum sit Nullum eam absolutionem consecuturum, ac nullum majus consequatur meritum Confitendo quam Tacendo. Atque ita tenet quoque Antonius in *summa sua, in ter. part. tit. 17. cap. 22. in pr.*

§. 9. Posteriori imputatur, tanquam post Scrib. in *c. omnis utr. sex.* concludat in suo *tr. de Crim. l. 1. c. 1. sub tit. Qui accusare poss. Qu. 18.* Quod si confitens fatetur, se velle occidere talem, & quod non potest resistere tentationi; hoc casu poterit Sacerdos revelare: quia non dicitur hoc habere in Confessione; utpote

pote inqua peccata tantum commissa, non committenda panduntur Sacerdoti.

§. 10. Decianus contra: Imo, quoad voluntatem & intentionem jam aliquid commissum est, & singulo momento committitur, & aggravatur perseverantia: quod patet, quia non potuit absolvi: Absolutio autem præsupponit peccatum. E. diceretur etiam hoc casu revelare peccatum jam commissum, scilicet in mente, licet quoad effectum sonet in futurum. Juvari posset Decianus hoc insuper addito, quod talis confitens videatur informationem adversus tentationes petiisse: tam angustis autem finibus sigillum silentii pastoralis haut coarctandum, ut ad sola peccata perpetrata restringatur, sed ad omne, quod scientiæ intuitu cum eo agatur, extendendum esse.

§. 11. Quid, quod Saxonix Elector *in sape alleg. Visitat. artic. general. 7.* haud absque mysterio exaudiendum posuit clausulam *wie sichs gebühre*, h. e. ut convenit: *verschwiegen halten*: quasi non aliter deceat atque ut quolibet casu sanctissimum teneatur silentium, quicquid etiam inde metuendum sit.

§. 12. Provocamus (2) ad ipsummet Gigantem, qui *d. l. n. 1.* ait: Tu autem in hac materia considera, quod sicuti Confessio Sacramentalis est de jure divino; ita pariter discendum est de ejus Celatione, quæ pariter de jure divino censenda est: provocatque ad auctoritatem Cardinalis Joh. Turrecremati, rationem assignantis, quare Sacerdos confessionem tacere debeat: quia in sacramentis id quod exterius geritur, signum est ejus, quod geritur interius; ita & Sacerdos exterius celare debet.

§. 13. Nec non ad auctoritatem Archi-Episcopi Florentini, dicentis: quod ad impediendum malum non debet revelari confessio, ut puta ad prodicionem detegendam. Post inodum *n. 6.* subjicit Gigas: Demum dicas, quod Sacerdos in actu confessionis vices veri Dei gerit, & in hoc est major Papa, a quo tanquam ab inferiori in illo actu non possit compelli ad manifestandum. Ex

quibus omnibus patet, eadem eum cum Deciano mage sentire, quam ut is eum adversarium sibi constituere debuerit.

§. 14. Ex adverso, communis opinio Canonistarum est, quando quis confitetur, si dicat Confessori: Quod vult committere homicidium in personam talis, & quod non potest resistere huic tentationi: Quod eo casu pro obviando, Ne tale delictum sequatur, Sacerdos eo cautius modo, quo facere poterit, id revelat ei, cui prodesse, non obesse potest. (Seu, quantum ego potius intelligo: revelet ei, qui confitenti prodesse, non obesse potest.) Non tamen nominando aut propalando personam quoquo modo. Alia via modove revelatio ipsi denegetur, quantumcunque malum inde sequi posset.

§. 15. Et hanc opinionem Vinc. Caroc *d. tr. qu. 9.* dicit piam, canonicam & communem; allegans plures Dd. Referimus autem huc (1) Angelum *in tr. de Malef. in verb. Che ha tradito la tua patria in versic. Quæro, an Sacerdos.* ubi tres casus distinguit: (a) Aut aliquis confessus est Sacerdoti crimen læsæ Majestatis jam commissum, utputa, confessus est, quod intervenit in tractatu facto contra Principem vel Rempubl. & tunc hujusmodi crimen per Sacerdotem revelari non possit: quia eo ipso, quod illi pœnitentiam injunxit, & peccatum commissum est & perfectum, Princeps vel Resp. lædi non potest ex illius non propalatione. Innocentius & Ant. de Butrio *in c. omnis utr. sex, v. caveant. x. eod. tit.*

§. 16. (b) Quando quis confessus est, quod est in tractatu contra Principem, & eum pœnitet, & præteritæ voluntatis sibi pœnitentiam injungi petit, quæ sibi injuncta etiam fuit: Hoc casu idem dicit esse, ut Sacerdos propalare non debeat. *c. quod quidam 5. de Pœn & rem.* Quando autem (c) confitetur, quod habuit, habetque tractatum, & quotidie illum exercet contra Principem vel Rempubl. & quod hujusmodi tentationi non potest resistere & quod omnia exsequetur cum aliis: credit Angelus, si Sacerdos manifestet illis, quibus prodesse, non obesse (potest accusando personam; & illis dicendo: Caveatis, quia tali die & tali loco tumu-

tumultus fieri debet, vel aliud scandalum in populo, id eum iuste facturum *c. hoc videtur. 8. XXII. qu. 5.* Plura *ibid.* videri possunt.

§. 17. Nos huc (2) referimus Abbatem *in d. c. omnis utr. sex.* ubi dixit, hoc procedere, quando peccator dicit se omnino facturum delictum; secus si eum pœniteret de prædicta voluntate: Nam tunc esset peccatum commissum, saltem respectu voluntatis. Idem (3) voluit Cardinalis Zarabella *in d. c. omnis. in vers. caveant. & ibid.* (4) Ant. de Butrio *vers. secund. quæro.* Et vide post alios. (5) Adrianum Florentinum, qui postmodum fuit Papa ejus nominis VI *in suo libro in 4. sent. in tit. de Confess. in §. circa materiam Confessionis.*

§. 18. Accenlemus huc (6) Ægydium Bellamerum *in d. c. Sacerdos.* dicentem: Quando quis dicit suo Confessori, quod vult aliquem interficere, & quod non potest huic tentationi resistere, vel quid simile: quod ita proprie non est confessio: quia confessio est de peccato commissum, non committendo: & quod tali casu non tenetur Sacerdos omnino celare, sed id tali personæ revelare posset, cui posset prodesse & non obesse *d. c. 8. XXII. q. 5.* non tamen propalando confitentem.

§. 19. Idem tenere videtur (7) Jacobus Zocchus, Ferrariensis, qui fuit Præceptor Felini *in d. c. omnis utr. sex. in vers. in ordine sequitur 20. quæst. de Pæn. & rem.* dum recitat opinionem (8) Joh. Andreæ, qui dixit, se credere, quod Sacerdos quicquid poterit circa hoc facere, ut peccatum impediatur (quando aliquis est confessus, se velle homicidium committere,) facere debet, ut occurratur delicto sine proditione tamen personæ.

§. 20. Hoc idem (9) voluit Innocentius *in d. c. omnis utr. sex.* dicens, quod quando quis dicit Confessori, quod vult delictum committere, & quod abstinere non potest, Hoc peccatum non dicitur Confessori detectum in pœnitentia: Ideo Sacerdos debet, quanto cautius potest, revelare, ut peccatum impediatur. Subdens: Tenendum semper menti, quod peccatum commissum, non committendum dicatur detegi in pœnitentia. Quod vero (10.) Decianus & Gigantem his omnibus accenlet, ex errore fecisse

fecisse puto, atque eundem inspicientibus aliter visum iri credo: quia superius laudatorum Dd, tradita solum ponit relative, absque ullo iudicio & assensu. Suam vero mentem citatis *jam. supr.* locis exprimit. Nihilominus opinio communis exinde patescit.

§. 21. Tertia Classis eorum est, qui sententiarum conciliandarum partes sibi sumserunt. Sæpe laudatus Vinc. Caro *d. tr. qu. 9.* Theologos cum Canonistis ita putat conciliandos, ut priorum sententia procedat & admittatur (1) Ne reveletur his, qui possunt obesse; secus his qui possunt prodesse *can. hec videtur. 8. XXII. q. 5.* (2) in vim secreti; secus in vim Sacramenti, quia non sit Sacramentum, nec confessio vera & propria, de Committendis.

§. 22. Addimus ex eodem Autore declarationem, (3) Ut fiat generaliter & abstractive. Nam postquam *d. tr. qu. 22.* dixerat: Teneri Sacerdotem ad revelandum crimen hæreseos, si pœnitere recuset; ad obviandum scil. tam nefando crimini. Mox laudat Archidiaconum, tutius Sacerdotem facere, tradentem, si adeat Episcopum & dicat: Vigila super gregem tuum; quia lupo est in eo.

§. 23. Quantum mihi quidem videtur, salvo tamen aliorum rectius sentientium iudicio, Communis illa Canonistarum opinio, cum grano salis accepta, neutiquam improbanda, potius recipienda erit; sic, ut Confessor, postquam omnem in dehortando peccatorem a malo proposito frustra movit lapidem, non denegat modo eidem absolutionis beneficium, verum insuper rem ipsam Magistratui, vel cuicunque malum imminet, ita deferat, quo sibi cavere & damnum avertere possit, adhuc tamen, a quo imminet illud sibi, ignarus existat.

§. 24. Eleganti Romanorum exemplo, quibus cum Pyrrho bellum gerentibus, ubi Timochares veneno se eum extincturum offerebat, Pyrrhum equidem ut caveat sibi, monuerunt, Timocharis tamen ne quidquam facientes mentionem: Quod turpe judicarent, eum, qui operam ipsis suam obtulisset, prodere, ut est apud Val. Max *lib. 6. c. 5.* Ea quippe ratione & peccaturo parcitur, & is, cui struebantur insidiæ, periculo subducitur, in quod Confessionarius, eum improvido præcipitem dare potest silentio. §. 25.

§. 25. Gratian illud salis suppeditat Carocius *dict. qu. 9. pag. 51.* quando (1) distinguit, Utrum peccatum, de quo non potest pœnitere nec abstinere, ideo quis confitetur, ut Sacerdos oret pro iplo, detque consilium abstinendi, neque peccatum vergit in alicujus præjudicium: ut tunc tacere omnino teneatur; sin vergat in alicujus discrimen, ut tunc præmonere permittatur. (2) Dist. Utrum confessus solus sit, aut certe de se solo sit confessus; an vero complices nominaverit, qui fortasse nondum pœnituerant: ut priori casu tacere, posteriori monere debeat.

§. 26. (3) Declarat, ut Relatio & admonitio verbis fieri debeat generalibus, ut non possit comprehendi, de quo specialiter loquatur. Ut sic non adeo bene fecisse videatur Sacerdos ille, ad Carolum Hispaniarum Infantem pro Confessore se ablegari passus, mox omnia inter se & Principem confessum acta, ad Regem Patrem, Senem suspicacem, imperiosum & a filio jam abalienatum deferens, qui & nocere potuit, voluitque ac fecit etiam; Sane contra monitum Pontificis in *d. c. 8. XXII. q. 5.*

§. 27. Huic forsan (4) addendus est, si quis Melancholicis tentationibus infestaretur, inquiens Metuere se, ne aliquando succumbens, aquæ se immergat, aut laqueo se suspendat; quia sentiat se his tentationibus sufferendis ac declinandis inferiorem. Casum hunc Sacerdos tantum abest taceat, ut obstrictus sit inage, tentatum custodiæ & diligenti observationi cognatorum, ac præprimis Ecclesiæ precibus quam sanctissime commendare.

§. 28. Superest, ut Deciani dubia solvamus: quorum primum est: Casum hunc, quo quis confiteatur retento peccandi animo, vix esse dabilem: quum pro certo ille habeat: Nec absolutionem nec gratiam ullam promeriturum eum, qui apud Sacerdotem profiteatur firmum peccandi propositum; quod, dum non ignorant homines, non credendum fiet, eos frustra esse confessuros. At enim Resp. quod raro contingit, aliquando tamen contingit, atque ea propter pro falso aut impossibili non est habendum: quod factum est, potest fieri.

§. 29. Neque putandum, Canonistas talem casum e nihilo

nihil confinxisse, forsitan ut disputandi haberent ansam; quia in illa Pontificiorum necessitate omnia peccata confitendi, Annon putas & futura comprehendere, eaque vel curiositatem Confessorum elicere, vel confitentium quandoque malitiam & abusum protrudere: Aut, ne putes, Nos futurorum confessionem penitus improbare: Quid enim si conscientia huiusmodi etiam propositi angat & consilium urgeat?

§. 30. Instat Decianus: Nullum hos meritum consequi. Resp. Aut actum absolutionis intelligit, aut effectum. Illum a Confessore incauto, vel etiam Simoniaco quandoque impetrabunt. Hunc, licet nunquam consequantur, consequi tamen se opinantur, quicunque in opere operato rem consistere putant, quod Pontificiis proprium est. Aut pone, etiam hoc eos non ignorare: quisque tamen malus speciem boni habere satagit, eoque sacros quoque actus contorquet.

§. 31. Id quod, Hispaniarum Princeps Carolus egisse, dicebatur a Sacerdote emissario, ut vel panem profanum in vicem hostiæ consecratæ porrigat, ad scandalum evitandum. Sicuti nec inter nos desunt, qui ut falsa quoque tanto magis persuadeant, ad usum sacræ Cœnæ provocant, wollen das Heil. Nachtmahl drauff nehmen! Consuetum nimirum fuit quondam, ut inter Reges etiam fœdera sacro hoc actu firmarentur. Exemplum de Erico Sueciæ Rege Thuanus suppeditabit *ad A. C. 1568. lib. 43.*

§. 32. Quod si igitur negari amplius haud potest, dari omnino, qui proposito peccatum consummandi nequicquam deposito, ad cathedram confessionalem accedant, adversus candidas sufficientesque Confessoris remonstrationes dissuasorias constanter asserant, ita se urgeri atque tentari, ut resistere non possint, sed impleturos eos propositum prima occasione data: Nec tamen desistant Pœnitentiam sibi imponendam petere atque absolutionem: Sane haud abs re quæritur: Utrum Sacerdos inposita pœnitentia absolvere atque dimittere possit, non curato, utrum & adversæ parti consuli possit?

§. 33. Aut, Nummo satis erit, negata absolutione eos ablegasse,

legasse, utrum forte tanto minus peccatum sint impleturi, quia nondum sint absoluti; cœtera tacuisse? Sane, gratia futuri delicti accepta securius peccabunt: Non accepta tamen, nihilo magis desistent: quia Sacerdoti jam confessi sunt, nec velle nec posse desistere: Implebunt igitur denegata absolutione æque atque accepta: Aut, si non accepta desistunt, falso asseruerunt, tantopere se urgeri, ut intermittere non possint, adeoque suffurari saltem conati sunt absolutionem, quam ea propter hisce nequaquam utique denegandum periclitantem tamen adhuc monendum putamus.

§. 34. Etenim quoniam Sacerdos vel sic incertus manet: utrum ea negata minus sint impleturi; Eccur adeo securus dormitat, & malum, quod potest, non evertit? Qui, cum potest, non adjuvat constitutos in periculo, idem cum eo est, qui infert. *arg. c. prima a §. 2. vers. Item si II. f. 24.* ubi Vassallus Dominum injuste carceri inclusum, cum id sciret ac posset, non liberans feudo excidere dicitur. Idem ac pene amplius de eo dixerim, qui cum potest, non præmonet.

§. 35. Neque tamen prodere jubemus. Erit industrius Confessori ansa, in utriusque conversationem, æmulationes & inimicitias ulterius & extra cathedram confessionalem inquirendi, & accepta inde occasione alterum de re ipsa ejusque causis interrogandi; idque non tanquam opera data, sed incidenter; & sic discursum dirigere, ut ad conciliationem quærendam deducat; potest utrumque ad se tanquam utriusque conscientiarum moderator & Pater Spiritualis invitare, & capta ex fama & indiciis occasione, negotium introducere: Ubi alteri ansa erit, ex alterius verbis gestibusque aliquid colligendi, sibi que sua sponte cavendi; quod si conciliationem frustra tentavit, potest utrumque tanquam re suspensa dimittere, data monitione, ut pacate interea vivant & ab invicem caveant: Erit tunc alter monitus, nec tamen alter proditus. Vel si quid melius noverit sagax Confessor.

§. 36. Alterum dubium continet pugnam, quam cum Gigante Decianus sibi met ipse confingit, atque in eo consistere videtur, ut inspiciamus (1) Utrum Confessio non sit nisi præteritorum?

rum? quæ Innocentii & Bellameri *supra* erat opinio. (1) Num figillum Confessionis nihil aliud includat & abscondat, quam quod mediante confessione eidem commissum: adeoque Num obligatio ad tacendum in reliquis cesset?

§. 37. Quantum ad prius attinet, affirmative respondendum ducimus, idque sequenti discursu firmatum ibimus. Confessio significat oralem adstipulationem & receptionem ejus, quod imputatum est, factum, an attentatum & reatus existat; perfectum, an adhuc in pendentia sit, hactenus parum refert. Germanis *Beichte*, a *Bejechten*, quod frequentativum est, aut saltem augeret significationem τὸ *bejagen*, adstipulari, recipere, confiteri, affirmare;

§. 38. Unde *Jächtig* liquidum & confessum, nobis quidem obloletum, quondam vero & hodiernum in aliis provinciis usitatum magis & frequentius. vid. *jus prov. Fris, Orient. pag. m. 75. 164. 421.* Unde *jähen*, arguere, accusare in faciem dicere. *Kampffgerichts = Ordn. des Burckgraffthums Nürnberg. §. 4. jähre er ihm das, das sey ihm lieb oder etc.* adde *Wehnerum obs. pract. verb. Sichtiger Mund. p. m. 68.* Hinc sacra quoque Confessio nomen retinebit & naturam, quando non patrata solum profiteamur, verum & perversis affectibus turbari, stimulis ad peccandum urgeri, non imus iusticias: quia prius illud de peccatis actualibus; Posterius autem hoc de peccato originali exaudiendum. Sed unico adstipulationis seu receptionis articulo totus sacrae Confessionis actus nequiquam absolvitur, utpote ad hoc non institutus, ut de subiecto peccaminoso tantum reddamur certiores, & sic in gratiam Reipublicæ vel etiam Sacerdotis;

§. 40. Sed in gratiam eorum, qui de admittendis non minus quam admisis revera dolent, & propter sensum iræ divinæ, & promeritæ tam æternæ quam temporalis pœnæ, peccatum abominantur, mallentque non fecisse, non omisisse, non cogitasse, stimulos carnis non sensisse. Non in hoc foro cogitationum quoque reatus est in merito tamen Salvatoris & gratia divina confidunt, cum firmo ac serio vitam emendandi proposito ad Sacerdotem accedunt

accedunt, consilium ac solatium, non verbale solum, sed reale quoque petunt, h. e. ut & absolutionem impertiat, & sacro animæ cibo in Cœna Dominica eos reficiat.

§. 41. Quod si E. quis eo animo non accedat, sed ut materiali ac nuda peccati recitatione absolutionem subfuretur, is sane nihil minus egit quam veram pœnitentiam & confessionem. Ut falsus non sit Gigas vel quicumque ita sentit, quod confessio, vera scil. ac totalis, non sit nisi præteritorum. Seu : Confessio quidem sit etiam futurorum *n. 39. h.* Pœnitentia non nisi præteritorum. Nam & stimuli, quos ad futura patrandam sensimus, præteritum, quid sunt : quos vero in futurum suppeditabunt Diabolus, Mundus & Caro, incerti adhuc sunt, adeoque sub præsentem confessionem non cadunt.

§. 42. Non obstante, quod peccatum, ad quod incitatur, adhuc futurum sit : Quia enim nondum consensimus neque etiam perpetravimus, non ultra etiam quam de perversa natura & corruptis affectibus tentationibusque jam perpesis ; Summa ! de peccato Originali querimur. *conf. addit. Thom Aquin. p. 3. qu. 2. a. 2.* Cœtera futura si quæ peccata sunt, quæ tamen in præsens neque novimus neque fovemus, futuræ quoque confessioni reservantur.

§. 43. Unde ipse quoque Decianus in eo est, ut præteritum quidpiam eliciat, inquiens : Quoad voluntatem & intentionem utique & commissum aliquid esse, singulis momentis committi : h. e. Assensum & propositum, non aliquid futurum aut pendens, sed præsens & perfectum esse, quod utique cadat in confessionem. Sed Resp. Confitentem tamen, de quo nunc disputamus, non hoc agere, ut solius tentationis ac stimuli carnis, sed ut peccati illius principalis, quod patrandum adeo firmiter proposuit, sine vera pœnitentia remissionem consequatur :

§. 44. Atque hinc fallaciam quandam committere ; dum Sacerdoti saltem in speciem proponit præterita tentationem affectum, assensum voluntatis, de quibus ipse tamen revera haud dolet aut pœnitet ; nihilo autem minus absolvi desiderat, etiam a fu-

turo, peccato nimirum, ad quod incitatus est, quod implere [con-
sensit, ac data prima occasione revera impleturas est. Annon
vero desperata est malitia, & Actus tam sancti, beneficii adeo salu-
taris, nequissimus abusus? cont. addit. Thom. Aquin. *p. 3. qu.*
3. n. 4.

§. 45. Restat alterum quæsitum: Utrum, quod confessio
non est, ad sigillum non pertineat, nec ad silentium adstringere Sa-
cerdotem possit? Affirm. seu, ut ut habet laudatus modo Additi-
onator Thomæ *dict. p. 3. qu. XI. a. 2.* Utrum sigillum confes-
sionis se extendat ad alia quam ad ea quæ sunt de confessione; pec-
cata nimirum, vid. Thom. Aquin. *p. 3. qu. 84. a. 2.* eaque præte-
rita. Neg. Si aliquis ad Sacerdotem accedat Animo capiendi so-
lum consilium; an revelare is possit? Affirmat Carocius *sæpe lau-*
dato tr. qu. 17. & laudat Alex. de Nevo *Consil. matrim. XXIX.*
num. 5. Conjecturas ostendendo, quando non confitendi sed con-
siliium capiendi animo accesserint.

§. 46. Accedunt nempe ad Sacerdotem, quotquot con-
scientia, etiam in fide dubia ac fluctuante laborant, pro informati-
one accipienda; nec non qui tentationibus sive spiritualibus sive
temporalibus agitantur, ad solatium percipiendum: & sic longe
plures, quam qui sauciam peccatis sanandam afferunt conscientiam:
Neutri tamen patienter ferent, interiores pectoris sui recessus
aliis monstrari, quam quibus illi recludere voluerunt: angustis
enim adeo finibus sigillum confessionis haut coarctandum *supra*
num 32. diximus; ut adeo imprudenter hæc Confessor cum aliis
communice. Hinc & Carocius *dict. qu. 7. in fin.* contrarium
abs se Scotum & Rebuffum sentire non diffitetur.

§. 47. Verum enim vero, confunduntur ita Proditio
Confessi, atque item ejus qui consilium desideravit; cum admo-
nitione ejus, cui insidiæ struuntur. Hanc, cum Canonistis licitam
esse duximus *n. 43. b.* ab illa abstinendum *n. 49.* diximus. Dum
igitur caute Confessor hanc expedit, non modo in nullum discrim-
men inducit confessum, sed & a magno discrimine liberat alterum:
Imo & a crimine liberat confessum, dum istud impedit; Atque
adeo

adeo ab utroque gratiam merebitur: quam referre, etiam publice, non verebitur confessus, ab omni pœna nunc securus: nam cogitationis & nudi propositi pœnam in foro exteriori nemo patitur. *l. 16. ff. de Pœn.*

§. 48. Crimen ipsum manet futurum, Futuri autem nulla proditio Caroc. *d. tr. qu. 38. per Gl. in can Cum omne. in verb. Proditorem. de Consecr. dist. 2.* Hinc idem Autor *Qu. 34.* salvat dictum Salvatoris *Matth. 26, 21.* Unus ex vobis me traditurus est: Quod locutus sit in futurum. Juveturque per illud *Joh. 13. 21.* Cum hæc dixisset Jesus, turbatus est Spiritu, & PROTESTATUS est & dixit; &c. Sed sine necessitate: cum hæc ne quidem venerint ex confessione.

§. 49. Ad ultimam instantiam ex Articulis visitatoriis dedesuntam *sub n. 32.* positam, respondemus invertendo, scil. Clausulam: *Wie sichs gebührt,* istud mysterium continere, ut non absolutum, sed qualificatum, ac relatiyum exigat silentium, pro personarum, causarumque seu criminum diversitate; certo autem modo licitam relinquat manifestationem, cum abstractione a persona & separatione utriusque fori. Hinc & Decianus concedit, si confessionarius monere possit eum, contra quem aliquid tentatur, sic, ut neque directe neque indirecte prodat machinantem, bene faciat: quia & hujus æternæ, & illius temporali consuleret salutem: illius delictum, hujus mortem præcavendo.

§. 50. Apparet E. difficultatem omnem ex ipsorummet Pontificiorum hypothesebus, ac erronea de hoc fidei articulo doctrina profectam esse, adeoque malum hoc eos suo sibi jumento accersivisse. Ac, dum Nostratium quoque non pauci in hoc argumento, Pontificiis frequentiori & quæstionum feraciori, ad eosdem, (quibus ansa materiam profundius rimandi atque laborandi plenius fuerit,) pro copia materię uberiori recurrunt, nec ad falsa illorum principia attendunt, facile irretiri potuisse, ut tanto minus se expedire valuerint.

§. 51. Hoc dum agimus, tenendum est (1) Pontificiis

pœnitentiam actum virtutis, Thom. Aquin. *p. 3. qu. 85. per tot. & addit. qu. 7. n. 2.* Sed partem Sacramenti esse. Idem *p. 3. qu. 84. art. 1.* seu Sacramentum ipsum N. T. Bellarm. *l. 1. de Pœnit. t. 3. c. 8. col. 199 seq. & c. 9. col. 1001. seq. c. 10. col. 1004. cap. 11. col. 1011.* Cui (2) tanquam toti suas assignant partes, vid. Thom. *dict. part. 3. qu. 90. art. 1.* Contritionem videlicet Confessionem & Satisfactionem. Id. *ib. art. 2.* quæ inspecie sint partes Integrantes, Id. *ib. a. 13.*

§. 52. Prima est CONTRITIO cordis, tanquam actus aliquis positivus. Bellarm. *dict. lib. 2. tom. 3. c. 2. col. 1056. & 1058.* ad justificationem necessitate non tantum præcepti, sed etiam medii pertinens. Idem *d. tr. cap. 8. lib. 2. col. 1076. lit. D. tom. 3.* Thomas *d. p. 3. qu. 84. art. 5.* & in Addit. ad *p. 3. Qu. 6. n. 1.* quo pœna quædam exterior vel sponte suscipitur, vel a Sacerdote imponitur. Bellarm. *d. tr. l. 1. tom. 3. c. 7. col. 995. seq.* sic, ut doloris acerbitas exæquet scelerum magnitudinem & a peccato conceptam voluntatem. Id. *ib. L. 2. c. 10. col. 1083.* Homoque hujus suæ contritionis merito justificetur. Id. *L. 2. c. 12. col. 1087.*

§. 53. Secunda est CONFESSIO oris, qua ex necessitate juris divini, ad peccatorum veniam consequendam, omnia & singula, quæ inde post susceptum baptismum commissa sunt, individuatim coram Sacerdote enumeret, & tanto quidem satisfactione majori, quanto majori cum ingenuitate & pudore. Bellarm. *d. tr. l. 3. tom. 3. c. 2. lit. D. col. 1126.* adeo, ut qui secus faxit, aut contra disputare ausus fuerit, anathema incurrat. vid. Concil. Trident. *sess. 14. c. 5. & can. 6. 7. 8. vol. 5.*

§. 54. Tertia est SATISFACTIO operis *v. c. 60. de Pœn. dist. I.* quæ pœnæ temporariæ, post pœnam æternam a Deo gratis propter Christum remissam, in satisfactionem reservatæ exantlandæ sint. Bellarm. *d. tr. l. 4. tom. 3. c. 2. lit. C. col. 1190. seqq.* ita ut absolvi nemo pœnitens possit aut debeat, quin laboriosa quædam opera, jejunium, eleemosynæ, preces &c. per Sacerdotem imponantur. Eaque ipsa opera plenam esse pro pœnis temporalibus satisfactionem, Id. *L. 4. t. 3. a cap. 3. ad 16.* statuit.

§. 55. Exclusa, sic (4) FIDE salvifica, tanquam parte maximo-

ximopere necessaria atque essentiali. conf. Id. *L. 1. t. 3. c. 10. lit. B. col. 1040. seqq.* Ubi non potuit, rebus ita stantibus, dum viribus humanis in hoc negotio plus iusto tribuitur, atque cum confitentibus tam facile transigitur, alter evenire, quin vel Canonistæ & Confessores, dum conscientis sua quidem opinione, consultum, aut, quod rectius dixeris, arcana omnia resciscere voluerunt, remedium hoc suggesserint;

§. 56. Vel ipsimet confitentes, ex naturali sagacitate (sunt enim juxta effatum Salvatoris, Filii hujus seculi prudentiores filiis lucis, in generatione sua, h. e. suo more & in suo genere) istud pro effugio pro meritæ pœnæ temporalis, Magistratui pendendæ excogitaverint, ut non patrata modo, de quibus ponas pœnitere ipsos, sed patranda quoque & a quibus abstinere nullus est animus, Sacerdoti pro cathedra enumerent, illorum quoque, recepta solum a Sacerdote aliqua pœnitentia seu mulcta, remissionem & abolitionem impetraturi: Sacerdos etiam, circumstantia isthac maximi momenti non attenta, Sacramenti religione fasciatus, malum quod prudenter avertere posset, securissime permittat ingruere.

§. 57. Ut dubitem sane, utrum ulla Nostriatium ratione fortius erroris convinci potuerint, quam hoc suorummet confitentium ariete, qui doctrinam a Magistris acceptam adeo egregie in suum convertere commodum noverunt: Atque hinc subeat animus, denuo concludere: Canonistarum opinionem, palmam alteri præripere.

CAP. V. Intentio bona.

SUMMARI A.

<i>Animus negotia diversificat.</i> <i>n. 1.</i> <i>Consulturus circumstantias ne negligat. n. 2.</i>	<i>Errantibus parcendum, Errores corrigendi. n. 3.</i> <i>Confessio in suum favorem edita. n. 4.</i>
---	---

Licen-

Licentia revelandi quando admittenda. n. 5.

Testimonium Sacerdotum quousque mereatur fidem. n. 6.

Muricida innocentis historia. n. 7.

Reticentia perniciofa. n. 8.

Probatnr exemplo. n. 9.

Cautela circa revelationem. n. 10.

Negative non assertive procedendum. n. 11.

Ostenditur exemplo. n. 12.

Interest, ex sua an alterius Confessione innocentis testimonium accepisse. n. 13.

Ob metum eventus adversi a bono non abstinendum cæpto. n. 14.

§. 1.

Succedit ultimæ regulæ declaratio ab intentione manifestantis delumta: Si faciat ANIMO PERNICIOSE PRODENDI, infamandi, & in damnum irreparabile præcipitandi. Quin etenim Injuriarum & ex Lege Aquilia Sacerdotali convenire possit casum, ihi non videtur dubium. LIMITANDA itaque foret REGULA: (1) si fiat ANIMO CONSULTANDI, h. e. si dubitet, quis in imponenda pœnitentia servandus sit gradus, consulatque Superiorem, vid. *sub sect. 2. c. 3. n. 10.*

§. 2. Tunc enim opus est exprimere circumstantias aliquando & nominare complices, ad delicti magnitudinem ostendendam. Vinc. Caroc. *d. tr. qu. 30.* Quod si E. inter consultandum servet modum dict. c. 3. hic ostensum, securus est: Sin etiam voculam incautior emittat, ex qua superior conjicere possit, de quo sermo fuerit, non tam exaggerandum, quam connivendum, & error aliter sanandus.

§. 3. Cujus rei exemplum insigne accidit, quando quispiam homicidii perjurique reus, ad extraneum Sacerdotem, de cujus dexteritate melancholicos tractandi audiverat, accedebat, absolutionem, solatium & Cœnæ Dominicæ usum petens, hic vero Consistorium in re tam ardua merito consulturus, incautis nomen hominis apposuerat. Superintendens, cui primo literæ exhibitæ, errorem animadvertens, job angustiam temporis & in
mora

mora periculum, eas haut remisit mutandas, sed excidit nomen prius, quam communicaret Collegis, idque postea responsoriis rursus inseruit.

§. 4. Limitatur etiam (2) Quando Sacerdos id fecit INFAVOREM confitentis, pro eximendo eo ex suspitione criminis vel etiam executione pœnæ: Quo de casu sententiæ, Rationes & Exempla sunt in utramque partem. Qui negant hoc, inconvenientia inde oritura norunt exaggerare, posset videlicet quempiam confessionem in suum favorem edere, quasi non ipse sed alius sit hujus vel illius delicti autor, aut quasi Titius sit suus debitor; Sacerdotique revelandi licentiam dare, ut sic quod intendit consequatur, immunitatem a pœna, aut confictum ab se debitum; ita videlicet soleat quisque favere atque prospicere sibi.

§. 5. Unde Didacus *tr. de Sponsalib. part. 2. c. 8. §. 12. sub num. 11.* doctrinam de concessa licentia limitat: Quando resultaret non parva utilitas temporalis vel spiritualis ipsius confitentis. Navar. *in Can. si Sacerdos. num. 151.* Joh. a Médin. *in tr. de Confess. fol. 124.* Mascard. *concl. lib. 387. num. 9.* Moncad. *Crot. part. 5. n. 19.* Vinc. Caroc. *dict. tr. q. 8.*

§. 6. Deinde Testificationem hanc non ubique locum & auctoritatem inventuram: sicut multis nota sit horrenda de palo transfixa sub patibulo muliere historia; Illa enim asperitate torturæ victa confessa fuerat, se maritum interfecisse, qui peregre abierat: Cum vero educeretur, petiit ab Ecclesiæ Ministro, ut Is sibi testis esset in ultimo iudicio, se tantum ex torturæ metu id facinus, cujus minime rea esset, edixisse: Maritum enim suum brevi rediturum esse. &c. Minister ille propter Deum obsecrat & obtestatur publice omnes, ut mulierculæ innocenti parcant, condoleant, consulant, & succurrant.

§. 7. At illa, Non, inquit, peto mihi vitam prorogari

gari, sed in ultimo iudicio testimonium innocentiae dari, & non in hac vita. Pergitur ergo, & muliercula aliquot liberorum mater in foveam viva projicitur & palo transfigitur. Post paucas septimanas maritus incolumis revertitur, conjugis charissimae tragicum exitum deplorat, & dolore fractus, seipsum interficit. Calumniator, qui primus detulerat mulierem, capite truncatur, Selnec. *Exam. part. 4 p. 187.*

§. 8. Contra qui affirmant, non minus incommodi ex perniciofa reticentia oriturum affirmant; si Sacerdoti cognitum sit, reum conventum non debere, accusatum innocentem esse; qua conscientia eum ad locum supplicio destinatum comitari, suaque praesentia iniquissimam atque impiam sententiam approbare possit; quomodo rationem supremo redditurus sit Judici sanguinis profusi, quem liberare potuisset? Meminit Nobiliss. Harsdorferus *in sup. laud. theatr. cent. 1. hist. 69. §. 9. ad fin.* exempli, quo sollicitator alienarum nuptiarum, quem obstare sibi putabat, maritum primo per inmissos occiderat sicarios, ac postmodum viduae ambierat nuptias: quae tamen assassinatorem olfaciens, marito post cineres quoque fidelis, repudium misit. Hic, amore in odium verso, ipsam parricidii causam deferens, Magistratui exinde reddidit suspectam, quod necem mariti haud vindicaverit: Et ita conjux superstes infami periit gladio; a quo per Confessorem, innocentiae haud ignarum, liberari potuisset, admonendo Judicem, ut cautius procedat nec ad innoxium sanguinem fundendum temere prorumpat.

§. 10. Tertia eaque media sententia est Carocii, qui *d. 37. qu. 39.* distinguit, utrum absolute & simpliciter, Sacerdos aliquem pronunciet innocentem, ut tunc procedat: an vero relative eum ponat in oppositionem, v. g. si duabus sibi praestitutis puellis,

respon-

respondeat: Hanc esse honestam; eoque ipso alteram arguat, pungat & prodat: Et tunc non procedat; sive, quod melius tali casu abstinere debeat a responso. Sic & in casu homicidii, pro innocente damnato non debet intercedere, Asserendo certum reum; sed negando, Hunc esse verum reum v. §. 12. h.

§. 11. Cui sententiæ tanquam pæac tutæ nos quoque adstipulamur sub ea scil. lege, ut caute procedat, juxta cap. 3. h. & negative seu per remotionem magis quam assertive respondeat: Ita enim & innocentem liberat, nec nocentem prodit, & utrobique pacatam servat conscientiam.

§. 12. De Pastore quodam refertur, qui audiens in confessione hominem confitentem homicidium nuper perpetratum, ob quod alius quidam jam in carcere, altero die propterea jam decollandus esset: Accessit ad Senatum, inquit: Ego scio, & coram Deo & universo mundo testor, eum, qui est in carcere, esse innocentem, & injuste decapitandum fore. Ideo me sisto ad tribunal Judicis, ut præbeam ei testimonium innocentiae, Novi enim quis sit homicida, sed ante quam prodeam eum, me ipsum sumite, rapite, judicate, damnate, plectite, interficite. Ecce! adsam, & usque ad mortem clamo, Miserum illum esse innocentem. Hac ratione ille contra sententiam jam latam de occidendo captivo, liberavit innocentem, neque coactus fuit prodere reum; Neque fecisset, etiam si moriendum fuisset.

§. 13. Ad instantias primæ sententiæ respondemus (1) distinguendo duos casus: Aut enim Sacerdos confesso ipsi testimonium daret ex suamet confessione; qualis est ille dissentientium casus: Et concedimus, non profuturum: Aut ex Confessione alterius, (qui fateretur, sibi nihil deberi, se reum esse criminis, cujus arguitur captivus) testimonium ferret debitori vel accusato, negativum tamen, non cum debere, reum non esse; & utique valebit. Differentiæ ratio est manifesta, quia non adest hic testimo-

nium domesticum : Ignorat Reus vel debitor, unde sibi veniat innocentiae hoc testimonium, ab se minime procuratum.

§. 14. Ad (2) Resp. Ex accidenti esse, quod fides non ubique habeatur, atque dum Sacerdos a priori hoc scire non potest; propter metum illius eventus abstinere non debet ab hoc humanitatis pietatisque officio. Quod ad casum allatum attinet, speciale est, quod Sacerdos ex Confessione sacra non habuit, Rea intercessioni contradixit, Sacerdos instare cessavit: quæ momenta ubi non adfuissent, causa secus cessura fuisset.

T A N T U M.

INDEX.

J. J.

INDEX PRIOR.

Autorum & Textuum tam Biblicorum quam juris utriusque, in hoc opusculo allegatorum, partim & explicatorum. Ubi Biblicos sub lit. B. Juris Canonici, in C. Digestorum, in D. Feudorum, in F. Institutionum, in I. invenies. Numerus paginam indicat.

A.		
<i>Abbas.</i>	Psal. VII. 9.	24
<i>Angelus.</i>	Psal. XVIII. 25.	ibid.
<i>Antonius.</i>	Psal. XXXI. 3.	25
AUGUSTUS Elector Saxon.	Proverb. XVII. 15.	38
in Provil. gen. art. VII. 7.	Ezech. III. 17. seqq.	22
26, 37, 52. 91	XIIX. 23	24
<i>M. Avianus</i> prax. eccles.	XXXIII. II, 24, 25	
B.		
<i>Baldus.</i>	Daniel. VII. 17	5
<i>Aug. Barbosa</i> tr. de Off. & pot.	Syrach. XXXIV. 8.	24
Paroch. Jt. ad c. 14. de sent.	Tob. IV. 10.	42
excomm.	Fragm. Dan.	5
<i>Card. Cæs. Baronius.</i> annal.	<i>Ex N. Test.</i>	
eccles.	Matth. VII. 21.	42
<i>Petr. Beck.</i> de Test. conj.	XVI. 19.	7, 18
<i>Bellarminus</i> de Pœnitent	XVIII. 18.	ibid.
<i>Aug. Berous</i> Præceptor. Hier.	XXIV. 36.	65
Gigantis.	XXVI. 12. 86, 101.	
<i>Chr. Besoldus.</i> Thes. pract.	XXVII. 66.	5
<i>Sacra Biblia.</i>	Marc: XIII. 32	65
<i>Ex Vet. Testam.</i>	XIV. 18.	86
Gen. XXI. 9.	Luc. VI. 13	32, 42
2. Chron. XXVI. 16.	XXII. 21	86
	Joh. XIII. 21	86, 101.
	XX. 23.	7, 18, 31
		Rom.

I N D E X

Rom. XIV. 4.	22. 32	Ex Decretalibus Greg.	
1. Cor. XIV. 26.	23	Lib. I.	
1. Joh. I. 8.	25	c. 14. §. 1. de Rescript.	41
Ebr. XIII. 17.	22. 32	c. 40. de Resc.	ibid.
Petr. Binsfeld. <i>enchirid. theol.</i>		c. 4. de Elect.	40
<i>Pastor.</i>		c. 3. de Translat. Episc.	41
Ant. de Butrio.		c. 2. 4. 13. eod.	40
Büttnerus. <i>epit. colloq. Luth.</i>		c. 1. de Aet. 5 qual.	59
C.		c. 2. de Off. leg.	41
Jus Canonicum.		c. 2. de Off. Jud. ord 22. 26. 65. 84	
		c. 2. de Off. Ord.	41. 86
Decreti Pars I.		Lib. II.	
c. 1 dist. 35.	58	c. 13 de Judic.	41
c. 5. dist. 90.	59	c. 4. de Jurej.	40
Pars II.		Lib. III.	
c. 19. II. q. 1.	27	c. 12. de Paroch	8
c. 27. II. q. 7.	66	c. 3. § 10. de Maj. 5 ob.	40
c. 3. VI. q. 2.	ibid.	c. f. Ne Cler. sec. neg. immis	61
c. 23. VIII. q. 1.	86	Lib. V.	
c. 65. XI. q. 3.	58	c. 5. de Adult	84
c. 6. XVI. q. 1.	59	c. 15 de Excess. Prælat. 26. 41. 3. 42	
c. 13. XXII. q. 2.	32	c. 6. de Pæn.	58
c. 8. XXII. q. 5.	92, 93, 94, 95	c. 5. de Pæn. 5 rem.	92
c. 5. XXIV. q. 1.	40	c. 9. eod.	86
c. 10. XXX. q. 1	51	c. 12. ibid. 26. 32. 49. 58. 59. 60	
Ex tr. de Pænit.		c. 14. de sent. excomm.	85.
c. 60. de Pæn dist. 1.	102	c. 35. ib	59
c. 61. de Pæn. dist 1.	8	Ex Decr. Bonif.	
c. 81. ibid.	8	c. 2. de Pæn. in 6.	58
c. 88. ib.	9	Ex Decr. Clement.	
c. 90. ib.	8	c. Ne Romani. de Elect.	71
c. 1. de Pænit. dist. 6.	51	c. 1. de Magistr.	40
c. 2. ibid. 26. 32. 46. 58. 59. 60		c. un. de sent. excomm.	ibid.
Ex Part. III.		c. exivi, de V. S.	9
c. 36. de Consecr. dist. 4.	43	Vinc. Carocius de revel. conf.	
		Carp.	

INDEX

Carpzov.		<i>l. 1. §. 3. de Poric. & comm.</i>	67
Isaac Casaubonus <i>exerc. ad</i>		<i>tit. de Except rei vend.</i>	71
Baron.		<i>l. 1. pr. quod fals. tut.</i>	45
Catechismus Romanus.		<i>l. 4. ff. de eo qui pro Tut.</i>	45
Chrysostomus.		<i>l. 48, §. 2. de her inst.</i>	66
<i>Codex Justinanus.</i>		<i>l. 41, §. 13. de Leg. 1.</i>	4
<i>tit. de Stat. & imag.</i>	4	<i>l. 12. §. 23. de Instr. leg.</i>	4
<i>tit. de his qui ad Stat. confug.</i>	41	<i>l. 19. §. 8 de Aur. & arg.</i>	4
<i>l. 1. pr. quib. & quand quart.</i>		<i>l. 32. pr. cod</i>	4
		<i>§ f. ibid.</i>	4
<i>l. 5. ad L. Jul. Maj.</i>	32	<i>l. 12. qui & ex quib. caus. man.</i>	66
<i>l. 4. ad L. Jul. de Adult.</i>	51		
<i>tit. de Delatorib.</i>	36	<i>l. 41 de A. R, D.</i>	4
Concilium Tridentinum.	73	<i>l. 15. §. 11. de Injur.</i>	10
Ægyd. de Coninch.		<i>l. 16. ff. Pæn.</i>	101.
Didacus Covarruvias.		<i>l. 4. de R. J.</i>	36
Moncad. Crotus		<i>l. 80 cod.</i>	41
		E.	
		Erasmus : <i>apophth.</i>	
		ERNESTUS Dux Sax. Ordin.	
		<i>provinc. 8, 11. 12</i>	
		F	
Danzæus.		Ant. Faber <i>Cod. Sabaud.</i>	
Tib. Decianus.		Farinaceus	
Dedekennus. <i>Cons. theol.</i>		Felinus	
Delrio. <i>disq. mag.</i>		Feudorum II. 24 <i>cap. prima</i>	
Joh. Bernh. Diaz. <i>de Laco prax.</i>		<i>autem §. 2</i>	97
<i>crim, canon,</i>		Jus Fris. Orient	98
Diodorus Siculus		G.	
<i>Digesta.</i>		Geilius	
<i>l. 3. §. 1. de Off. Præf. Vig.</i>	61	Hieron. Gigas. <i>de crim. læs. maj.</i>	
<i>l. 38. ff. de Pact.</i>	71	Glossa Canon	
<i>l. 13 §. 7. Usufr.</i>	4	Jac. de Graff. <i>aur. decis.</i>	
<i>l. 41 pr. cod.</i>	4		
<i>l. 1. §. 28. Deposit.</i>	32, 55, 60		
<i>l. 30. ff. Mand.</i>	40		
<i>l. 15. præsc. verb-</i>	17		
		H.	

INDEX.

H.		Georg. Mund <i>Consil.</i>
D. Philipp. Hahn <i>libr. eccl.</i>		N
Harsdörffer <i>theatrum memor</i>		P. Navarræus
Horatius		Alex. de Nevo. <i>Consil. matrim.</i>
I.		Nicolai <i>Process.</i>
Iason		P
Innocentius		Petr. de Palude
Institutiones jur Justin.		Pancirollus
§. 6 de Cur	44	Panormitanus
§. 10 de Excus. Tut.	86	Luc. de Penna
§. 4. 10 11 de susp. tut	61	Plautus
§. 5 per qu. pers. acquir.	43	M Joach, Pollio <i>Consil. theol.</i>
§. 1. de Mil. test.	69	M Contr Porta <i>in Pastoral.</i>
pr de her inst.	66	Fridr Pruckmann <i>Consil.</i>
§ f. eod.	86	R.
§. 26 de legat	86	Val. Reginaldus <i>prax. for. pæn.</i>
pr. de Empt.	48	Rebuffus
§. 1. de vi bon rapt.	10	Romanus <i>singul.</i>
§. f de obl qua qf. ex del.	44	Franc. Romanus J Ctus Lipl.
L		S.
Lucanus		D Saccus <i>Cons. funebr.</i>
Paul. Laymann <i>theol. mor</i>		Salmuth. <i>in deperdit. nov. rap.</i>
Lutherus 27. 33. 37 38. 62		Articul. Schmalkald
M,		Selneccerus <i>exam.</i>
Manlius <i>collectar.</i>		Strigenitz <i>de Conscient.</i>
Marsilius <i>singular.</i>		Struvius <i>Synt.</i>
Martialis.		Suarez.
Mascardus <i>de probat.</i>		T
Matthesius <i>Concion de Luth.</i>		Paul. Tarnovius.
Christ. Matthiæ		Terentius
Val. Maximus		Theodorus <i>Colleg. crim.</i>
Joh. a Medina <i>tr de Confess.</i>		Tholosanus
Menochius		Thomas Aquinas.
Ludov. Molina <i>de Just. & jur.</i>		Thuanus.

M, Casper

I N D E X.

M. Casp. Titius *Loc. theol hist.*

Turrecrematus

Cardin. Tuschus

V.

Varro

Franc. Baco Verulamius *serm fidel.*

Vivianus *Comm. opin.*

W,

Wehnerus *obs. pract.*

Z.

Card. Zabarella

Jac. Zochus, Ferrariensis, Praeceptor Felini

INDEX POSTERIOR.

Personarum, Rerum & verborum. Ubi itidem
numerus paginam notat.

A,

Abbatum dignitas 59

Absolute an relative loquaris,
quid referat. 106

Absolutio ecclesiastica non prae-
judicat Magistratui seculari.

33

est praeteritorum. 41

praesupponit peccatum 91

quomodo impertienda 102

subditorum a fide magistratui

debita 40

ab absolutione sigillum pendet.

48

Abstractiva propalatio 93, 94

95

Abusus Sacerdotiorum commit-
tendorum 73

Sigilli 23, 37, 56, 57, 66,

69, 96, 100

Actus agentium non debent o-

perari contra intentionem.

57

Dependentes & independentes.

70

Qui cum possit non *adjuvat*, nec
damnum *avertit* ipse intui-

lisse putatur 97

Adulterium sine periculo & cum

fructu proditum 85

Adulter non est qui post reli-

quos supervenit 43

Adultioribus peculiare, confite-

ri 8

Aedificatio Ecclesiae 22

Familiae 45

Proximi 89

Aegyptiorum circa furtum mo-
res 16

Aer clausus apertum fugit 7

Affectus delictum aestimat 36

38, 104

Alexan.

P

INDEX

<i>Alexander M.</i> quomodo Confiliarios silentii admonuit. 6	Protestantibus usitata 7, 11
<i>Alieni</i> peccati an contritio. 10	<i>Autoritas</i> Papæ 40
alieno nomine num confitendum 8	B.
<i>Aliunde</i> quam ex confessione habere juvat, 37, 51	<i>Beicht, unde dicitur</i> 98
66, 68	<i>Beicht a Kind</i> 9 52
An hoc Sacerdoti credatur 56	56
<i>Amicus</i> 18, 20, 24, 46, 67, 68, 69	<i>Beicht Pfennig.</i> 12
fidem fallere non debet 18, junct. 13, 67	<i>Beichtstuhl</i> steht im Himmel 22
<i>Animus</i> negotia diversificat.	Vom <i>Beichtstuhl</i> weisen. 12
<i>Appetitus</i> Impunitatis, Libertatis 30	<i>Beicht Vater</i> 9
<i>Arcanum</i> thesaurus est 79	<i>Bernhardus.</i> Halitus ejus foetidus 27
tale esse definit, sigillo rupto 42	<i>Bona</i> causa male agendo perditur 84
<i>Argentum</i> quid appellatione sua complectitur 4	propter vicinitatem mali prohibita 38, 67
<i>Argumentum</i> ab absurdo 21, 7	<i>Brieffe</i> in ein ander Kloster kriegen. 903
a Contrario 84	<i>Brust Bilder</i> Stücken. 4
a Correlatis 20	C.
a genere ad speciem 17	<i>Candelabra</i> argentea 4
a minori ad majus 20	<i>Canis</i> odoratus 74
<i>Assassinium</i> 22, 105	<i>Canones</i> pœnitentiales 86
<i>Atrocitas</i> criminis 50, 54, 89, 96	<i>Carocius</i> sui oblitus. 68 80
<i>Torturæ</i> 105	<i>Carolus</i> Hispaniarum Princeps. 37, 39, 95, 196
<i>Augustus</i> occulta scriptura usus 49	<i>Castitas</i> Ejus typus, Sigillum 6
<i>Auricularis</i> Confessio, an juris divini 7	<i>Casus</i> quo cesset Sigillum 72
	Catalo-

I N D E X.

<i>Catalogus</i> desiderandorum in	<i>Conclusio</i> signum operis perfe-
Sacerdotibus 73	cti 5
<i>Cavillari</i> Confessorem non de-	<i>Confessio</i> actus sit, an remedium
bet. 47	10
<i>Causa</i> Confessionis edendæ 65	antiquum institutum 6
<i>Cautela</i> , 68, 78, 82,	consequenter, indirecte & me-
84, 85, 106	diate prodita 47
aniles 48	in cuius gratiam instituta. 98
<i>Cautio</i> etiam in licitis opus est	utrum non nisi Commissorum,
78	& præteritorum 95, 94, 97,
<i>Censura</i> ecclesiastica 12, 60,	99
66	
<i>Charitas</i> quid requirit 41	juridicæ quoque considerationis
Communis 89	procem. sect. I
Sui ipsius 80	juris divini 41, 91, 102
<i>Circumstantia</i> 86, 104	Partes ejus integrantes 102
<i>Clandestina</i> minus scandalosa	Publica, secreta 7
17	Relativum quid 10
<i>Clavium</i> ministerium 18, 44	an Sacramentum 11
<i>Clausula</i> occulta 5	retento peccandi animo facta
<i>Clausula</i> wie sichs gebühret.	109, 14, 110, 13
91, 101	Vis ejus magna. 9, 26
<i>Clerici</i> quatenus seculari Magi-	<i>Confessor</i> dicitur sicut Censor,
stratui subsunt 17 39 57	Jurator 9
<i>Cæsar</i> occulta scribendi ratione	est major Papa 41, 91
usus 49	ejus propria virtus 6, 56
<i>Cogitationum</i> Reatus. 91, 104	ejus uti & Confitentium idem
	figillum 52
<i>Cognatis</i> an secure Confessiones	<i>Conformare</i> se quemque decet
panduntur 46	propriæ professioni 20
<i>Colloquia</i> Lutheri mensalia 27	<i>Confunduntur</i> separanda 16
<i>Commodum</i> proprium 80	17
<i>Complices</i> criminum 45, 95,	<i>Conscientie</i> angores 25
104	Prudenter tractandæ 24, 68
	Con-

I N D E X.

<i>Conjugalem</i> fidem sigillum no-		<i>Delicta</i> ex voluntate æstimantur	
nat	6		36
<i>Consequentia</i> invalida	17	eorum resciscendorum Magi-	
Qui vult consequens vult & an-		stratus sollicitus	73
tecedens	16, 17, 20	<i>Demosthenis</i> halitus foetidus	27
<i>Consortium</i> Commercia & con-		<i>Deposito</i>	58
versationem vitare	47, 85	Sacerdoti injuncta non extendi-	
<i>Constringi</i> & coerceri naturæ ad-		tur ad confessa	39
versum	30	<i>Deposito</i> quoddam Confessio	
<i>Consultatio</i>	104	est	31
Consultandi quoque causa Sacer-		<i>Dispensatio</i> quousque extenden-	
dos aditur	98. 100	da	4
Consultandi an Confitendi cau-		<i>Dissuasio</i> Sacerdotis	90
sa accessisse, unde noscitur		<i>Divinum</i> quid	25
	100	Divina judicia non antevertenda	
<i>Contradictio</i> expressa tollit con-			22 28
fensum tacitum	76	Opera divina non occultanda	
<i>Contraria</i> nemo simul volet			19
	18	<i>Domesticum</i> testimonium	107
<i>Contritio</i> cordis	102	<i>Dubii</i> calus, an dabiles	90
<i>Coricæi</i>	16	E.	
<i>Correptio</i> fraterna	27	<i>Ecclesiæ</i> ædificandæ omnia infer-	
<i>Crucis</i> signatio	12, 13	viant,	23
<i>Cura</i> animarum caute dispen-		<i>Effectus</i> proditæ confessionis	51
sanda	73	<i>Elisabetta</i> Anglica	40
<i>Cudestes</i> magni sigilli	90	<i>Emissarii</i> Confessioni non ad-	
		hibendi	37, 39, 96
D.		<i>Episcopalia</i> jura in Ecclesiis Pro-	
<i>Debitorum</i> morosi	31	testantium	8
<i>Decollandus</i> a Sacerdote libera-		<i>Epitaphium</i> Salvatoris signatum	
tus	107		5
<i>Degradatio</i>	58	<i>Ericus</i> Rex Sueciæ	96
<i>Delatores</i>	16, 74	<i>Errantibus</i> parcendum.	Error
non detulisse quando nocet	18	corrigendus	104
		Even-	

INDEX.

<i>Eventus</i> finistri metu a bono		<i>Seyerabend.</i>	5
non abstinendum	108	<i>Fides</i> Salvifica	102
<i>Evitatio</i> pœnæ	62, 67	habetur ei cui non contradicitur	76
<i>Euripidis</i> halitus foetidus	27	ejus typus sigillum	6
<i>Exautoratio</i> militum	58	<i>Fœdus</i> usæ lacræ cœnæ firma-	96
<i>Excepta</i> non continentur sub in-		tum	12
definitis	17	<i>Formula</i> Confessionis Pontifi-	
<i>Excommunicatio</i>	65	cix	17, 39, 57
evaditur	66	<i>Forum</i> Clericorum privilegia-	21
ejus Metus, an iustus	41	tum	26, 33, 34, 35, 52, 55, 68,
<i>Exiguitas</i> in delictis an confide-		utriusque fori differentia	89
randa	49		28
<i>Expressum</i> , præsumtum, quate-		<i>Fraterna</i> correptio	27
nus contrariantur	78	<i>Futura</i> crimina	89
<i>Expresio</i> recti individui, quan-		an sint in confessione	90, 96, 98
do necessaria	86	an eorum proditio	101
<i>Exterius</i> gesta, signum interio-		peccata impedienda	38, 50
rum	91		93, 97
<i>Extraordinaria</i> pœna, quando			
habet locum	60		
ad mortem extendi potest	61		
evitatur	67		
F.			
<i>Fallacia</i> fallæ causæ	18, 74	G.	
a negotiis sacris exsulet	24	<i>Genus</i> peccati expressisse an	
<i>Falsum</i> circa personas	44	sufficit	13
<i>Fama</i> salvanda	32	per speciem ei derogatur	41
& <i>Fides</i> Sacerdotis, quatenus in		<i>Generalissimus</i>	40
considerationem veniunt	75	licita in genere, in specie illici-	86
<i>Familia</i> an confessiones renun-		ta	98
cianda	46	<i>Sichtiger</i> Mund.	28
<i>Fatalia</i> resipiscentiæ	22	<i>Giesenses</i> Theologi laudati	
<i>Fatum</i> figulare	25	<i>Göttl.</i> Gericht leiden keinen	22
<i>Favori</i> introducta in odium non		<i>Vorgriff.</i>	56
vertenda	18, 21, 24, 57	<i>Gradus</i> sigilli	
		<i>Gratia</i>	

I N D E X,

<i>Gratia</i> futuri delicti securius peccatur.	97	<i>Impossibilium</i> frustraneus appetitus.	36. 38
<i>Gratuitum</i> silentium minus malum.	17	<i>Impostorum</i> poena.	45
		<i>Impunitatis</i> naturale desiderium.	30
H.		<i>Incautus</i> Confessor.	104
<i>Händler</i> so gut als der <i>Stehler</i>	16	<i>Incommoda</i> proditæ confessio- nis.	27
<i>Halitus</i> foetidus.	27	<i>Inconsiderati</i> Confessores, perniciosi.	21
<i>Harpocratis</i> character in annulis	6	<i>Incuria</i> Confessio prodita	46. 67
<i>Hephestionis</i> labra signata	6	<i>Indefinita</i> quomodo exaudien- da.	38
<i>Hieroglyphici</i> characteres.	49	non pertinent ad causas exceptas	17
<i>Hispaniarum</i> Princeps, Carolus	37	<i>Indicia</i> juramento purganda.	76
<i>Historia</i> diversæ huc pertinen- tes	21 24 47 61. 81. 82 84	<i>Informationis</i> causa num reve- landæ Confessiones.	37
<i>Homagium</i> subditorum de de- ferendo.	15	<i>Injuria</i> inde nasci non debet, unde jus speratur.	24 42
<i>Hussi</i> degradatio & combustio.	61	<i>Innocens</i> in foro soli, noxium se profitetur in foro poli.	21
I.		<i>Instrumenti</i> nomine quid veniat.	4
<i>Sächlig, Zähen.</i>	98	<i>Integritas</i> Confessionis quid o- peretur	48
<i>Ignis</i> compressus penetrantius urit.	25	<i>Intentio</i> spectanda	38, 104
proditæ confessionis poena	61	<i>Interpres</i> eadem cum principa- li persona	44
<i>Ignorantia</i> ex obsignatione.	6	num ei confitendum	9
<i>Imagines.</i>	4	an obligetur ad tacendum	44
		<i>Intro.</i>	

INDEX

<i>Introducendum</i> in salutem, non vertendum in perniciem	18	<i>Lacuna</i> in Carocio.	32, 39
	21	<i>Laico</i> num confitendum	9
<i>Invidia</i> abstinendum	24		43
<i>Ioh. Casimirus</i> Dux Sax.	58	<i>Legis</i> virtutes. proœm. sect. 1.	p. 2
<i>Ipse</i> sibi quisque favet. 80, 105		<i>Levitas</i> vitæ imminuit fidem.	78
<i>omittas</i> , quod prohibes alios.	42	<i>Libertatis</i> naturale desiderium.	30
<i>Irreligiosus</i>	36, 57	<i>Licentia</i> accepta. 62, 67, 68,	71, 89, 109
<i>Ismael</i> irrisor	57	casus licentiæ an dabilis.	81
<i>Judex</i> noxium, sed non convi- ctum damnans, num in fo- ro poli absolvendus 53. per tot.		<i>Clypeus</i> sacerdotum.	78
<i>Notitiam</i> aliunde quam ex sa- cra Confessione habeat	37	<i>Expressa</i> requiritur	79
<i>Judicia</i> divina non antemnu- da	8	præsumtive probatur	ibid.
<i>Jurare</i> nescientiam, an possit, qui novit.	56	in proprium præjudicium.	81
an qui silentium juravit, revela- re tamen possit	67	<i>Licita</i> etiam caute tractanda	78, 84
<i>Purgatorium</i> juram. an Sacerdo- ti deferendum	76, 77	<i>Limitata</i> causa limitatum pro- ducit effectum,	20, 65
<i>Jussus</i> & Imperium Superioris in quantum excuset	36, 39	<i>Linguam</i> sigillo claudere	6
		<i>Locus</i> edendæ confessionis.	11
		<i>Loquacitas</i> Confessorum abs- terret.	21, 23
		<i>Lucerna</i> argenteæ	4
		<i>Lucri</i> causa prodita confessio.	51, 62, 80
		<i>Lugner.</i>	74
<i>Kirchen-Buse.</i>	12	<i>Lutheri</i> de confessione judici- um	27
		de sententia Veneta judicium	62
		<i>Lutheranis</i> , an Papa.	40
<i>Lacedæmoniorum</i> , occultæ scri- pturæ.	49		

I N D E X.

M.		<i>Mortuus</i> an omni periculo ex- tus. 49
		præsumitur licentiasse. 76
<i>M. Andreas Martini</i> laudatus. 25		<i>Mutila</i> Confessio an tuto pro- ditur. 48
<i>Magistratus</i> falli potest. 73		<i>Mysteria</i> non nisi silentibus de- bentur. 7
<i>Magnitudo</i> peccati an prodito- rem excuset. 50		<i>Mystica</i> Scriptura. 49
<i>Mala</i> non facienda ut bonum veniat. 24, 50, 51. 91		N.
<i>Mandans</i> auctoritatem & evictio- nem præstat. 70		<i>Nachtmahl</i> drauff nehmen. 96
mandatum de confessione renun- cianda turpe. 36, 37		<i>Natura</i> negotii non pendet a subjecto operante 43
<i>Manibus</i> quoque proditur 49		<i>Naturæ</i> rerum conformare nos oportet. 19
<i>Manifesta</i> delicta puniendi ne- cessitas, non infert necessita- tem confessionis prodendæ. 17		<i>Nimium</i> omne vertitur in viti- um. 63 per tot. 69
<i>Mariticiad</i> innocens 105		<i>Nocentes</i> absolvere ab omnia- tio. 38
<i>Martyrium</i> proditori præo- ptandum. 42, 51		<i>Nolis</i> quæ tacere, ne recipias 18, 68
<i>Matrimonii</i> testimonium. 81		<i>Non entis</i> nulla prædicata. 72
<i>Melancholici</i> quomodo tractan- di 95, 104		<i>Nothus</i> inter legitimos. 85
<i>Mentiens</i> se Confessorem 44		<i>Notitia</i> rerum alienarum 65 75
<i>Merita</i> cum proposito peccandi		<i>Noxius</i> in facie divina, coram mundo innocens. 21
<i>Molitoris</i> filius nobilis. 21		<i>Numerus</i> confessionis annuatim edendæ 11
<i>Monachus</i> confessionis prodito- tor 61		O.
<i>Monasteria</i> Clericorum leini- naria 59		<i>Obedientiæ</i> votum. 40
quomodo cum peregrinatione conveniant 58		<i>Objectum</i>

INDEX

<i>Objectum</i> confessionis.	10	<i>Privatorum</i> juri publ. non dera-	
<i>Oscura</i> prælumptiones admit-		gant	71
tunt	56	<i>Pallium</i> archiepiscopale	40
<i>Obsignatio</i> foveæ leonum	5	<i>Papa</i> Clericorum protector.	
lapilli sepulchralis Christi.	5		42
facelli Belis.	5	<i>Confessore</i> inferior	41
<i>Occasionis</i> defectus peccatum		<i>Pius V.</i>	40
impedit	74	<i>Parochiale</i> forum	8
<i>Occultum</i> nihil est, quin mani-		<i>patavinus</i> Nobilis.	81
festetur.	24	<i>Peccata</i> Confessionis objectum	
non judicat ecclesia.	21		10
<i>Officium</i> Sacerdotis in confes-		<i>Peculiaria</i> seu propria rerum	
sione.	20, 34, 50, 52	non negligenda	19
	57, 89	<i>Penus</i> signata	5
<i>Officio</i> concredito, requisita		<i>Perfectam</i> esse confessionem	
implicite conceduntur	17	vel minus, quid refert.	48
	19	ejus <i>pericula</i> interpretes adhibe-	
<i>Officio</i> finito fieri	66, 67	atur.	44
<i>Operum</i> splendor externus a-		<i>Persæ</i> Coricæis usi	16
pud Pontificios	82	<i>Perseverantia</i> aggravat.	19
opus operatum	96	<i>Perspicillum</i> magistratum	74
<i>Operatio</i> non nisi, a re perfe-		<i>Petitio</i> principii	50
cta	48	<i>Philippus</i> Hispaniarum Rex	
<i>Oppositorum</i> eadem doctrina.			39
	77	<i>Pœnæ</i> quantitas ex delicto men-	
<i>Ordinis</i> quæ sunt, ad consecra-		furatur.	56
tos pertinent	17	<i>Penitentia</i> vera.	09
		num Sacramentum.	18, 41,
			42, 102
P.		num præ reliquis peculiare.	19
<i>Pacta</i> adjecta	5	num juris divini	41, 42
confitentium tacita	18	num tollit reatum	72
		num	

INDEX.

num semel injuncta propalatio fit licita	92	<i>Prodesse</i> confitenti qui potest, ei confessio revelari potest	92, 93, 94, 95
<i>Pontificis</i> jus circa sacr. con- fess:	39, 40	<i>Prodita</i> confessionis incom- moda	26
<i>Potentius</i> attrahit infirmius	68	proditorum secretorum poena.	60
<i>Præceptor</i> Felini	93	<i>Proditio</i> ex incuria	46
Gigantis.	41	ex Incogitantia	67
<i>Præcipitata</i> absolutio	47	In considerantia	83
<i>Premiis</i> ad prodendum invita- ri	51	Levitare	78
<i>Pramonere</i> an licet	81, 89, 95, 97, 100, 101	<i>Propinquis</i> non magis quam ex- traneis confessio prodenda	46
<i>Præsumptio</i> locum habet in ob- scuris	56, 72	<i>Proprio</i> Sacerdoti confitendum	9
militat pro Sacerdote	72, 75, 76, 77, 79, 80, 82	Proprie professioni conformi- ter agendum	20, 43, 57
reijcit onus probandi in adver- sarium	77	<i>Protestatio</i>	78, 83
debilis, facile eliditur	ibid.	facto contraria	49
<i>Præteritorum</i> est confessio		Protestantes Principes	17
10, 93, an solorum,	93, 94, 98	<i>Pubertas</i> edendis confessioni- bus apta	8
<i>Princeps</i> quousque repræsentet episcopum	9	<i>Purgatio</i> præsupponit accusa- tionem	77
<i>Probationem</i> an prodita con- fessio inducat.	51		
quando Sacerdoti injungimus	56, 60		
<i>Probie</i> Stunde	12	<i>Qualitas</i> diversa, diversum pro- ducit effectum	65
<i>Procurator</i> acquirit principali.	43	personæ, est circumstantia	25
principali silentium debet	32	gravans	86
		R. Ra.	

I N D E X.

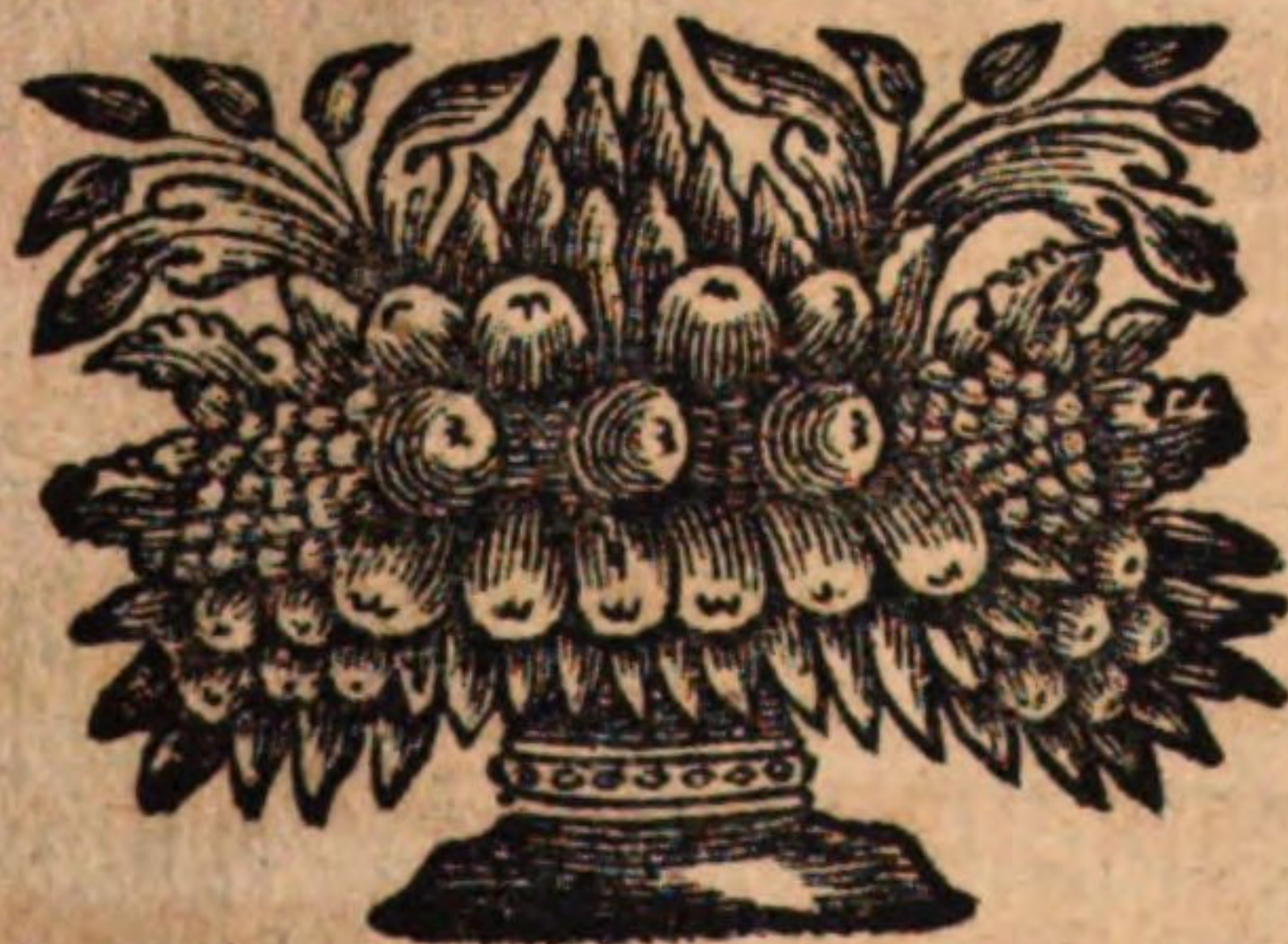
R.		Sub dicta <i>rosa</i> .	22. 45
		<i>Rostochiense</i> exemplum	25. 61
<i>Rationem</i> quisque suo reddit		S.	
principali	32		
<i>Receptores</i> furum	16		
<i>Regimina</i> politicum & ecclesia-		<i>Sacerdoti</i> quando probatio in-	
sticum non confundenda,		jungitur	56, 60, 71
	33	<i>Sacramenta</i> silentii sigillo non	
<i>Relata</i> & respectiva se inutuo		includenda	18
ponunt	20	Confessio an Sacramentum	11
<i>Remissio</i> delinquentium	61	<i>Sagax</i> Confessor	97
<i>Requisita</i> confessionis pontifi-		<i>Sagacitas</i> filiorum hujus seculi	
ciae	12		103
<i>Resipiscentiae</i> fatalia.	22	<i>Sanguinaria</i> judicia Clericis il-	
<i>Reticentia</i> quando perniciosa.		licita	51
	106	<i>Satisfactio</i> operis	102
quando infamat.	18	<i>Scandalizandi</i> ergo confessio-	
religiosa virtus	56	nem manifestare	61
<i>Revelare</i> confessionem, & pec-		<i>Sciens</i> an jurare] nescientiam	
cata, differunt	60	possit	65
<i>Revocatio</i> concessæ licentiæ li-		& tacens habetur consentiens	
bera	78, 79		75
<i>Rhotensis</i> Senatus ad confessio-		<i>Scientia</i> i aliunde superveniens	
nem Sacerdotalem damna-			68
vit	60	<i>Scientia</i> confessionaria & vul-	
<i>Rogare</i> Potentum est Imperare		garis, quid distant.	35
	39	<i>Schulzen-End</i>	73
<i>Romanis</i> oblatas prodere ope-		<i>Σκυτάλλη</i>	49
ras, turpe	94	<i>Scriptura</i> , an per eam confi-	
<i>Römbildensis</i> Superintendens		tendum	8
	59	<i>Secularibus</i> negociis Clerici ne	
		immisceantur	50

I N D E X

<i>Semel malus semper talis,</i>	ibid.	<i>Subjectum non mutat naturam</i>	
		objecti	43
<i>Sepulchro extractus rotæ impo-</i>	81	<i>Succedens in locum succedat in</i>	ibid.
<i>fitus</i>		jus	
<i>Sigillum parvum signum</i>	4	<i>Supposititius partus</i>	21
<i>perfectionis signum</i>	5	<i>Suppressus ignis ustulat fortius</i>	23, 25
<i>Confessionis</i>	6		
<i>an juris sit divini</i>	41	<i>Surrogatum sapit naturam ab-</i>	
<i>Solis Sacerdotibus an competat</i>		rogati	43
	44, 72	<i>Suspendio Monachus confes-</i>	
<i>quos habet terminos</i>	91, 98,	<i>lionis proditor affectus</i>	61
	100		
<i>an absorbeat aliunde penden-</i>		T.	
<i>tem scientiam</i>	68		
<i>Sigillare, est claudere</i>	5	<i>Tacere quando crimini habe-</i>	
<i>Sigillata, secuta</i>	6	tur	17
<i>Sigilla ænea</i>	4	quando non	71
<i>Silentium perniciosum</i>	21	<i>Taciturnitas Confessori pro-</i>	
<i>filere quæ nolis, ne recipias</i>		pria.	6
	18, 67	<i>taciturnus multas audit confes-</i>	
<i>Silentii hieroglyphicum</i>	6	fiones	7
<i>Socii criminum</i>	45	<i>Tentationes</i>	99, 100
<i>Sophistica responsio</i>	39, 42	<i>superare seu resistere non posse</i>	
<i>Spes immunitatis</i>	invitat ad		92, 93, 94, 95, 96
<i>peccandum</i>	97	<i>Terminos egredi</i>	89
<i>Statuæ quid distent a signis,</i>		<i>Tertius quantum stringatur si-</i>	
<i>Structura Confessionis, exter-</i>		gillo, aut obligetur confessio	42
<i>na</i>	11, 12, 13		
<i>Suarum quisque rerum arbiter</i>		<i>ejus utilitas quatenus spectetur</i>	80
<i>& moderator</i>	72, 79		
<i>suarum quisque rerum satagat</i>		<i>Testimonium Sacerdotis, quo-</i>	
	34	usque probet	51, 54, 105,
<i>Subfurans absolutionem</i>	97, 99		107
		testi-	

INDEX.

testimonii ferendi præceptum an tollat vinculum tacendi	66	<i>Vestigia</i> terrent	21, 23
<i>Testis</i> , an Sacerdos laudari pos- sit	31, 34	<i>Vicarius</i>	79, 59. 92.
interrogatur ut homo	41	servat legem ordinarii	44
<i>Timochares</i> Pyrrhum veneno extincturus	94	<i>Vicinitate</i> mali prohibentur etiam bona	38, 67
<i>Tormenta</i> num prodicionem inde factam excusent	51	<i>Virgo</i> signata	5
Torturæ atrocitas	105	<i>Vivicrematio</i> proditoris con- fessorum	61, 62
<i>Tumultuaria</i> tractationis in- convenientia	80	<i>Vita</i> & mores Sacerdotis quate- nus consideranda	75, 78
<i>Tyranno</i> sophistice responderi posse.	39	Unchristlich irreligiosus	36
U.		<i>Usa</i> Rex Judæ	9
<i>Venetus</i> Senatus	62	<i>Utilitas</i> ex prodicione resul- tans	80, 105
<i>Veritas</i> mendacio non indiget	24	an prodicionem exculet	51, 78
		W.	
		Ewige Wahlfahrt	59
		claus, wie sichs gebührt	91, 94

24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

Beier, Adrian,

De sigillo confessionis, von Geheimhaltung der Ohren-Beichte, sive Ob, und
wie weit aus der Beichte zu schwatzen, tractatus iuridicus & moralis cum
gemino indice, autorum uno, altero rerum & verborum

Lipsia u.a. 1724

4 Diss. 56#Beibd.9

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10639678-7

VD18 14832240-001